II.
WYDZIAŁ BUDŻETU

Dług publiczny, w tym dług spłacany wydatkami

Sprawozdawczość w zakresie długu

Dług i jego spłata w wieloletniej prognozie finansowej

INFORMACJE WSTĘPNE

Zgodnie z obowiązującym Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Miasta Łodzi, stanowiącym załącznik nr 2889/2022 do zarządzenia Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 23 grudnia 2022 roku, obsługa długu Miasta Łodzi, jak również sprawozdawczość budżetowa związana z długiem, prowadzona jest w Wydziale Budżetu wchodzącym w skład Departamentu Finansów Publicznych Urzędu Miasta Łodzi.

W ramach Wydziału Budżetu Urzędu Miasta Łodzi funkcjonują wewnętrzne komórki organizacyjne:

- Oddział Ewidencji Księgowej Budżetu i Sprawozdawczości,
- Oddział Planowania Budżetu,
- Oddział ds. Planowania Wieloletniego i Polityki Długu,
- Zespół ds. Organizacyjnych i Konsultacji Budżetowych,
- Samodzielne Stanowisko ds. Obsługi Sekretariatu.

W okresie objętym kontrolą Departamentem Finansów Publicznych kierował Dyrektor – Michał Fisiak, natomiast Wydziałem Budżetu kierowali:

Dyrektor Małgorzata Wojtczak,

Zastępca Dyrektora Sylwia Jakiel,

Zastępca Dyrektora Krzysztof Surma.

ZADŁUŻENIE JEDNOSTKI

Kredyty, pożyczki, obligacje, poręczenia, dług spłacany wydatkami

Dane ogólne dotyczące wykonywania budżetu 2021 roku

Rada Miejska w Łodzi w dniu 23 grudnia 2020 roku podjęła uchwałę nr XXXIV/1111/20 w sprawie budżetu miasta Łodzi na 2021 rok, gdzie ustalono planowane dochody w łącznej wysokości 5.194.402.893,00 zł i planowane wydatki w łącznej wysokości 5.501.062.520,00 zł. Planowany deficyt budżetu w wysokości 306.659.627,00 zł miał zostać sfinansowany:

1) emisją obligacji komunalnych w wysokości 115.948.773,00 zł,
2) długoterminowym kredytem bankowym na rynku zagranicznym w wysokości 100.000.000,00 zł,
3) pożyczką z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w wysokości 1.100.000,00 zł,
4) wolnymi środkami jako nadwyżką środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych w wysokości 37.969.577,00 zł,

5) niewykorzystanymi środkami pieniężnymi na rachunku bieżącym budżetu w 2020 roku na wydzielonym rachunku Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w wysokości 51.641.277,00 zł.

Zaplanowane w 2021 roku przychody w kwocie 608.710.854,00 zł miały pochodzić z: 1) emisji obligacji komunalnych w wysokości 418.000.000,00 zł, 2) długoterminowego kredytu bankowego na rynku zagranicznym w wysokości 100.000.000,00 zł, 3) pożyczki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w wysokości 1.100.000,00 zł, 4) z wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych w wysokości 37.969.577,00 zł, 5) z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu w 2020 roku na wydzielonym rachunku Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w wysokości 51.641.277,00 zł.

Rozchody budżetu ustalono w kwocie 302.051.227,00 zł z czego: 1) na wykup papierów wartościowych kwota 154.810.000,00 zł, 2) na spłatę pożyczek kwotę 1.825.776,00 zł, 3) na spłatę kredytów krajowych kwotę 87.650.812,00 zł, 4) na spłatę kredytów zagranicznych – 57.764.639,00 zł.

Limit zobowiązań z tytułu: emisji obligacji, kredytu krótkoterminowego oraz pożyczki na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu, na finansowanie planowanego deficytu, spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu pożyczek i kredytów oraz wykupu obligacji w łącznej wysokości 822.171.461,00 zł.

Organ stanowiący upoważnił Prezydenta Miasta Łodzi w roku budżetowym 2021 m.in. do:

1) zaciągania kredytu krótkoterminowego na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu do wysokości 200.000.000,00,
2) emitowania papierów wartościowych na finansowanie planowanego deficytu budżetu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek, kredytów, wykupu obligacji do wysokości przychodów określonych w § 8 pkt 1 uchwały (418.000.000,00 zł),
3) zaciągnięcia pożyczki w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej do wysokości przychodów wskazanych w § 8 pkt 3 uchwały (1.100.000,00 zł),
4) lokowania wolnych środków budżetowych na rachunkach bankowych w innych bankach niż bank prowadzący obsługę budżetu Miasta,
5) dokonywania zmian w planie wydatków majątkowych pomiędzy wydatkami majątkowymi jednorocznymi w ramach działu, z wyjątkiem objętych budżetem obywatelskim, bez zmian polegających na usunięciu bądź utworzeniu zadania.

Weryfikacją objęto dokonane w ciągu 2021 roku przez organ stanowiący zmiany w uchwale budżetowej roku 2021 w zakresie zmian deficytu budżetu, przychodów i rozchodów oraz limitów zadłużenia, a mianowicie:

	Składowe budżetu	*Uchwała zmieniająca budżet XL/1237/21 z 17.03.2021*	*Uchwała zmieniająca budżet XLI/1269/21 z 14.04.2021*	*Uchwała zmieniająca budżet XLII/1298/21 z 12.05.2021*	*Uchwała zmieniająca budżet XLIII/1327/21 z 02.06.2021*	*Uchwała zmieniająca budżet XLIII/1372/21 z 23.06.2021*	*Uchwała zmieniająca budżet XLV/1404/21 z 07.07.2021*
1.	**planowany deficyt / nadwyżka**	**-422.140.544**	**-491.452.003**	**-497.309.795**	**-492.970.403**	**-495.892.875**	**-515.707.696**
2.	**planowane przychody** pochodzące z:	**724.191.771**	**793.503.230**	**799.361.022**	**795.021.630**	**797.944.102**	**817.758.923**
a)	emisji obligacji komunalnych	418.000.000	418.000.000	418.000.000	418.000.000	418.000.000	418.000.000
b)	długoterminowego kredytu – rynek zagraniczny	100.000.000	100.000.000	100.000.000	100.000.000	100.000.000	100.000.000
c)	pożyczki NFOŚiGW	1.100.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000
d)	wolnych środków jako nadwyżki środków z lat ubiegłych	150.775.768	200.595.305	203.914.780	197.655.743	199.359.996	216.869.375
e)	niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 uofp i dotacji na realizację projektów z udziałem tych środków	2.674.726	6.116.133	8.654.451	10.574.096	11.792.315	12.447.757
f)	Niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu w 2020 r. – wydzielony rachunek Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych	51.641.277	67.691.792	67.691.791	67.691.791	67.691.791	67.691.791
g)	Niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu – program przeciwdziałania alkoholizmowi	-	-	-	-	-	1.650.000
3.	**planowane rozchody**	Bez zmian	Bez zmian	Bez zmian	Bez zmian	Bez zmian	Bez zmian
4.	**Limit zobowiązań**	861.471.461	Bez zmian	Bez zmian	862.906.461	Bez zmian	Bez zmian
5.	Potencjalne wydatki do spłaty w 2021 roku z tytułu poręczeń i gwarancji	-	-	-	-	-	-
6.	Wysokość poręczeń udzielanych w roku budżetowym	-	-	-	-	-	-

	Składowe budżetu	*Uchwała zmieniająca budżet XLVII/1544/21 z 25.08.2021*	*Uchwała zmieniająca budżet XLVIII/1473/21 z 15.09.2021*	*Uchwała zmieniająca budżet XLIX/1486/21 z 20.10.2021*	*Uchwała zmieniająca budżet L/1536/21 z 17.11.2021*	*Uchwała zmieniająca budżet LI/1566/21 z 08.12.2021*	*Uchwała zmieniająca budżet LII/1593/21 z 22.12.2021*
1.	**planowany deficyt / nadwyżka**	**-518.122.114**	**-516.222.267**	**-512.019.399**	**-470.169.966**	**-238.579.996**	**-218.579.996**
2.	**planowane przychody** pochodzące z:	**820.173.341**	**818.273.494**	**814.147.826**	**772.298.393**	**640.708.423**	**620.708.423**
a)	emisji obligacji komunalnych	418.000.000	418.000.000	418.000.000	418.000.000	418.000.000	418.000.000
b)	długoterminowego kredytu – rynek zagraniczny	100.000.000	100.000.000	100.000.000	100.000.000	100.000.000	100.000.000
c)	pożyczki NFOŚiGW	1.100.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000
d)	wolnych środków jako nadwyżki środków z lat ubiegłych	216.849.008	214.746.831	210.146.605	166.212.636	34.574.932	14.574.932
e)	niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 uofp i dotacji na realizację projektów z udziałem tych środków	14.882.542	15.084.872	15.559.430	17.643.966	17.691.700	17.691.700
f)	Niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu w 2020 r. – wydzielony rachunek Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych	67.691.791	67.691.791	67.691.791	67.691.791	67.691.791	67.691.791
g)	Niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu – program przeciwdziałania alkoholizmowi	1.650.000	1.650.000	1.650.000	1.650.000	1.650.000	1.650.000
3.	**planowane rozchody**	Bez zmian	Bez zmian	302.128.427	Bez zmian	402.128.427	Bez zmian
4.	**Limit zobowiązań**	Bez zmian	Bez zmian	Bez zmian	Bez zmian	Bez zmian	Bez zmian
5.	Potencjalne wydatki do spłaty w 2021 roku z tytułu poręczeń i gwarancji	-	-	-	-	-	-
6.	Wysokość poręczeń udzielanych w roku budżetowym	-	-	-	-	-	-

Podjęte w ciągu 2021 roku zmiany uchwały budżetowej na rok 2021 obejmowały zmiany w zakresie planowanych dochodów, planowanych wydatków, planowanego deficytu i planowanych przychodów oraz rozchodów. Miasto Łódź nie planowało potencjalnych wydatków do spłaty w 2021 roku z tytułu poręczeń i gwarancji. Wprowadzone w ciągu 2021 roku zmiany uchwały budżetowej roku 2021 w zakresie planowanych dochodów i wydatków zamknęły się ostatecznie planowanym deficytem w wysokości 218.579.996,00 zł. Natomiast ustalone pierwotnie w uchwale budżetowej roku 2021 limity do zaciągania zobowiązań, jak również upoważnienia udzielone Prezydentowi Miasta Łodzi nie uległy zmianie.

Zobowiązania dłużne zaciągnięte w lata 2021-2022 (I półrocze)

Na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów (art.89 ust.1 pkt 2-3 ustawy o finansach publicznych)

Miasto Łódź, stosownie do oświadczenia z dnia 25 listopada 2022 roku oraz oświadczenia z dnia 30 stycznia 2023 roku, złożonych przez Zastępcę Dyrektora Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli Urzędu Miasta Łodzi – Tomasza Głuszczaka – działającego na podstawie stosownego upoważnienia wydanego przez Prezydenta Miasta Łodzi[1], w roku 2021 i w I półroczu 2022 roku nie zawierało umów kredytów długoterminowych, jak również w I półroczu 2022 roku nie zaciągało zobowiązań dłużnych z tytułu emisji papierów wartościowych i pożyczek długoterminowych.

Oświadczenia z dnia 25 listopada 2022 roku i z dnia 30 stycznia 2023 roku złożone przez Zastępcę Dyrektora Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli Urzędu Miasta Łodzi – Tomasza Głuszczaka wraz z upoważnieniem z dnia 22 listopada 2022 roku udzielonym przez Prezydenta Miasta Łodzi – Zastępcy Dyrektora Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli Urzędu Miasta Łodzi stanowi ***załącznik nr 1*** *do Części II protokołu kontroli.*

W roku 2021 Miasto Łódź zaciągnęło zobowiązania długoterminowe wynikające z dwóch umów zawartych z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi oraz z umowy emisji obligacji, których emitentem był Bank Polska Kasa Opieki S.A. z siedzibą w Warszawie. Powyższe zobowiązania ujęto w zestawieniach:

[1] emisja obligacji:

Nazwa podmiotu lub banku emitującego obligacje	Nr umowy i data zawarcia	Wartość emisji obligacji	Cel emisji	Okres wykupu	Uchwała organu stanowiącego/ zarządzenie organu wykonawczego
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
2021 rok					
Bank PKO S.A. oraz DNB Bank Polska S.A.	Umowa o przeprowadzenie emisji obligacji z dnia 05.07.2021 (bez numeru)	418.000.000,00 w tym seria: LODZ2032 – 50.000.000 (seria obligacji zielonych) LODZ2033 – 92.000.000 LODZ2034 – 92.000.000	Finansowanie planowanego deficytu budżetu (w tym projekty ekologiczne) oraz spłatę wcześniej	LODZ2032 – XII.2032 LODZ2033 – XII.2033 LODZ2034 – XII.2034	Uchwała RM nr XL/1239/21 z 17-03-2021. Uchwała określała emisję w 2021 roku 418 tys. szt. obligacji komunalnych w kwocie 418.000.000 w pięciu seriach na sfinansowanie

[1] Upoważnienie z dnia 22 listopada 2022 roku – znak: DSR-BAWiK-III.077.79.2022 – wydane przez Prezydenta Miasta – Hannę Zdanowską dla Zastępcy Dyrektora Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli w Departamencie Strategii i Rozwoju Urzędu Miasta Łodzi – Tomasza Głuszczaka – do składania pisemnych oświadczeń i wyjaśnień w związku z kompleksową kontrolą gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Mieście Łodzi WK-601/42/2022, przeprowadzaną przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi.

		LODZ2035 – 92.000.000 LODZ2036 – 92.000.000 Wpływ środków: 30-11-2021 – 50.000.000 03-12-2021-184.000.000 17-12-2021-184.000.000 Ogółem przychody w 2021 – 418.000.000	zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych kredytów i pożyczek	LODZ2035 – XII.2035 LODZ2036 – XII.2036	planowanego deficytu budżetu (w tym 50 mln na projekty proekologiczne) oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań dłużnych (papiery wartościowe, kredyty, pożyczki). Wykup obligacji w latach 2032-2036. Opinia pozytywna RIO wydana uchwałą nr I/81/2021 Składu Orzekającego RIO z dnia 18-06-2021 opinia pozytywna z uwagami odnośnie emisji w 2021 roku obligacji o wartości 418.000.000 (w tym 50.000.000 projekty proekologiczne) z wykupem w latach 2032-2036

W dniu 17 marca 2021 roku Rada Miejska w Łodzi podjęła uchwałę nr XL/1239/21 w sprawie emisji obligacji komunalnych miasta Łodzi. Wskazana uchwała określała, że Miasto Łódź w 2021 roku wyemituje obligacje na łączną kwotę 418.000.000 zł, tj. 418.000 obligacji o wartości nominalnej 1.000,00 zł każda. Emisję obligacji przewidziano na 2021 rok w pięciu seriach:

1) seria LODZ2032 o wartości do kwoty 50.000.000,00 zł – z terminem emisji nie później niż w dniu 31 grudnia 2021 roku, oraz terminem wykupu w grudniu 2032 roku. Wskazana seria obligacji miała być serią zielonych obligacji,
2) seria LODZ2033 o wartości do kwoty 92.000.000,00 zł – z terminem emisji nie później niż w dniu 31 grudnia 2021 roku, oraz terminem wykupu w grudniu 2033 roku
3) seria LODZ2034 o wartości do kwoty 92.000.000,00 zł – z terminem emisji nie później niż w dniu 31 grudnia 2021 roku, oraz terminem wykupu w grudniu 2034 roku,
4) seria LODZ2035 o wartości do kwoty 92.000.000,00 zł – z terminem emisji nie później niż w dniu 31 grudnia 2021 roku, oraz terminem wykupu w grudniu 2035 roku,
5) seria LODZ2036 o wartości do kwoty 92.000.000,00 zł – z terminem emisji nie później niż w dniu 31 grudnia 2021 roku, oraz terminem wykupu w grudniu 2036 roku.

Powyższą uchwałą jednocześnie określono, że:

- celem emisji obligacji miało być sfinansowanie planowanego deficytu budżetu, w tym kwota 50.000.000,00 zł na projekty proekologiczne, oraz spłata wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych kredytów i pożyczek,
- emisja obligacji miała nastąpić poprzez propozycję nabycia skierowaną do jednego adresata,
- obligacje będą obligacjami na okaziciela,
- obligacje nie będą zabezpieczone,
- obligacje mogą zostać wprowadzone do zorganizowanego systemu obrotu na rynku regulowanym,
- obligacje będą wykupione wg wartości nominalnej w latach 2032-2036,

- oprocentowanie obligacji ma być zmienne, oparte na stawce WIBOR 6M, powiększone o stałą marżę banku,
- wykup obligacji ma zostać sfinansowany z dochodów własnych Miasta Łodzi i przychodów budżetu Miasta Łodzi,
- wydatki związane z organizacją i przeprowadzeniem emisji miały zostać pokryte z dochodów własnych Miasta Łodzi.

Wykonanie uchwały powierzono Prezydentowi Miasta Łodzi.

Miasto Łódź reprezentowane przez Prezydenta Miasta Łodzi – Hannę Zdanowską przy kontrasygnacie Skarbnika Miasta Łodzi – Krzysztofa Mączkowskiego – zawarło w dniu 5 lipca 2021 roku z Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. oraz DNB Bank Polska S.A. umowę o przeprowadzenie emisji oraz nabycia obligacji do łącznej wartości nominalnej 418.000.000,00 zł, w trzech transzach w seriach:

[1] seria LODZ2032 – obligacje o wartości 50.000.000,00 zł, maksymalny termin emisji 2021 rok, termin wykupu grudzień 2032 roku, marża w stosunku rocznym 0,70%,

[2] seria LODZ2033 – obligacje o wartości 92.000.000,00 zł, maksymalny termin emisji 2021 rok, termin wykupu grudzień 2033 roku, marża w stosunku rocznym 0,90%,

[3] seria LODZ2034 – obligacje o wartości 92.000.000,00 zł, maksymalny termin emisji 2021 rok, termin wykupu grudzień 2034 roku, marża w stosunku rocznym 0,95%,

[4] seria LODZ2035 – obligacje o wartości 92.000.000,00 zł, maksymalny termin emisji 2021 rok, termin wykupu grudzień 2035 roku, marża w stosunku rocznym 1,00%,

[5] seria LODZ2036 – obligacje o wartości 92.000.000,00 zł, maksymalny termin emisji 2021 rok, termin wykupu grudzień 2036 roku, marża w stosunku rocznym 1,00%.

Wartość nominalna oraz cena emisyjna jednej obligacji miała wynieść 1.000 zł. W pkt 2.3 umowy określono zobowiązanie banków do nabycia obligacji, przy czym w odniesieniu do serii obligacji oznaczonych LODZ2034 i LODZ2035 propozycja nabycia obligacji miała zostać złożona przez Bank PEKAO S.A., zaś obligacji o serii: LODZ2032, LODZ2033 i LODZ2036 przez DNB Bank Polska S.A. W pierwszej kolejności miała nastąpić emisja serii obligacji oznaczonych LODZ2032, LODZ2033 oraz LODZ2036 przez DNB Bank Polska S.A., gdzie środki z emisji miały być przekazane na rachunek Agenta Emisji, który po dokonaniu wpisu obligacji do ewidencji miał je przekazać na rachunek emisji. Zobowiązanie do nabycia obligacji wygasało po dniu 31 grudnia 2021 roku. Jak wynika z umowy, celem emisji obligacji było pozyskanie środków pieniężnych na finansowanie planowanego deficytu budżetu (w tym projekty ekologiczne) oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych kredytów i pożyczek.

Wszystkie wymienione w umowie serie obligacji były zgodne z seriami obligacji wskazanymi przez Radę Miejską w Łodzi w uchwale nr XL/1239/21 z dnia 17 marca 2021 roku. Umowa określała cele emisji, które również pokrywały się z celami ustalonymi przez Radę Miejską w ww. uchwale. Stosownie do zapisów pkt 4 umowy, podmiotem pełniącym funkcję agenta emisji, jest Bank PEKAO S.A., z którym zawarta została przez Miasto jako Emitenta, osobna umowa o wykonanie tejże funkcji. Zgodnie z pkt 15.1 umowy – umowa zawarta została: [1] z Bankiem Pekao S.A. na okres od daty jej podpisania do dnia 31 grudnia 2036 roku, jednak nie później niż do czasu wykupu wszystkich obligacji wyemitowanych na podstawie umowy; [2] z DNB Bank Polska S.A. – do czasu obowiązywania zobowiązania do nabycia, tj. nie dłużej niż do 31 grudnia 2021 roku i po tym dniu, w odniesieniu do DNB Bank Polska S.A. umowa

wygaśnie
a DNB Bank Polska S.A. przestanie być jej stroną. Wynagrodzenie banków określone zostało w pkt 14 umowy i wynosiło: [1] 209.000,00 zł – prowizja przygotowawcza na rzecz banków, w podziale po 104.500,00 zł na rzecz każdego banku, [2] 0,1% od kwoty emisji danej serii obligacji płatna na rzecz: [a] DNB Bank Polska S.A. z tytułu emisji obligacji serii LODZ2032, LODZ2033, LODZ2036 – przy czym DNB Bank Polska S.A. zobowiązuje się do zrefinansowania kosztów wystawcy certyfikatu dla zielonej emisji (LODZ2032) lub do pomniejszenia należnej mu prowizji o koszt certyfikacji, [b] Bank PEKAO S.A. z tytułu emisji obligacji serii LODZ2034 i LODZ2035. Umowa ze strony Miasta Łodzi podpisana została przez Hannę Zdanowską – Prezydenta Miasta Łodzi oraz Krzysztofa Mączkowskiego – Skarbnika Miasta Łodzi. Miasto Łódź nie zawierało aneksów zmieniających postanowienia wskazanej umowy.

Również w dniu 5 lipca 2021 roku Miasto Łódź zawarło z Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. umowę o wykonanie funkcji agenta emisji i funkcję agenta płatniczego w stosunku do wszystkich serii obligacji. Umowa określała wynagrodzenie:

[1] z tytułu pełnienia funkcji Agenta Emisji – w wysokości 0,02% brutto od kwoty emisji każdej serii obligacji w ramach umowy emisyjnej. Wystawienie faktur z tytułu wymienionego wynagrodzenia ora zwrotu kosztów, miało następować po emisji każdej serii obligacji, zaś zapłata w terminie 30 dni od dnia wystawienia faktury;

[2] z tytułu pełnienia funkcji Agenta Płatniczego – w wysokości 0,03% brutto od kwoty emisji danej serii obligacji zgłoszonej przez emitenta w Liście Obligacji. Zapłata miała następować przez Emitenta w ciągu 21 dni od dnia wystawienia faktury, zaś faktury (obejmujące wynagrodzenie oraz zwrot kosztów) miały zostać wystawione przez Bank niezwłocznie po zakończeniu miesiąca w którym miało miejsce pierwsze zdarzenie korporacyjne dla danej serii obligacji.

Umowę, ze strony Miasta Łodzi, podpisali: Prezydent Miasta Łodzi – Hanna Zdanowska i Skarbnik Miasta – Krzysztof Mączkowski.

W związku z uchwałą nr XL/1239/21 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 17 marca 2021 roku – Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w dniu 18 czerwca 2021 roku wydał pozytywną opinię (z uwagami) o możliwości wykupu obligacji planowanych do emisji przez Miasto Łódź w roku 2021 w łącznej kwocie 418.000.000,00 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w 2021 roku (w tym w kwocie 50.000.000,00 zł na projekty proekologiczne) oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych kredytów i pożyczek – która to opinia wyrażona została w uchwale nr I/81/2021.

Jak wynika z ewidencji księgowej konta 260, oraz przekazanych przez jednostkę wyciągów bankowych, potwierdzających wpływ środków z emisji obligacji – Miasto Łódź w 2021 roku skorzystało z emisji wszystkich serii obligacji o łącznej wartości 418.000.000,00 zł. Środki z tytułu emisji obligacji wpłynęły na rachunek organu w pięciu transzach:

30 listopada 2021 roku – 50.000.000,00 zł (seria LODZ2032 – DNB S.A.) – WB nr 233/2021,

3 grudnia 2021 roku – 92.000.000,00 zł (seria LODZ2033 – DNB S.A.) – WB nr 236/2021,

3 grudnia 2021 roku – 92.000.000,00 zł (seria LODZ2034 – PEKAO S.A.) – WB nr 236/2021,

17 grudnia 2021 roku – 92.000.000,00 zł (seria LODZ2035 – PEKAO S.A.) – WB nr 246/2021,

17 grudnia 2021 roku – 92.000.000,00 zł (seria LODZ2036 – DNB S.A.) – WB nr 246/2021.

Operacje wpływu środków z obligacji ujęto na podstawie wyciągów bankowych po stronie Ma konta 260.01.

Z tytułu emisji obligacji w 2021 roku – do dnia 30 czerwca 2022 roku – Miasto Łódź poniosło wydatki w łącznej kwocie 710.600,00 zł, które ujęto w poniższym zestawieniu:

Wystawca dokumentu	***Dokument, data wystawienia, data wpływu***	***Tytułem***	***Kwota***	***Termin płatności***	***Zapłata***	***Ujęcie na kontach***
DNB Bank Polska S.A. Warszawa	Faktura VAT nr 408/2021/U z dnia 21-07-2021 Wpływ 02-08-2021 (Wydz. Ks.)	Prowizja przygotowawcza	104.500,00	21 dni (11-08-2021)	10-08-2021 WB nr 154/2021 (do rachunku bieżącego wydatków - Urząd)	Wn 409.01 Ma 201.01 z klasyfikacją 757/75702/8090
DNB Bank Polska S.A. Warszawa	Faktura VAT nr 609/2021/U z dnia 30-11-2021 Wpływ 03-12-2021 (Wydz. Ks.)	Prowizja zgodnie z umową emisji	50.000,00	21 dni (21-12-2021)	20-12-2021 WB nr 246/2021 (do rachunku bieżącego wydatków - Urząd)	Wn 409.01 Ma 201.01 z klasyfikacją 757/75702/8090
DNB Bank Polska S.A. Warszawa	Faktura VAT nr 613/2021/U z dnia 06-12-2021 Wpływ 09-12-2021 (Wydz. Ks.)	Prowizja zgodnie z umową emisji	92.000,00	21 dni (27-12-2021)	22-12-2021 WB nr 248/2021 (do rachunku bieżącego wydatków - Urząd)	Wn 409.01 Ma 201.01 z klasyfikacją 757/75702/8090
DNB Bank Polska S.A. Warszawa	Faktura VAT nr 655/2021/U z dnia 22-12-2021 Wpływ 27-12-2021 (Wydz. Ks.)	Prowizja zgodnie z umową emisji	92.000,00	21 dni (12-01-2022)	28-12-2021 WB nr 252/2021 (do rachunku bieżącego wydatków - Urząd)	Wn 409.01 Ma 201.01 z klasyfikacją 757/75702/8090
Bank PEKAO S.A.	Faktura VAT nr 2170 z dnia 14-01-2022 Wpływ 21-01-2022 (Wydz. Ks.)	Opłata za wykonanie funkcji Agenta Emisji za grudzień 2021 r.	83.600,00	21 dni (04-02-2022)	03-02-2022 WB nr 0023/2022 (do rachunku bieżącego wydatków - Urząd)	Wn 409.01 Ma 201.01 z klasyfikacją 757/75702/8090
Bank PEKAO S.A.	Faktura VAT nr 6763 z dnia 08-02-2022 Wpływ 22-02-2022 (Wydz. Ks.)	Prowizja przygotowawcza (pkt 14.1. umowy)	104.500,00	21 dni (01-03-2022)	26-02-2022 WB nr 0040/2022 (do rachunku bieżącego wydatków - Urząd)	Wn 409.01 Ma 201.01 z klasyfikacją 757/75702/8090
Bank PEKAO S.A.	Faktura VAT nr 6764 z dnia 08-02-2022 Wpływ 22-02-2022 (Wydz. Ks.)	Prowizja z tytułu emisji obligacji serii LODZ2034 i LODZ2035 (pkt 14.2 (ii) umowy)	184.000,00	21 dni (01-03-2022)	26-02-2022 WB nr 0040/2022 (do rachunku bieżącego wydatków - Urząd)	Wn 409.01 Ma 201.01 z klasyfikacją 757/75702/8090

Na wydatek w łącznej kwocie 710.600,00 zł złożył się wydatek roku 2021 w wysokości 338.500,00 zł i wydatek roku 2022 w kwocie 372.100,00 zł, który poniesiony został w

każdym roku ze środków klasyfikacji budżetowej dział 757 rozdział 75702 § 8090 – Koszty emisji samorządowych papierów wartościowych oraz inne opłaty i prowizje.

[2] pożyczki:

Nazwa podmiotu lub banku udzielającego pożyczki	**Nr umowy i data zawarcia**	**Kwota pożyczki**	**Przeznaczenie**	**Okres spłaty**	**Wysokość raty pożyczki**	**Uchwała organu stanowiącego/ zarządzenie organu wykonawczego**
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
2021 rok						
WFOŚiGW	701/OP/PD/2021 z dnia 10-12-2021 + aneks nr 1 z 16-02-2022 Umowa pożyczki oraz dotacji do łącznej wysokości 160.858,00 (64.344,00 pożyczka, 96.514,00 dotacja)	64.344,00 Wpływ środków 30-12-2021 refundacja odsetek 31-12-2021	Planowany deficyt powstały m.in. z realizacją zadania pn. Leśny Ogród Relaksu na Obiekcie Rekreacyjnym Arturówek	19 rat od 30-04-2022 do 31-10-2026	1 rata – 3.386,46 18 rat po 3.386,53	Zarządzenie Prezydenta Mł nr 8807/VIIII/21 z 15-11-2021 - do wysokości 65.393,00, na sfinansowanie planowanego deficytu roku 2021 z przeznaczeniem na inwestycję ze spłatą w latach 2022-2026 . Opinia pozytywna z uwagami – wydana uchwałą nr I/132/2021 Składu Orzekającego RIO z dnia 23-11-2021 – w zakresie pożyczki do kwoty 65.393 zł na finansowanie planowanego deficytu budżetu w roku 2021
WFOŚiGW	710/OP/PD/2021 z dnia 13-12-2021 Umowa pożyczki oraz dotacji do łącznej wysokości 175.741,00 (70.302,00 pożyczka, 105.439,00 dotacja)	70.302,00 Wpływ środków 30-12-2021 refundacja odsetek 31-12-2021	Planowany deficyt powstały m.in. z realizacją zadania pn. Zagospodarowanie Bulwaru nad Łódką – Łącznik edukacyjno – rekreacyjny.	19 rat od 30-04-2022 do 31-10-2026	1 rata – 3.700,02 19 rat po 3.700,11	Zarządzenie Prezydenta Mł nr 8650/VIIII/21 z 25-10-2021 - do wysokości 76.283 na sfinansowanie planowanego deficytu w roku 2021 z przeznaczeniem na inwestycję ze spłatą w latach 2022-2026 Opinia pozytywna z uwagami – wydana uchwałą nr I/131/2021 Składu Orzekającego RIO z dnia 23-11-2021 – w zakresie pożyczki do kwoty 76.283 zł na finansowanie planowanego deficytu budżetu w roku 2021
Zaciągnięte zobowiązania z tytułu pożyczek w 2021 roku		134.646,00	X	X	X	X
Kwota przychodów w 2021 roku		134.646,00	X	X	X	X

Umowę nr 701/OP/PD/2021 z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska w Łodzi – Miasto Łódź zawarło w dniu 13 grudnia 2021 roku. Umowa określała dofinansowanie w łącznej wysokości 163.479,00 zł, z czego w formie pożyczki w kwocie 65.393,00 zł i w formie dotacji do wysokości 98.086,00 zł – z przeznaczeniem na zadanie pn. „Leśny Ogród Relaksu na Obiekcie Rekreacyjnym Arturówek". Do umowy zawarto aneks nr 1 z dnia 16 lutego 2022 roku na mocy, którego zmniejszono dofinansowanie do łącznej kwoty 160.858,00 zł, z czego wartość pożyczki zmniejszono do kwoty 64.344,00 zł, zaś wartość dotacji do wysokości 95.514,00 zł. Spłata pożyczki miała następować kwartalnie od dnia 30 kwietnia 2022 roku do dnia 31 października 2026 roku.

Natomiast w dniu 13 grudnia 2021 roku Miasto Łódź zawarło również z WFOŚiGW w Łodzi umowę o dofinansowanie nr 710/OP/PD/2021, które miało nastąpić w formie

pożyczki w kwocie 70.302,00 zł i w formie dotacji do wysokości 105.439,00 zł z przeznaczeniem na zadanie inwestycyjne pn. „Zagospodarowanie Bulwaru nad Łódką – Łącznik edukacyjno – rekreacyjny". Spłata pożyczki miała następować kwartalnie od dnia 30 kwietnia 2022 roku do dnia 31 października 2026 roku. Do umowy nie zawierano aneksów.

Obie umowy ze strony Miasta Łodzi podpisane zostały przez Prezydenta Miasta Łodzi – Hannę Zdanowską i Skarbnika Miasta – Krzysztofa Mączkowskiego.

Przed zawarciem powyższych umów Miasto Łódź w dniu 23 listopada 2021 roku uzyskało pozytywne opinie (z uwagami) Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Łodzi o możliwości spłaty przez Miasto pożyczek długoterminowych zaciągniętych w WFOŚiGW: [1] w kwocie 76.283,00 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w 2021 roku związanego m.in. z zadaniem „Zagospodarowanie Bulwaru nad Łódką – Łącznik edukacyjno-rekreacyjny", [2] w kwocie 65.393,00 zł z przeznaczeniem na finansowanie planowanego deficytu budżetu w 2021 roku związanego m.in. z zadaniem pn. „Leśny Ogród Relaksu na Obiekcie Rekreacyjnym Arturówek". Opinie wyrażone zostały odpowiednio, w uchwale nr I/131/2021 i w uchwale nr I/132/2021.

Uzyskanie przez Miasto Łódź powyższych pozytywnych opinii Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi o możliwości spłaty przedmiotowych pożyczek, poprzedzone zostało podjęciem przez Prezydenta Miasta Łodzi stosownych zarządzeń: [1] w dniu 25 października 2021 roku zarządzenia nr 8650/VIII/21 w sprawie zaciągnięcia pożyczki ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi do wysokości 76.283,00, na sfinansowanie planowanego deficytu roku 2021 z przeznaczeniem na zadanie pn. „Zagospodarowanie Bulwaru nad Łódką – Łącznik edukacyjno – rekreacyjny" ze spłatą w latach 2022-2026, [2] zarządzenia nr 8807/VIIII/21 w sprawie zaciągnięcia pożyczki ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi do wysokości 65.393,00, na sfinansowanie planowanego deficytu roku 2021 z przeznaczeniem na inwestycję pn. „Leśny Ogród Relaksu na Obiekcie Rekreacyjnym Arturówek" ze spłatą w latach 2022-2026.

Analiza ewidencji księgowej konta 260, oraz przekazanych przez jednostkę wyciągów bankowych, potwierdzających wpływ środków z zaciągniętych pożyczek – wykazała, iż przychody z tytułu powyższych pożyczek z WFOŚiGW w Łodzi wyniosły łącznie 134.646,00 zł. Środki z pożyczek wpłynęły w dniu 30 grudnia 2021 roku (WB nr 255/2021) w łącznej kwocie 133.970,93 zł. Wpływ pożyczek ujęto na kontach Wn 133 Ma 260.01. Refundacji potrąconych przez WFOŚiGW odsetek od pożyczek Miasto Łódź dokonało w dniu 31 grudnia 2021 roku (WB nr 256/2021) przekazując na rachunek organu kwotę 675,07 zł.

W oparciu o dokumentację przekazaną przez jednostkę kontrolowaną, w zakresie zaciągniętych w 2021 roku zobowiązań dłużnych, ustalono:

- emisja obligacji w 2021 roku nastąpiła w pięciu seriach: LODZ2032 (50.000.000 zł) – seria obligacji zielonych, LODZ2033 (92.000.000 zł), LODZ2034 (92.000.000 zł), LODZ2035 (92.000.000 zł), LODZ2036 (92.000.000 zł), które to serie wszystkie zostały wyemitowane w 2021 roku zgodnie z założeniami,
- umowa emisji obligacji na łączną wartość obligacji 418.000.000 zł nie określała wysokości przychodów, która miała być przeznaczona na pokrycie planowanego

deficytu budżetu roku 2021, jak również wysokości przychodów, która miała zostać przeznaczona na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań dłużnych. Jedynie w zakresie serii obligacji LODZ2032 o wartości 50.000.000 zł wskazano, że jest to seria obligacji zielonych przeznaczonych na zadania proekologiczne. Umowy pożyczek określały cel ich przeznaczenia, którym było pokrycie deficytu budżetu związanego z realizacją zadań inwestycyjnych,

- organ stanowiący w uchwale budżetowej roku 2021 (uchwała XXXIV/1111/20 z dnia 23 grudnia 2020 roku), udzielił upoważnienia Prezydentowi Łodzi do zaciągania zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych do kwoty 418.000.000,00 zł oraz do zaciągnięcia pożyczki w NFOŚiGW do kwoty 1.100.000,00 zł – celem finansowania planowanego deficytu i spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu pożyczek i kredytów oraz wykupu obligacji. Upoważnienie obejmujące zaciągnięcie zobowiązania w NFOŚiGW – uchwałą nr XLIII/1327/21 z dnia 2 czerwca 2021 roku – zostało rozszerzone o pożyczki w WFOŚiGW (bez zmiany kwoty upoważnienia). Łączna wartość zaciągniętych przez Prezydenta Miasta Łodzi w 2021 roku zobowiązań dłużnych wyniosła 418.134.646,00 zł (134.646,00 zł pożyczki i 418.000.000,00 zł emisja obligacji) i tym samym mieściła się w limicie udzielonego upoważnienia,
- wysokość zaciągniętych w 2021 roku zobowiązań z tytułu pożyczek i emisji obligacji wynosiła łącznie 418.134.646,00 zł i mieściła się w limicie zobowiązań ustalonym przez Radę Miejską w Łodzi na rok 2021 w łącznej kwocie 862.906.461,00 (uchwała nr XLIII/1327/21 z dnia 2 czerwca 2021), który określony został jako limit zobowiązań z tytułu emisji obligacji, kredytu krótkoterminowego oraz pożyczek na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu, na finansowanie planowanego deficytu, spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu pożyczek i kredytów bankowych oraz wykupu obligacji,

  Tym samym zachowana została zasada określona w art. 91 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którą: *Suma zaciągniętych kredytów i pożyczek, innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, oraz zobowiązań z wyemitowanych papierów wartościowych nie może przekroczyć kwot określonych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego.*
- przed zaciągnięciem zobowiązania związanego z emisją obligacji, Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w dniu 18 czerwca 2021 roku wydał pozytywna opinię w sprawie możliwości spłaty danego zobowiązania – z uwagami zamieszczonymi w uchwale I/81/2021. Ponadto organ wykonawczy, przed zawarciem w 2021 roku umów z WFOŚiGW zaciągających zobowiązania dłużne w formie dwóch pożyczek, uzyskał pozytywne opinie RIO w Łodzi w sprawie możliwości spłaty danego zobowiązania, które to opinie wydane zostały przez Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w dniu 23 listopada 2021 roku i zamieszczone zostały w uchwałach: nr I/131/2021 i nr I/132/2021. Uzyskanie przez Miasto przedmiotowych opinii, przed zaciągnięciem ww. zobowiązań, wypełniało postanowienia zawarte w art. 91 ust. 2 ustawy o finansach publicznych gdzie wskazano, że: *Zaciągnięcie lub wyemitowanie przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązania z tytułu: 1) kredytu lub pożyczki na cel, o którym mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 i art. 90; 2) innego niż wymienione w pkt 1, zaliczanego do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2; 3) emisji papierów wartościowych na cel, o którym mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 i art. 90 – wymaga*

uzyskania przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego opinii regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty zobowiązania,

- na dzień 5 lipca 2021 roku, tj. na dzień emisji obligacji, które to zobowiązanie zaciągnięte zostało na pokrycie planowanego deficytu budżetu roku 2021 – deficyt planowany roku 2021 zgodnie z uchwałą budżetową na rok 2021 (stan na 23 czerwca 2021 roku - uchwała XLIII/1372/21) wynosił 495.892.875,00 zł. Natomiast na dzień 10 i 13 grudnia 2021 roku, tj. na dzień zaciągnięcia dwóch pożyczek z WFOŚiGW – planowany deficyt roku 2021 zgodnie z uchwałą zmieniającą budżet roku 2021, podjętą w dniu 8 grudnia 2021 roku (uchwała LI/1566/21), wynosił 218.579.996,00 zł,
- na dzień zaciągnięcia zobowiązania związanego z emisją obligacji w kwocie 418.000.000,00 zł (5 lipca 2021 roku zawarcie umowy) planowany deficyt wynosił 495.892.872,00 zł i wynikał z uchwały nr XLIV/1372/21 z dnia 23 czerwca 2021 roku. Zgodnie z wymienioną uchwałą deficyt ten miał zostać sfinansowany: [1] emisją obligacji komunalnych w kwocie 115.948.773,00 zł; [2] długoterminowym kredytem bankowym na rynku zagranicznym w kwocie 100.000.000,00 zł; [3] pożyczkami z NFOŚiGW i WFOŚiGW w wysokości 1.100.000,00 zł; [4] wolnymi środkami jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych w wysokości 199.359.996,00 zł; [5] niewykorzystanymi środkami pieniężnymi na rachunku bieżącym wynikającymi z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizacje programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w wysokości 11.792.315,00 zł; [6] niewykorzystanymi środkami pieniężnymi na rachunku bieżącym budżetu w 2020 roku na wydzielonym rachunku Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w wysokości 67.691.791,00 zł. Uchwały zmieniające uchwałę budżetową, na przełomie stycznia-września 2021 roku, określały finansowanie deficytu środkami pochodzącymi z emisji obligacji w wysokości 115.948.773,00 zł, natomiast na przełomie października-grudnia 2021 roku finansowanie deficytu środkami pochodzącymi z emisji obligacji miało być w wysokości 15.871.573,00 zł.

  Emisja obligacji przeznaczona była na planowany deficyt i spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Umowa, jak zostało wskazane wcześniej, nie wskazywała wysokości środków, które miały być przeznaczone na finansowanie planowanego deficytu i wysokości środków na spłatę wcześniejszych zobowiązań.
- łączna wartość środków, które wpłynęły w 2021 roku na rachunek organu stanowiąca przychody z tytułów dłużnych wynosiła 518.134.646,00 zł i wykazana została w poz. D.11. Przychody – kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do 31 grudnia 2021 roku. Na wskazaną wartość środków, które wpłynęły w 2021 roku na rachunek organu, to przychody, których wpływ nastąpił:

  w dniu 29 listopada 2021 roku – 100.000.000,00 zł środki z European Investment Bank (umowa z 1 października 2019 roku) – kwota wykazana prawidłowo w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2021 roku,

  w dniach: 30 listopada 2021 roku, 3 i 17 grudnia 2021 roku – środki w kwocie ogółem 418.000.000,00 zł z tytułu emisji obligacji, które wykazane zostały prawidłowo w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2021 roku,

w dniu 30 grudnia 2021 roku – kwota 134.646,00 zł (64.344,00 zł i 70.302,00 zł pożyczki WFOŚiGW), którą wykazano prawidłowo w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2021 roku.

Na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art.89 ust.1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych)

W latach 2020-2022 Miasto Łódź, na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego, zawarło trzy umowy kredytu w rachunku bieżącym:

[1] umowa o kredyt w rachunku bieżącym nr 133905/MF/2020 zawarta w dniu 25 lutego 2020 roku z Getin Noble Bankiem S.A., na mocy której Bank udzielił Miastu Łódź – jako Kredytobiorcy – kredytu do wysokości 200.000.000,00 zł na okres od 28 lutego 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku z przeznaczeniem na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu,

[2] umowa o kredyt w rachunku bieżącym nr 135973/MF/2021 zawarta w dniu 21 stycznia 2021 roku z Getin Noble Bankiem S.A., na mocy której Bank udzielił Miastu Łódź kredytu do wysokości 200.000.000,00 zł na okres od 28 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku z przeznaczeniem na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu,

[3] umowa nr 2022/3/DSP kredytu w rachunku bieżącym zawarta w dniu 8 lutego 2022 roku z Bankiem Polska Kasa Opieki S.A., na mocy której Bank udzielił Miastu Łódź kredytu do wysokości wynikającej z określonego przez Radę Miejską Łodzi w uchwale budżetowej upoważnienia do zaciągania kredytów na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu Miasta Łódź, jednak w wysokości nieprzekraczającej kwoty 200.000.000,00 zł.

Umowy wskazane w pkt [1] i [2] zawarte zostały w wyniku przeprowadzonego przez Miasto Łódź przetargu nieograniczonego na wykonanie „Kompleksowej obsługi bankowej Miasta Łodzi oraz jego jednostek organizacyjnych w latach 2017-2021 oraz zaciągnięcie przez Miasto Łódź kredytu w rachunku bieżącym na pokrycie występującego w ciągu przejściowego deficytu w latach 2017-2021" – w okresie od dnia 2 stycznia 2017 roku do dnia 31 grudnia 2021 roku. Kredyt w latach 2020-2021 był kredytem otwartym odnawialnym, a jego spłata miała następować każdego roku budżetowego, nie później niż ostatniego dnia roboczego każdego roku kalendarzowego.

Natomiast umowa wskazana w pkt [3] zawarta została w wyniku postanowień zamówienia publicznego przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego o wartości powyżej 214.000 euro na „Obsługę bankową budżetu miasta Łodzi oraz obsługę depozytów rzeczowych i wartościowych w okresie od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2025 roku". Kredyt wynikający z zawartej umowy ma charakter odnawialny, co oznacza, że będzie udostępniony w każdym roku kalendarzowym, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2025 roku. W odniesieniu do roku 2022, w umowie wskazano, że kredyt jest dostępny od dnia 3 stycznia 2022 roku do dnia 31 grudnia 2022 roku, przy czym aneksem nr 1 z dnia 29 marca 2022 roku ustalono, że kredyt uruchomiony będzie od dnia 29 marca 2022 roku. Zgodnie z zapisami umowy, Miasto Łódź – jako Kredytobiorca – zobowiązało się do całkowitego zlikwidowania salda debetowego do dnia 31 grudnia każdego roku kalendarzowego, co jest jednym z warunków udostępnienia kredytu w kolejnym roku kalendarzowym.

Analiza wskazanych powyżej umów nie wykazała zapisów naruszających postanowienia art. 264 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Na podstawie wyciągów bankowych na ostatni dzień każdego miesiąca roku 2020 i 2021 oraz pierwszego półrocza 2022 roku – do rachunku organu – ustalono wykorzystanie przez Miasto Łódź kredytu obrotowego w rachunku, co przedstawiono poniżej:

Data wyciągu bankowego	Nr wyciągu bankowego	Saldo początkowe dnia	Saldo końcowe dnia	Środki dostępne (obejmujące limit kredytu)	Odsetki pobrane od wykorzystanego kredytu
2020 rok					
31-01-2020	21/2020	+141.753.154,79	+211.220.251,46	211.220.251,46[2]	-
29-02-2020	43/2020	+289.307.058,56	+289.596.339,26	489.596.339,26	-
31-03-2020	65/2020	+20.250.902,55	+181.806.685,41	381.806.685,41	-
30-04-2020	86/2020	-40.290.839,37	+4.028.297,03	204.028.297,03	-
29-05-2020	106/2020	-66.772.016,49	-25.135.554,59	174.864.445,41	-
30-06-2020	128/2020	**-70.302.604,80**	**-30.534.952,34**	169.465.047,66	-
31-07-2020	151/2020	-72.523.833,75	-21.709.527,88	178.290.472,12	-
31-08-2020	172/2020	-85.868.200,69	-39.657.266,22	160.342.733,78	-
30-09-2020	194/2020	**-155.870.811,66**	**-99.948.361,33**	100.051.638,67	-
31-10-2020	216/2020	-106.221.512,56	-71.735.472,87	128.264.527,13	-
30-11-2020	236/2020	-6.205.571,37	+34.452.368,47	234.452.368,47	-
31-12-2020	258/2020	+186.580.730,46	+257.836.756,91	257.836.756,91[3]	-
2021 rok					
31-01-2021	19/2021	+82.732.536,39	+147.780.761,45	347.780.761,45	-
26-02-2021	39/2021	+218.198.687,11	+273.111.218,66	473.111.218,66	-
31-03-2021	62/2021	+176.561.367,67	+216.600.635,55	416.600.635,55	-
30-04-2021	83/2021	+63.476.493,16	+104.675.740,28	304.675.740,28	-
31-05-2021	103/2021	+112.655.418,71	+149.155.028,34	349.155.028,34	-
30-06-2021	125/2021	+75.051.240,90	+131.666.069,59	331.666.069,59	-
30-07-2021	147/2021	+91.146.473,61	+128.812.576,22	328.812.576,22	-
31-08-2021	169/2021	+68.644.896,49	+119.643.825,93	319.643.825,93	-
30-09-2021	191/2021	+69.715.657,28	+92.880.089,39	292.880.089,39	-
29-10-2021	212/2021	+1.567.561,13	+28.877.217,54	228.877.217,54	-
30-11-2021	233/2021	+64.023.081,09	+177.460.109,74	177.460.109,74	-
31-12-2021	256/2021	+495.570.894,11	+558.899.260,70	558.899.260,70[4]	
2022 rok					
31-01-2022	0020/2022	+520.046.943,85	+589.622.925,23	589.622.925,23[5]	-
28-02-2022	0040/2022	+293.590.648,02	+513.953.039,60	513.953.039,60	-
31-03-2022	0063/2022	+405.586.154,32	+506.093.066,29	506.093.066,29	-
29-04-2022	0083/2022	+84.683.446,59	+478.837.401,43	678.837.401,43	-
31-05-2022	0104/2022	+177.688.783,25	+264.677.961,87	464.677.961,87	-
30-06-2022	0125/2022	+344.631.058,94	+387.566.767,63	587.566.767,63	-

Miasto Łódź na koniec wskazanych okresów miesięcznych na przełomie lat 2020-2021 i w pierwszym półroczu 2022 roku korzystało z przyznanego limitu kredytowego przeznaczonego na pokrycie bieżącego deficytu budżetu Miasta Łodzi w dwóch okresach sprawozdawczych, tj. na dzień 30 czerwca 2020 roku w kwocie 30.534.952,34 zł i na

[2] Limit kredytu na dzień 31 stycznia 2020 roku wynosił 0,00 zł,
[3] Limit kredytu na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosił 0,00 zł,
[4] Limit kredytu na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosił 0,00 zł,
[5] Limit kredytu na dzień 31 stycznia 2021 roku wynosił 0,00 zł,

dzień 30 września 2020 roku w kwocie 99.948.361,33 zł. Zobowiązania wynikające z wykorzystanego limitu, wykazane zostały prawidłowo w sprawozdaniach Rb-Z odpowiednio wg stanu na koniec II kwartału 2020 roku i na koniec III kwartału 2020 roku w kolumnie 10 – Banki jako zobowiązania krótkoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek (poz. E2.1). Wykorzystanie w 2020 roku środków w ramach przyznanego limitu w rachunku bankowym wykazane zostało również jako przychody wykonane w sprawozdaniach Rb-NDS w poz. *D11. Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych* odpowiednio za okres: od początku roku do dnia 30 czerwca 2020 roku w kwocie 30.534.952,34 zł, oraz od początku roku do dnia 30 września 2020 roku w łącznej kwocie 149.948.361,33 zł, w której ujęto przychody w wysokości 50.000.000,00 zł z tytułu obligacji serii LODZ2026 (umowa z dnia 15 lipca 2020 roku), emisja których nastąpiła w dniu 30 lipca 2020 roku, oraz przychody z tytułu kredytu w rachunku bieżącym w wysokości 99.948.361,33 zł.

Na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (art.89 ust.1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych).

Miasto Łódź, stosownie do oświadczenia z dnia 25 listopada 2022 roku złożonego przez Zastępcę Dyrektora Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli Urzędu Miasta Łodzi – Tomasza Głuszczaka – działającego na podstawie stosownego upoważnienia wydanego przez Prezydenta Miasta Łodzi (patrz ***załącznik nr 1*** *do Części II protokołu kontroli)*, w roku 2021 i w I półroczu 2022 roku nie zawierało umów kredytów i pożyczek na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków UE.

Udzielone gwarancje i poręczenia – lata 2020-2021

Stosownie do oświadczenia z dnia 25 listopada 2022 roku (patrz ***załącznik nr 1*** *do Części II protokołu kontroli*) złożonego przez Zastępcę Dyrektora Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli Urzędu Miasta Łodzi – Tomasza Głuszczaka – Miasto Łódź, w latach 2020-2021 nie udzielało gwarancji i poręczeń, które miały wpływ na wykazywane dane w sprawozdaniu Rb-Z za lata 2020-2021 i I półrocze 2022 roku.

Wyemitowane papiery wartościowe – lata 2021-2022

W 2021 roku Miasto Łódź wyemitowało obligacje na łączną kwotę 418.000.000,00 zł, co opisane zostało we wcześniejszej części protokołu. Natomiast do dnia 30 czerwca 2022 roku, tj. do końca okresu objętego kontrolą zagadnienia zadłużenia – Miasto Łódź nie emitowało papierów wartościowych.

Dług spłacany wydatkami

Zgodnie z oświadczeniem z dnia 8 grudnia 2022 roku złożonym przez Tomasza Głuszczaka Zastępcę Dyrektora Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli w latach 2019-2021 i I półroczu 2022 roku Miasto Łódź nie zaciągało zobowiązań określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 roku (Dz. U. nr 298, poz. 1767) w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego w zakresie zadłużenia, do którego zgodnie z ww. rozporządzeniem zaliczana są:

a) umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym, które mają wpływ na poziom długu publicznego,

b) umowy sprzedaży, których cena jest płatna w ratach,

c) umowy leasingu zawarte z producentem lub finansującym, w których ryzyko i korzyści z tytułu własności są przeniesione na korzystającego z rzeczy,

d) umowy nienazwane o terminie zapłaty dłuższym niż rok, związane z finansowaniem usług, dostaw, robót budowlanych, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do umowy pożyczki/kredytu/obligacji.

Oświadczenie z dnia 8 grudnia 2022 roku złożone przez Zastępcę Dyrektora Tomasza Głuszczaka dotyczące niezaciągania przez Miasto Łódź zobowiązań określonych z rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 roku stanowi ***załącznik nr 2*** *do Części II protokołu kontroli.*

Natomiast w latach 2006-2018 Miasto Łódź zawarło ze spółkami, w których posiada udziały, cztery wyszczególnione poniżej umowy wsparcia finansowego:

[1] umowa wsparcia realizacji projektu „Rozbudowa Portu Lotniczego Łódź im. Władysława Reymonta" z dnia 8 czerwca 2011 roku (zmieniona aneksem z dnia 26 czerwca 2015 roku) zawarta z Portem Lotniczym Łódź im. Władysława Reymonta sp. z o.o. Przedmiotem umowy było wsparcie realizacji projektu w formie dopłaty lub podwyższenia kapitału zakładowego spółki z przeznaczeniem środków na spłatę obligacji wyemitowanych przez spółkę na sfinansowanie inwestycji w przypadku kiedy spółka nie będzie posiadała środków na spłatę obligacji. Wartość umowy to 261.624.558,60 zł;

[2] umowa wsparcia finansowego Programu Budowy centrum Konferencyjno-Wystawienniczego Międzynarodowych Tragów Łódzkich z dnia 31 maja 2010 roku (zmieniona aneksami: nr 1 z dnia 21 października 2010 roku i nr 2 z dnia 16 czerwca 2011 roku) zawarta z EXPO-Łódź sp. z o.o. Przedmiotem umowy było wsparcie realizacji projektu w formie dopłaty lub podwyższenia kapitału zakładowego spółki z przeznaczeniem środków na spłatę obligacji wyemitowanych przez spółkę na sfinansowanie inwestycji w przypadku kiedy spółka nie będzie posiadała środków na spłatę obligacji. Wartość umowy to 68.879.200,00 zł;

[3] umowa wsparcia z dnia 21 września 2016 roku (zmieniona aneksem nr 1 z dnia 5 czerwca 2018 roku) zawarta z Miejskim Ogrodem Zoologicznym w Łodzi sp. z o.o. Przedmiotem umowy było zobowiązanie do podwyższenia kapitału zakładowego spółki z przeznaczeniem na utrzymanie ogrodu zoologicznego i realizację inwestycji na terenie ogrodu zoologicznego, w tym budowę Orientarium (wykup obligacji) o ile przychody generowane przez spółkę nie wystarczą na samodzielną spłatę zobowiązań związanych z emisją obligacji. Wartość umowy to 358.600.000,00 zł;

[4] umowa nr GO-GO-ŁTR/U/169-00/06/W dotycząca finansowania projektu pt. „Łódzki Tramwaj Regionalny" z dnia 21 sierpnia 2006 roku (zmieniona aneksem nr 1 z dnia 21 września 2009 roku) zawarta z Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym - Łódź sp. z o.o.. Przedmiotem umowy było zobowiązanie do dokapitalizowania spółki z przeznaczeniem środków na spłatę obligacji lub wniesienie dopłat do kapitału spółki w związku z realizacją przez MPK-Łódź sp. z o.o. wieloletniego programu gospodarczego przyjętego przez Radę Miejską w Łodzi („Łódzki Tramwaj Regionalny") w przypadku, gdy przychód projektu nie będzie wystarczał na wykup obligacji. Wartość umowy to 107.760.120,00 zł.

Powyższe umowy, zmienione poszczególnymi aneksami, obowiązywały na dzień rozpoczęcia kontroli i były przedmiotem wcześniejszej kontroli kompleksowej przeprowadzonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi.

Zgodnie z informacją złożoną przez p.o. Dyrektora Biura Nadzoru Właścicielskiego Ewę Mereć z dnia 16 grudnia 2022 roku Miasto Łódź, poza ww. umowami, w latach 2019-I

półrocze 2022 nie zawarło innych umów wsparcia, a także aneksów do istniejących umów wsparcia.

Informacja z dnia 16 grudnia 2022 roku złożona przez p.o. Dyrektora Biura Nadzoru Właścicielskiego dotycząca niezawierania niż wymienione w protokole umów wsparcia stanowi ***załącznik nr 3*** *do Części II protokołu kontroli.*

Wielkości dopłat i terminy ich realizacji wynikające z zawartych umów wsparcia, z uwzględnieniem dokonanych zmian, wskazane zostały w poniższym zestawieniu:

L.p.	Nazwa Spółki	Data zawarcia umowy lub aneksu	Wartość dopłat	Okres realizacji świadczenia		Liczba lat
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
1.	Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta Sp. z o.o.	Umowa z dnia 8.06.2011 r.	303.347.378,48	2011	2027	16 lat
		Aneks nr 1 z 26.06.2015 r.	261.624.558,60	2011	2027	16 lat
2.	Międzynarodowymi Targami Łódzkimi Sp. z o.o.	Umowa z dnia 31.05.2010 r.	68.879.200,00	2011	2025	14 lat
		Aneks nr 1 z dnia 21.10.2010 r.	68.879.200,00	2011	2025	14 lat
		Aneks nr 2 z dnia 16.06.2011 r.	68.879.200,00	2011	2025	14 lat
3.	Miejski Ogród Zoologiczny w Łodzi Sp. z o.o.	umowa z dnia 21.09.2016 r.	358.600,00	2017	2033	16 lat
		Aneks nr 1 z dnia 5.06.2018 r.	358.600.00	2017	2033	16 lat
4.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Łodzi Sp. z o.o.	Umowa z dnia 21.08.2006 r.	107.760.120,00	2009	2030	22 lata
		Aneks nr 1 z dnia 21.09.2009 r.	107.760.120,00	2009	2030	22 lata

STAN ZADŁUŻENIA JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO – 2020 – 2022 ROK

Stan zadłużenia Miasta Łodzi z tytułu zobowiązań określonych w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 ustawy o finansach publicznych

W oparciu o harmonogramy spłat rat kredytów krajowych, kredytów zagranicznych, pożyczek i emisji papierów wartościowych zaciągniętych w latach 2001-2021, oraz dokonane zapłaty, w tym wcześniejsze spłaty kredytów i wykupu obligacji, ustalono stan zadłużenia Miasta Łodzi w okresie od 31 grudnia 2020 roku do 30 czerwca 2022 roku z tytułu zaciągniętych zobowiązań długoterminowych, co ujęte zostało w zestawieniu tabelarycznym uwzględniającym zobowiązania dłużne wynikające z 68 umów – stanowiącym ***załącznik nr 4*** *do Części II protokołu kontroli*. Stan zobowiązań z ww. tytułów na poszczególne okresy sprawozdawcze przedstawia syntetyczne zestawienie ujęte w tabeli nr 1, jak również porównanie do zobowiązań wykazanych w sprawozdaniach Rb-Z (tabela nr 2), a także do ewidencji księgowej prowadzonej dla zobowiązań dłużnych na kontach 134 i 260 (tabela nr 3):

Tabela nr 1

ZOBOWIĄZANIA DŁUŻNE WYNIKAJĄCE Z ZAWARTYCH UMÓW - wg stanu na:							
STAN NA DZIEŃ:	***31.12.2020***	***31.03.2021***	***30.06.2021***	***30.09.2021***	***31.12.2021***	***31.03.2022***	***30.06.2022***
Razem kredyty krajowe	1 080 317 424,00	1 058 404 731,00	1 036 492 038,00	1 014 579 345,00	992 666 612,00	857 050 896,00	857 050 896,00
Razem pożyczki	7 133 954,34	6 677 510,42	6 221 066,50	5 764 622,58	5 442 824,66	4 986 380,74	4 522 850,34
Razem obligacje	1 164 808 000,00	1 144 128 000,00	1 088 363 000,00	1 067 683 000,00	1 327 998 000,00	1 296 748 000,00	1 247 218 000,00
Razem zobowiązania krajowe	***2 252 259 378,34***	***2 209 210 241,42***	***2 131 076 104,50***	***2 088 026 967,58***	***2 326 107 436,66***	***2 158 785 276,74***	***2 108 791 746,34***
Razem kredyty zagraniczne	*1 014 354 457,31*	*992 099 909,21*	*991 974 010,46*	*969 717 085,59*	*1 056 383 752,59*	*1 036 891 060,25*	*1 036 891 060,25*
Łącznie zobowiązania dłużne (krajowe i zagraniczne) wynikajace z umów, w tym:	***3 266 613 835,65***	***3 201 310 150,63***	***3 123 050 114,96***	***3 057 744 053,17***	***3 382 491 189,25***	***3 195 676 336,99***	***3 145 682 806,59***
Grupa III (pożyczki WFOŚiGW)	7 133 954,34	6 677 510,42	6 221 066,50	5 764 622,58	5 442 824,66	4 986 380,74	4 522 850,34
Banki (kredyty krajowe + obligacje)	2 245 125 424,00	2 202 532 731,00	2 124 855 038,00	2 082 262 345,00	2 320 664 612,00	2 153 798 896,00	2 104 268 896,00
Wierzyciele zagraniczni (kredyty zagraniczne)	1 014 354 457,31	992 099 909,21	991 974 010,46	969 717 085,59	1 056 383 752,59	1 036 891 060,25	1 036 891 060,25

Tabela nr 2

ZOBOWIĄZANIA DŁUŻNE WYKAZANE W SPRAWOZDANIACH Rb-Z							
STAN NA DZIEŃ:	***31.12.2020***	***31.03.2021***	***30.06.2021***	***30.09.2021***	***31.12.2021***	***31.03.2022***	***30.06.2022***
GRUPA III	7 133 954,34	6 677 510,42	6 221 066,50	5 764 622,58	5 442 824,66	4 986 380,74	4 522 850,34
Banki	2 245 125 424,00	2 202 532 731,00	2 124 855 038,00	2 082 262 345,00	2 320 664 612,00	2 153 798 896,00	2 104 268 896,00
Wierzyciele zagraniczni	1 014 354 457,31	992 099 909,21	991 974 010,46	969 717 085,59	1 056 383 752,59	1 036 891 060,25	1 036 891 060,25
Łącznie zobowiązania dłużne wykazane w Rb-Z	***3 266 613 835,65***	***3 201 310 150,63***	***3 123 050 114,96***	***3 057 744 053,17***	***3 382 491 189,25***	***3 195 676 336,99***	***3 145 682 806,59***

Tabela nr 3

ZOBOWIĄZANIA DŁUŻNE - PORÓWNANIE DANYCH WYNIKAJĄCYCH Z UMÓW Z DANYMI WYNIKAJĄCYMI Z EWIDENCJI KSIĘGOWEJ KONT 134 i 260							
STAN NA DZIEŃ:	***31.12.2020***	***31.03.2021***	***30.06.2021***	***30.09.2021***	***31.12.2021***	***31.03.2022***	***30.06.2022***
Razem kredyty (krajowe i zagraniczne)	2 094 671 881,31	2 050 504 640,21	2 028 466 048,46	1 984 296 430,59	2 049 050 364,59	1 893 941 956,25	1 893 941 956,25
Saldo Ma konta 134	2 094 671 881,31	2 050 504 640,21	2 028 466 048,46	1 984 296 430,59	2 052 792 269,09	1 893 941 956,25	1 893 941 956,25
RÓŻNICA wynikająca z harmonogramów spłat kredytów a ewidencją konta 134	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	***3 741 904,50***	*0,00*	*0,00*
Razem pożyczki i obligacje	1 171 941 954,34	1 150 805 510,42	1 094 584 066,50	1 073 447 622,58	1 333 440 824,66	1 301 734 380,74	1 251 740 850,34
Saldo Ma konta 260	1 171 941 954,34	1 150 805 510,42	1 094 584 066,50	1 073 447 622,58	1 334 765 030,44	1 301 734 380,74	1 239 740 850,34
RÓŻNICA wynikająca z harmonogramów spłat kredytów a ewidencją konta 260	0,00	0,00	0,00	0,00	**1 324 205,78**	0,00	**-12 000 000,00**
Razem kredyty, pożyczki i obligacje	3 266 613 835,65	3 201 310 150,63	3 123 050 114,96	3 057 744 053,17	3 382 491 189,25	3 195 676 336,99	3 145 682 806,59
Razem saldo Ma konta 134 i 260	3 266 613 835,65	3 201 310 150,63	3 123 050 114,96	3 057 744 053,17	3 387 557 299,53	3 195 676 336,99	3 133 682 806,59
RÓŻNICA wynikająca z zawartych umów a ewidencją księgową kont 134 i 260	0,00	0,00	0,00	0,00	**5 066 110,28**	0,00	**-12 000 000,00**

Z zestawienia nr 1 wynika, iż od 31 grudnia 2020 roku do dnia 30 września 2021 roku stan zobowiązań z zaciągniętych kredytów, pożyczek i emisji obligacji przybierał tendencję spadkową od wartości 3.266.613.835,65 zł do 3.057.744.053,17 zł, która następnie na dzień 31 grudnia 2021 roku wzrosła do 3.382.491.189,25 zł w stosunku do zobowiązań na dzień: 31 grudnia 2020 roku, 31 marca 2021 roku, 30 czerwca 2021 roku i 30 września 2021 roku. Wzrost zobowiązań na dzień 31 grudnia 2021 związany był z emisją obligacji na przełomie listopada i grudnia 2021 roku (418.000.000,00 zł) oraz przychodami uzyskanymi w grudniu 2021 roku z zaciągniętych pożyczek w WFOŚiGW (134.646,00 zł). Ostatecznie stan zobowiązań na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosił 3.382.491.189,25 zł i wzrósł w stosunku do zobowiązań dłużnych na dzień 31 grudnia 2020 roku o 3,5473% (3.266.613.835,65 zł). W pierwszym półroczu 2022 roku stan zobowiązań spadł w stosunku do stanu na koniec 2021 roku i tym samym na dzień 30 czerwca 2022 roku wyniósł 3.145.682.806,59 zł, co stanowiło spadek o 7,001% do zobowiązań na dzień 31 grudnia 2021 roku. Największe zobowiązania wynikały z wyemitowanych papierów wartościowych, oraz z kredytów zaciągniętych na rynku krajowym i zagranicznym, mniejszą część stanowiły zobowiązania z tytułu pożyczek długoterminowych.

Wskazane w zestawieniu nr 1 stany zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek i emisji obligacji – wynikające z zawartych umów generujących zobowiązania dłużne oraz dokonanych spłat i wykupu, w tym również spłat wcześniejszych – wykazane zostały w prawidłowych wysokościach w poszczególnych kwartalnych sprawozdaniach Rb-Z (tabela nr 2), co jest zgodne z zapisem § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 20 grudnia 2020 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, gdzie wskazano, że *Podstawą sporządzenia sprawozdań jest ewidencja księgowa jednostki oraz sprawozdania lub inne wiarygodne dokumenty poświadczające istnienie danego zobowiązania lub należności.*

Analiza porównawcza nominalnej wartości zobowiązań dłużnych – które w sposób prawidłowo wykazane zostały w sprawozdaniach Rb-Z na poszczególne okresy sprawozdawcze – z ewidencją księgową kont 134 i 260 – wykazała w przypadku dwóch okresów sprawozdawczych niezgodność między faktycznym stanem zobowiązań a ewidencją księgową, co ujęto w tabeli nr 3. Na dzień 31 grudnia 2021 roku zobowiązania dłużne z tytułu kredytów, pożyczek i obligacji wynosiły łącznie 3.382.491.189,25 zł, w tym: 2.049.050.364,59 zł zobowiązania z tytułu kredytów i 1.333.440.824,66 zł zobowiązania z tytułu pożyczek i emisji obligacji, natomiast ewidencja księgowa kont 134 i 260 na dzień 31 grudnia 2021 roku wykazywała zobowiązania w kwocie ogółem 3.387.557.299,53 zł, z czego z tytułu kredytów (persaldo konta 134) 2.052.792.269,09 zł, zaś z tytułu pożyczek i obligacji (persaldo konta 260) 1.334.765.030,44 zł. Różnica między faktycznym stanem zobowiązań dłużnych, a ewidencją księgową kont 134 i 260 wynosiła 5.066.110,28 zł, z czego konto 134 wykazywało wartość zobowiązań wyższą o 3.741.904,50 zł od nominalnej wartości zobowiązań z tytułu kredytów, zaś konto 260 wykazywało wartość zobowiązań wyższą o 1.324.205,78 zł od nominalnej wartości zobowiązań z tytułu pożyczek i obligacji. Przy czym, faktyczna wartość zobowiązań na dzień 31 grudnia 2021 roku wykazana została w sprawozdaniu Rb-Z wg stanu na koniec IV kwartału 2021 w wartości prawidłowej, tj. wynikającej z harmonogramów zawartych umów z uwzględnieniem dokonanych do dnia 31 grudnia 2021 roku spłat poszczególnych rat kredytów, pożyczek i wykupu obligacji. Różnica w kwocie **5.066.110,28 zł** między faktycznymi zobowiązaniami dłużnymi,

a stanem wynikającym z ewidencji księgowej, odpowiadała wartości persalda konta 909.1 (saldo Wn konta 909.1 – 89.744.648,12 zł, saldo Ma konta 909.1 – 84.678.537,84 zł). Wskazana różnica wynikała z ujęcia w ewidencji księgowej na kontach 134 i 260 wyceny wartości zobowiązań finansowych z tytułu pożyczek, kredytów i obligacji, która zaksięgowana została w korespondencji ze stroną Wn konta 909.1. Miasto Łódź zleciło podmiotowi prywatnemu wyżej wymienioną wycenę, w wyniku czego w marcu 2022 roku powstało opracowanie pt. „Wycena wartości zobowiązań finansowych z tytułu wybranych pożyczek, kredytów i obligacji wg skorygowanej ceny nabycia wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku dla Miasta Łodzi". Przeprowadzona wycena wartości zobowiązań finansowych dotyczyła zobowiązań wynikających
z zawartych umów kredytów krajowych i zagranicznych, umów pożyczek, oraz umów emisji obligacji, które nie zostały spłacone na dzień 31 grudnia 2021 roku. Podsumowanie przeprowadzonej wyceny ujęte zostało w zestawieniu tabelarycznym obejmującym rodzaj zobowiązania, tj. każdą umowę generującą zobowiązanie dłużne, wartość kapitału do spłaty, skorygowaną cenę nabycia, w podziale na zobowiązania: krótkoterminowe; długoterminowe; długoterminowe od 2 do 3 lat; długoterminowe od 3 do 4 lat; długoterminowe powyżej 5 lat. Jak wynika z powyższego zestawienia, wyliczona wartość kapitału do spłaty wynosiła 3.382.491.189,25 zł[6], natomiast skorygowana cena nabycia ustalona została w kwocie 3.387.556.739,61 zł. Różnica pomiędzy wskazanymi wartościami to **5.065.550,36 zł.** Różnica między faktycznymi zobowiązaniami dłużnymi, a stanem wynikającym z ewidencji księgowej wynosiła 5.066.110,28 zł, przy czym skorygowana cena nabycia wynikająca z ww. opracowania stanowiła wartość 5.065.550,36 zł, co powodowało różnicę między dokonaną wyceną zobowiązań finansowych, a danymi ujętymi w ewidencji księgowej w wysokości **559,92 zł.**

W odniesieniu do powyższej kwestii, Miasto Łódź pismem o sygn. DSR-BAWiK-I.1710.3.2023 zarejestrowanym przez RIO w Łodzi w dniu 31 lipca 2023 roku, złożyło uwagi wskazując m.in. *„(…) Kwota 5.065.550,36 zł wynikała ze sporządzonego arkusza kalkulacyjnego na potrzeby wyceny tytułów dłużnych, który był podstawą opracowania dowodu księgowego. Arkusz obejmował wszystkie tytuły dłużne w tym o oprocentowaniu rynkowym jak również preferencyjnym. (…) kwota różnicy w wysokości 559,92 zł dotyczyła wyceny zobowiązań z tytułu pożyczek o preferencyjnym oprocentowaniu, które w arkuszu kalkulacyjnym zostały wycenione na dzień bilansowy poniżej wartości nominalnej kapitału do spłaty. Dowód księgowy został sporządzony w oparciu o przyjęte zasady rachunkowości z uwzględnieniem nadrzędnej zasady rachunkowości tj. rzetelnego obrazu, która jest decydująca przy rozstrzyganiu problemów. (…)."*

Drugą niezgodność między faktycznym stanem zobowiązań a ewidencją księgową, stwierdzono na dzień 30 czerwca 2022 roku poprzez zaniżenie zobowiązań w ewidencji księgowej w stosunku do zobowiązań faktycznych o kwotę 12.000.000,00 zł. Zobowiązania dłużne na dzień 30 czerwca 2022 roku wynosiły łącznie 3.145.682.806,59 zł, natomiast z ewidencji księgowej kont 134 i 260 wynikały zobowiązania w kwocie 3.133.682.806,59 zł. Zaniżenie zobowiązań dotyczyło pożyczek i obligacji, które faktycznie wynosiło

[6] Wartość ta była zgodna z faktyczną wartością zobowiązań dłużnych podlegających spłacie na dzień 31 grudnia 2021 roku

1.251.740.850,34 zł, zaś konto 260 wskazywało na dzień 30 czerwca 2022 roku zobowiązania w wysokości 1.239.740.850,34 zł. Powyższa niezgodność dotyczyła wcześniejszego wykupu obligacji w łącznej kwocie 12.000.000,00 zł. W dniu 11 kwietnia 2022 roku Miasto Łódź dokonało wcześniejszego wykupu obligacji serii LODZ1022 o łącznej wartości 30.765.000,00 zł wyemitowanych w oparciu o umowę z dnia 5 czerwca 2013 roku. Jeden z obligatariuszy będący w posiadaniu 18.765 sztuk obligacji wyraził zgodę na wcześniejszy ich wykup, przy czym drugi z obligatariuszy, będący w posiadaniu 12.000 sztuk obligacji serii LODZ1022, zgody nie wyraził. Bank zwrócił pieniądze na rachunek Miasta, co zaksięgowano na kontach Wn 133 Ma 240. W związku z faktem, iż zwrot środków z banku nie został ujęty na koncie 260, powstała różnica między faktycznym stanem zobowiązań wynikającym z harmonogramów spłat, a ewidencją księgową konta 260. Powtórny wykup obligacji 12.000 sztuk serii LODZ1022 nastąpił w dniu 10 października 2022 roku, tj. w pierwotnej dacie wykupu.

Pismem znak: DSR-BAWiK-I.1710.3.2023 zarejestrowanym przez RIO w Łodzi w dniu 31 lipca 2023 roku - Miasto Łódź, w odniesieniu do powyższej kwestii, złożyło wyjaśnienie, wskazując: *„Opisana sytuacja dotycząca wykupu obligacji, odzwierciedlona na kontach księgowych, była zdarzeniem gospodarczym rozciągniętym w czasie wymagającym rozstrzygnięcia prawnego. W związku z powyższym zapisy na kontach księgowych dotyczące stanu zobowiązań na 30.06.2022 r. były prawidłowe. W dniu 11 kwietnia 2022 r. Miasto dokonało przelewu do Banku PKO SA kwoty tytułem wykupu obligacji, odpowiednie zapisy dotyczące operacji gospodarczej wykupu obligacji zostały dokonane w księgach rachunkowych. W dniu 12 kwietnia 2022 PEKAO SA zwrócił środki tytułem zwrotu nadpłaty. Sprawa zwrotu była sporna i wymagała wyjaśnienia, dlatego wpływ środków został zaksięgowany na stronie Ma konta 240 Pozostałe rozrachunki z analityką kontrahenta PEKAO SA (saldo Ma konta rozrachunkowego odzwierciedla stan zobowiązań). Z korespondencji z bankiem wynikało, że wykup obligacji w wysokości 12.000.000 zł nie został uznany przez PEKAO SA ze względu na odmienną interpretację zapisów umowy dotyczącej emisji obligacji. Kontrolowany uznał, że do czasu ostatecznej interpretacji zapisów umowy i rozstrzygnięcia sporu, zwróconą kwotę 12.000.000 zł należy zaksięgować na koncie 240 Pozostałe rozrachunki a nie na koncie 260 Zobowiązania finansowe. Wydział Budżetu był świadomy treści dokonanych zapisów na kontach i faktycznego stanu zobowiązań. Zapisy i salda na kontach na 30 czerwca 2022 roku odzwierciedlały treść ekonomiczną operacji gospodarczej. W związku z powyższym ewidencja księgowa na kontach była zgodna ze stanem zobowiązań i nie była zaniżona. Stwierdzenia w protokole są niewłaściwe dla danej sytuacji. Ponadto zobowiązania finansowe zostały zaprezentowane w pełnej kwocie w sprawozdaniu Rb-Z na 30.06.2022 r. Kwota 12.000.000 zł została przeksięgowana na konto 260 dnia 14.09.2022 r. Ostateczny wykup nastąpił zgodnie z harmonogramem 10.10.2022 r. a zatem rozliczenie zamknęło się w roku budżetowym."*

Analiza ewidencji księgowej prowadzonej w zakresie zobowiązań dłużnych na kontach 134 – „Kredyty bankowe" oraz 260 – „Zobowiązania finansowe" – w oparciu o przedłożone wydruki sporządzone na poszczególne okresy sprawozdawcze – wykazała możliwość sporządzenia wydruków wg kontrahenta obrazujących poszczególne umowy zawarte z danym kontrahentem, co dawało możliwość ustalenia zobowiązania wynikającego z danej umowy. Powyższe spełniało wymogi określone w opisie kont 134 i 260, zawartym w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów

budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej – gdzie określono, że ewidencja szczegółowa winna być prowadzona w sposób umożliwiający ustalenie stanu zadłużenia według umów kredytowych i stanu zobowiązań z poszczególnymi kontrahentami według tytułów zobowiązań.

Stan zadłużenia Miasta Łodzi z tytułu długu spłacanego wydatkami

Zgodnie z art. 72 ust. 1a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych - tytuły dłużne, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3, obejmują zobowiązania finansowe wynikające ze stosunków prawnych, które nazwą odpowiadają tym tytułom dłużnym, oraz z innych stosunków prawnych, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do skutków wynikających z papierów wartościowych opiewających na wierzytelności pieniężne, umów kredytów i pożyczek oraz przyjętych depozytów.

W oparciu o harmonogramy wpłat do spółek w ramach wsparcia finansowego oraz dodatkowo przedłożoną dokumentację, ustalono stan zadłużenia Miasta Łodzi w okresie od 1 stycznia 2020 roku do 30 czerwca 2022 roku z tytułu długu spłacanego wydatkami.

Analiza kwartalnych jednostkowych sprawozdań budżetowych Rb-Z jednostki samorządu terytorialnego za lata 2020 - 2021 oraz półrocze 2020, 2021 i 2022 roku wykazała, iż zobowiązania z tytułu wpłat do spółek w ramach wsparcia finansowego, które powstały w wyniku zawartych czterech umów wsparcia wykazywano w poszczególnych sprawozdaniach w kolumnie 12 – przedsiębiorstwa niefinansowe. Również dane wykazane w przedmiotowych sprawozdaniach Rb-Z – w odniesieniu do zobowiązań wynikających z umów wsparcia – prawidłowo wykazano w łącznych sprawozdaniach Rb-Z za powyższe okresy sprawozdawcze.

Zobowiązania wynikające z umów wsparcia były ewidencjonowane na koncie księgowym 292.01.00 jako zobowiązania warunkowe.

Analiza danych zawartych w harmonogramach wpłat z danymi wykazanymi w kwartalnych sprawozdaniach Rb-Z wykazała, iż dane wynikające z harmonogramów wpłat do umów wsparcia, różnią się w stosunku do danych wykazanych w sprawozdaniach Rb-Z wg stanu na koniec II kwartału 2020 roku, na koniec II kwartału 2021 roku i na koniec II kwartału 2022 roku. Powyższe dotyczyło trzech podmiotów
z którymi Miasto Łódź zawarło umowy wsparcia: EXPO Łódź sp. z o.o., Portu Lotniczego w Łodzi im. Władysława Reymonta sp. z o.o. i Miejskiego Ogrodu Zoologicznego w Łodzi sp. z o.o. W zakresie spółki EXPO Łódź i Portu Lotniczego w Łodzi płatności przekazane przez Miasto Łódź były na niższym poziomie niż kwoty wynikające z harmonogramów wpłat. W zakresie Miejskiego Ogrodu Zoologicznego na I półrocze 2021 roku także wpłata była w wysokości mniejszej niż wynikająca z harmonogramu, zaś na I półrocze 2022 roku stwierdzono, że płatność była na wyższym poziomie niż kwota wynikająca z harmonogramu o 2.566.400,00 zł.

W związku z powyższym zwrócono się w dniu 13 grudnia 2022 roku drogą elektroniczną do Biura Nadzoru Właścicielskiego Urzędu Miasta Łodzi o przedłożenie dokumentacji, z której wynikają dane wskazane przez UMŁ w sprawozdaniach Rb-Z na dzień 30 czerwca 2020 roku, na dzień 30 czerwca 2021 roku i na dzień 30 czerwca 2022 roku, inne niż dane wynikające z harmonogramów dopłat zawartych w umowach

przekazanych kontrolującym Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi, a także o wyjaśnienie w formie pisemnej w zakresie zaistniałej niezgodności.

W odpowiedzi na powyższe w dniu 16 grudnia 2022 roku przekazano kontrolującym informację podpisaną przez Ewę Mereć p.o. Dyrektora Biura Właścicielskiego wraz ze sporządzoną tabelą odnośnie różnic pomiędzy danymi wynikającymi z harmonogramów wpłat, a danymi wykazanymi w ww. sprawozdaniach Rb-Z. Jak wynika ze sporządzonego zestawienia na dzień 30 czerwca 2020 roku w przypadku spółki EXPO Łódź płatność przekazana przez Miasto Łódź była na niższym poziomie w stosunku do ustalonych kwot w harmonogramach o 369.800,00 zł, na dzień 30 czerwca 2021 roku o 415.500,00 zł, na dzień 30 czerwca 2022 roku o 187.600,00 zł. W przypadku Portu Lotniczego w Łodzi płatność była niższa na dzień 30 czerwca 2020 roku o kwotę 2.127.550,00 zł, na dzień 30 czerwca 2021 roku o kwotę 2.555.250,00 zł, na dzień 30 czerwca 2022 roku o kwotę 1.466.750,00 zł. W przypadku Miejskiego Ogrodu Zoologicznego w Łodzi płatność była niższa na dzień 30 czerwca 2021 roku o kwotę 3.943.000,00 zł. Zaś na dzień 30 czerwca 2022 roku płatność była w wyższej wysokości o 2.566.400,00 zł, co jak wyjaśniono wynikało z potrzeb spółki w bieżącym okresie i kwota pozostała do rozliczenia do końca 2022 roku. W zakresie wpłat Miasta Łódź w kwotach niższych niż przewidziane w harmonogramach poinformowano, że pozostała kwota pozostała do rozliczenia do końca danego roku – 2020 i 2021.

Ponadto w dniu 27 grudnia 2022 roku p.o. Dyrektora Ewa Mereć złożyła dodatkowe informacje w zakresie różnic pomiędzy kwotami wpłat wynikającymi z harmonogramu a faktycznymi kwotami wpłat przekazanymi przez Miasto Łódź: „W umowach wsparcia i Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Łodzi ujęte są maksymalne kwoty, jakie Miasto Łódź zobligowane jest do przekazania do spółki w danym roku kalendarzowym, zgodnie z podpisanymi umowa wsparcia na wykup obligacji wyemitowanych przez daną spółkę na realizację programu inwestycyjnego, o ile spółka ta nie wygospodaruje własnych środków na spłatę zaciągniętego zobowiązania w ramach umowy o emisję i gwarantowanie obligacji podpisanej prze spółkę. (…) Wysokość ostatecznie przekazywanych środków przez Miasto Łódź do spółki wynika z zapotrzebowania spółki na środki finansowe w danym okresie oraz z wyliczeń banku odnośnie wysokości kwoty wykupu kwoty głównej obligacji wraz z odsetkami przypadającymi na dany okres, w przypadku Portu Lotniczego w Łodzi i EXPO Łódź są to okresy półroczne, w przypadku MPK Łódź – okresy roczne. Uruchomienie środków z budżetu Miasta Łodzi poprzedzone jest skierowaniem wniosku przez zarząd spółki do zgromadzenia wspólników celem podjęcia uchwały w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółkę o kwotę niezbędną do realizacji warunków spłaty obligacji; przedstawieniem opinii rady nadzorczej spółki w powyższej sprawie; podjęciem przez zgromadzenie wspólników uchwały w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki; skierowaniem przez Biuro nadzoru Właścicielskiego do Wydziału Księgowości dyspozycji dokonania przelewu środków na wskazane konto spółki w celu realizacji podjętej uchwały przez Zgromadzenie wspólników. Różnica pomiędzy przekazywanymi środkami do spółek Port Lotniczy w Łodzi i EXPO Łódź wynika z mniejszej wyliczonej przez bank kwoty zobowiązania do spłaty przez spółkę w danym okresie w stosunku do kwot zapisanych w umowach wsparcia i w WPF-ie Miasta Łodzi, gdyż emisja obligacji została dokonana na niższą kwotę niż pierwotnie było to planowane przy podpisywaniu umowy wsparcia i wprowadzaniu środków do WPF-u. W przypadku MPK Łódź wysokość środków przekazywanych na podwyższenie kapitału zakładowego z przeznaczeniem na wykup obligacji wyemitowanych przez spółkę na budowę Łódzkiego Tramwaju Regionalnego etap I, przekazywana jest w pełnej wysokości zapisanej w WPF-ie.

Środki wydatkowane z budżetu Miasta Łodzi na rzecz objęcia przez Miasto Łódź nowych udziałów w spółce w wyniku podwyższenia kapitału zakładowego Miejskiego Ogrodu Zoologicznego w Łodzi związane są z dwoma podpisanymi przez Miasto Łódź umowami: umową wsparcia z dnia 21 września 2016 roku i umową powierzenia z dnia 21 września 2016 roku. Wysokość środków przekazywanych w ciągu roku przez Miasto Łódź zaliczana jest na poczet należnej spółce rekompensaty z tytułu świadczenia usług na rzecz Miasta Łódź i odpowiada środkom niezbędnym w spółce w danym okresie na wykup kwot głównych obligacji wraz z odsetkami oraz na bieżące koszty funkcjonowania ogrodu zoologicznego. Przekazane w I półroczu 2022 roku na podwyższenie kapitału zakładowego MOZ w Łodzi kwoty wyższej o 2.566.400,00 zł niż wynikało to z kwot zapisanych w harmonogramie ujętym w umowie wsparcia podyktowane było potrzebami spółki oraz zapisami umowy o emisję i gwarantowanie obligacji, z której wynika obowiązek zabezpieczenia przez spółkę z trzymiesięcznym wyprzedzeniem na wyodrębnionym koncie do spłaty obligacji, środków na wykup kolejnych rat obligacji. Większe zapotrzebowanie spółki na środki finansowe w ramach rekompensaty niż było to pierwotnie planowane, wynikało z przesunięcia terminu otwarcia Orientarium z przyczyn niezależnych od spółki – brak możliwości generowania przychodów w planowanej wysokości w 2021 roku i w I kwartale 2022 roku (wykonawca nie zakończył w terminie, tj. do września 2021 roku robót z uwagi na panującą epidemię COVID 19). Wysokość środków przekazanych w danym okresie na objęcie nowych udziałów mieściła się w rocznym limicie środków ujętych w WPF-ie Miasta Łódź na 2022 rok”.

Wyjaśnienie złożone przez p.o. Dyrektora Ewę Mereć z dnia 27 grudnia 2022 roku stanowi ***załącznik nr 5*** *do Części II protokołu kontroli.*

Stan zobowiązań wynikający z zawartych umów wsparcia, wykazywany był każdorazowo w kwartalnych jednostkowych sprawozdaniach Rb-Z jednostki samorządu terytorialnego w części „Wierzyciele krajowi” w kolumnie 12 „Przedsiębiorstwa niefinansowe”.

Zobowiązania wobec spółek, z tytułu zawartych umów wsparcia, na poszczególne okresy sprawozdawcze, z uwzględnieniem informacji złożonych przez p.o. Dyrektora E. Mereć zacytowanych powyżej przedstawiały się następująco:

l.p.	Nazwa podmiotu z którym zawarto umowę	Data zawarcia umowy i aneksów	Przedmiot umowy	Wartość umowy po uwzględnieniu zawartych aneksów	Stan zobowiązań na dzień:				
					30-06-2020	31-12-2020	30-06-2021	31-12-2021	30-06-2022
1.	Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta Sp. z o.o.	8.06.2011 wraz z aneksem	Umowa Wsparcia	261.624.558,60	Kwota zobowiązania warunkowego 117.172.950,00 Kwota wynikająca z harmonogramu 115.045.400,00 **różnica (-) 2.127.550,00**	105.602.250,00	Kwota zobowiązania warunkowego 98.915.850,00 Kwota wynikająca z harmonogramu 96.360.600,00 **różnica (-) 2.555.250,00**	87.293.700,00	Kwota zobowiązania warunkowego 79.892.950,00 Kwota wynikająca z harmonogramu 78.426.200,00 **różnica (-) 1.466.750,00**
2.	Międzynarodowe Targi Łódzkie EXPO Sp. z o.o.	31.05.2010 wraz z aneksami	Umowa Wsparcia	68.879.200,00	Kwota zobowiązania warunkowego 20.503.600,00 Kwota wynikająca z harmonogramu 20.133.800,00 **różnica (-) 369.800,00**	17.963.400,00	Kwota zobowiązania warunkowego 16.287.000,00 Kwota wynikająca z harmonogramu 15.871.500,00 **różnica (-) 415.500,00**	13.836.000,00	Kwota zobowiązania warunkowego 12.064.300,00 Kwota wynikająca z harmonogramu 11.876.700,00 **różnica (-) 187.600,00**
3.	Miejski Ogród Zoologiczny w Łodzi Sp. z o.o.	21.09.2016 wraz z aneksem	Umowa Wsparcia	358.600.000,00	312.600.000,00	301.600.000,00	Kwota zobowiązania warunkowego 294.450.000,00 Kwota wynikająca z harmonogramu 290.507.000,00 **różnica (-) 3.943.000,00**	279.414.000,00	Kwota wynikająca z harmonogramu 265.754.600,00 Kwota zobowiązania warunkowego 268.321.000,00 **różnica (+) 2.566.400,00**
4.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne sp. z o.o.	21.08.2006 wraz z aneksem	Umowa Wsparcia	107.760.120,00	34.924.800,00	34.924.800,00	30.749.560,00	30.749.560,00	26.726.040,00
	Suma zobowiązań warunkowych				**485.201.350,00**	**460.090.450,00**	**440.402.410,00**	**411.293.260,00**	**384.437.890,00**
	Suma zobowiązań wynikających z umów wsparcia				**482.704.000,00**	**460.090.450,00**	**433.488.660,00**	**411.293.260,00**	**385.349.940,00**
	Różnica łącznie				**(-) 2.497.350,00**	**0,00**	**(-) 6.913.750,00**	**0,00**	**(+) 912.050,00**
	Stan zobowiązań wykazany w Rb-Z jako kredyty i pożyczki długoterminowe				**485.201.350,00**	**460.090.450,00**	**440.402.410,00**	**411.293.260,00**	**384.437.890,00**
	Zobowiązania wymagalne – pozostałe				**0,00**	**0,00**	**0,00**	**101.431,02**	**141.557,87**
	Łączny stan zobowiązań wykazany w Rb-Z				**485.201.350,00**	**460.090.450,00**	**440.402.410,00**	**411.394.691,02**	**384.579.447,87**

Sprawdzono terminowość wpłacanych na rzecz spółek dopłat przez Miasto Łódź na podstawie zawartych umów wsparcia w latach 2020-2022. Szczegółowe ustalenia zostały zawarte w poniższych zestawieniach:

PORT LOTNICZY

Kwota wpłaty z umowy wsparcia	Ostateczny termin z umowy wsparcia	Faktyczna wysokość wpłaty	Faktyczny termin wpłaty	Uwagi	Kwota różnicy
2020 rok					
9.631.250,00 9.443.150,00 Razem 19.074.400,00	30.06.2020 30.12.2020	7.503.700,00 6.764.700,00 Razem 14.268.400,00	25.06.2020 29.12.2020	Wpłat dokonano terminowo w mniejszej wysokości	4.806.000,00
2021 rok					
9.241.650,00 9.066.900,00 Razem 18.308.550,00	30.06.2021 30.12.2021	6.686.400,00 6.629.350,00 Razem 13.315.750,00	28.06.2021 28.12.2021	Wpłat dokonano terminowo w mniejszej wysokości	4.992.800,00
2022 rok					
8.867.500,00 8.690.700,00 Razem 17.558.200,00	30.06.2022 30.12.2022	7.400.750,00 8.557.450,00 Razem 15.958.200,00	28.06.2022 28.12.2022	Wpłat dokonano terminowo w wysokości przewidzianej w umowie	1.600.000,00

MPK ŁÓDŹ

Kwota wpłaty z umowy wsparcia	Ostateczny termin z umowy wsparcia	Faktyczna wysokość wpłaty	Faktyczny termin wpłaty	Uwagi	kwota różnicy
2020 rok					
4.326.970,00	30.06.2020	4.326.970,00	15.05.2020	Wpłat dokonano terminowo w wysokości przewidzianej w umowie	
2021 rok					
4.175.240,00	30.06.2021	4.175.240,00	20.05.2021	Wpłat dokonano terminowo w wysokości przewidzianej w umowie	
2022 rok					
4.023.520,00	30.06.2022	4.023.520,00	20.05.2022	Wpłat dokonano terminowo w wysokości przewidzianej w umowie	

EXPO TARGI MIEJSKIE ŁÓDŹ

Kwota wpłaty z umowy wsparcia	Ostateczny termin z umowy wsparcia	Faktyczna wysokość wpłaty	Faktyczny termin wpłaty	uwagi	Kwota różnicy
2020 rok					
2.229.000,00 2.170.400,00 Razem 4.399.400,00	23.06.2020 23.12.2020	1.859.200,00 1.708.400,00 Razem 3.567.600,00	23.06.2020 23.12.2020	Wpłat dokonano terminowo w wysokości mniejszej niż w umowie	831.800,00
2021 rok					
2.091.900,00 2.035.500,00 Razem 4.127.400,00	23.06.2021 23.12.2021	1.676.400,00 1.655.800,00 Razem 3.332.200,00	23.06.2021 23.12.2021	Wpłat dokonano terminowo w wysokości mniejszej niż w umowie	795.200,00
2022 rok					

1.959.300,00 1.900.600,00 Razem 3.859.900,00	23.06.2022 23.12.2022	1.771.700,00 2.088.200,00 Razem 3.859.900,00	23.06.2022 23.12.2022	Wpłat dokonano terminowo	0,00

MOZ ŁÓDŹ

Kwota wpłaty z umowy wsparcia	Ostateczny termin z umowy wsparcia	Faktyczna wysokość wpłaty	Faktyczny termin wpłaty	uwagi	Kwota różnicy
2020 rok					
21.000.000,00	2020 rok	10.000.000,00 6.377.025,23 Razem 16.377.025,00	11.03.2020 11.09.2020	Wpłat dokonano terminowo w wysokości mniejszej niż w umowie	4.622.975,00
2021 rok					
5.546.500,00 5.546.500,00 5.546.500,00 5.546.500,00 Razem 22.186.000,00	20.02.2021 20.05.2021 20.08.2021 20.11.2021	7.150.000,00 8.991.784,34 5.546.000,00 Razem 21.687.784,34	20.05.2021 15.11.2021 18.11.2021	Wpłat dokonywano w kwotach i w terminach innych niż ustalone w harmonogramie załączonym do umowy wsparcia	498.216,00
2022 rok					
5.546.500,00 5.546.500,00 5.546.500,00 5.546.500,00 Razem 22.186.000,00	20.02.2022 20.05.2022 20.08.2022 20.11.2022	3.023.198,65 4.174.216,80 6.461.984,55 8.282.868,73 Razem 21.942.268,73	18.02.2022 18.02.2022 18.03.2022 9.12.2022	Wpłat dokonywano w kwotach i w terminach innych niż ustalone w harmonogramie załączonym do umowy wsparcia	243.731,27

W toku kontroli zgodności pod względem wysokości oraz terminowości dokonywania przez Miasto Łódź dopłat wynikających z zawartych umów wsparcia stwierdzono, że:

- w zakresie spółki MPK Łódź wpłat dokonywano terminowo i w wysokościach zgodnych z umową wsparcia;
- w zakresie spółki Port Lotniczy Łódź i Targi Miejskie EXPO Łódź wpłat dokonywano terminowo w wysokościach mniejszych niż przewidziano w umowach (poza jednym wyjątkiem w 2022 roku gdzie wpłaty do spółki EXPO Łódź dokonano w kwocie przewidzianej w harmonogramie wpłat);
- w zakresie Miejskiego Ogrodu Zoologicznego w Łodzi stwierdzono różnice pomiędzy terminami i wysokością wpłat przewidzianymi w harmonogramach załączonych do umowy wsparcia. A mianowicie w 2021 roku I wpłata winna być dokonana do dnia 20 lutego 2021 roku, a faktycznie zapłacono 20 maja 2021 roku w wysokości 7.150.000,00 zł. Kolejne wpłaty dokonano w dniach 15 i 18 listopada 2021 roku, tj. opuszczono termin zapłaty przypadający do dnia 20 sierpnia 2021 roku. Ogółem wpłaty dokonano na mniejszą kwotę – różnica wyniosła 498.216,00 zł. W 2022 roku Miasto Łódź dokonało I wpłaty w wysokości wyższej, aniżeli wskazana w umowie wsparcia. W dniu 18 lutego 2022 roku zamiast maksymalnej kwoty 5.546.500,00 zł, zapłaciło kwotę łącznie 7.197.415,40 zł – jako tytuł przelewu podano podwyższenie kapitału i objęcie udziałów i wskazano uchwałę Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników nr 2/2022 I transza 2022 roku. Miesiąc później, tj. w dniu 18 marca 2022 roku kontrolowana jednostka dokonała kolejnej wpłaty w wysokości 6.461.984,55 zł, choć termin zapłaty 5.546.500,00 zł upływał dopiero w dniu 20

maja 2022 roku – jako tytuł przelewu podano podwyższenie kapitału i objęcie udziałów i wskazano tę samą co przy poprzednim przelewie uchwałę Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników nr 2/2022, dodając adnotację - II transza rek. Łącznie w I półroczu 2022 roku Miasto Łódź zapłaciło spółce kwotę 13.659.399 zł. Według zawartej umowy wsparcia w I półroczu maksymalna kwota, do której wpłacenia było zobowiązane Miasto Łódź to 11.093.000,00 zł. Tym samym różnica wyniosła 2.566.399 zł. Kolejna wpłata w wysokości 8.282.868,73 zł została dokonana w dniu 9 grudnia 2022 roku i jako tytuł przelewu wskazano podwyższenie kapitału i objęcie udziałów - uchwała Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników nr 18/2022 - rekompensata.

Z uwagi na wskazane powyżej różnice pomiędzy faktycznymi kwotami i terminami wpłat a wynikającymi z harmonogramu załączonego do umowy wsparcia w dniu 14 lutego 2022 roku zwrócono się z zapytaniem drogą mailową o złożenie stosownego wyjaśnienia.

W dniu 15 lutego 2022 roku p.o. Dyrektora Biura Nadzoru Właścicielskiego Ewa Mereć poinformowała, że zgodnie z umową wsparcia wspólnik zobowiązał się zagwarantować spółce środki w kwotach i terminach umożliwiających spółce realizację inwestycji, funkcjonowanie ogrodu zoologicznego, płatność wymagalnych odsetek od obligacji oraz utrzymanie rezerwy obsługi zadłużenia, a w okresie 2020-2033 dodatkowo wykup kwoty obligacji, o ile przychody spółki nie wystarczą na samodzielne zaspokojenie tych roszczeń. Zatem wysokość i terminy przekazywania środków mogły ulec zmianie, o ile spółka będzie dysponowała własnymi środkami na rachunku obsługi obligacji. Przekazywanie spółce środków w kwotach i terminach innych niż wynikają z harmonogramów stanowiących załączniki do umowy wsparcia, są zgodne z zawartą umową, bowiem według pkt 2.2 umowy wsparcia, kwota wnoszonego przez Miasto Łódź do spółki wkładu pieniężnego w zamian za objęcie nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym, może ulec zmianie, jeżeli w okresie, w którym Miasto Łódź zobowiązane jest do udzielenie MOZ wsparcia, spółka będzie dysponowała środkami własnymi. Wysokość środków przekazywanych przez Miasto Łódź do MOZ wynikała z potrzeb spółki potwierdzonych wnioskami kierowanymi do Wspólnika o dokonanie podwyższenia kapitału zakładowego oraz z rozliczenia wysokości należnej spółce rekompensaty z tytułu świadczenia usług na rzecz Miasta Łodzi. Uruchomienie środków wymagało podjęcia przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników MOZ uchwał w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki. Środki z budżetu Miasta uruchamiane są na wniosek spółki i tylko wtedy, gdy brakuje jej środków na realizację zobowiązań wynikających z zawartych umów z bankiem w ramach rocznych limitów zapisanych w WPF: 1/ w 2021 roku do spółki zostały przekazane środki w łącznej kwocie 21.687.784,34 zł, przy czym: w maju 2021 roku przekazano na wniosek spółki złożony do wspólnika w dniu 20 kwietnia 2021 roku do spółki kwotę 7.150.000,00 zł – odpowiadająca wnioskowanej przez Zarząd spółki kwocie; w listopadzie 2021 roku przekazano na wniosek spółki złożony do wspólnika w dniu 12 października 2021 roku kwotę 14.537.784,34 zł – odpowiadająca wnioskowanej przez Zarząd Spółki kwocie; 2/ w 2022 roku do spółki zostały przekazane środki finansowe w łącznej kwocie 21.942.268,73 zł, przy czym: w lutym i marcu 2022 roku przekazano na wniosek spółki złożony do wspólnika w dniu 1 lutego 2022 roku kwotę odpowiednio 7.197.415,45 zł i 6.461.984,55 zł, razem 13.659.400,00 zł – odpowiadająca wnioskowanej przez Zarząd Spółki kwocie; w grudniu 2022 roku przekazano na wniosek spółki złożony do wspólnika w dniu 22 listopada 2022 roku kwotę 8.282.868,73 zł – odpowiadająca wnioskowanej przez Zarząd Spółki kwocie.

Zachowanie dodatkowych reguł ograniczających zadłużenie w latach 2020 - 2021

Przeprowadzana przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi kontrola kompleksowa obejmowała swoim zakresem m.in. lata 2020-2021, w których trwała pandemia COVID-19. W związku z powyższym ustawodawca uchwalił ustawę z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, obejmującą swoim zakresem m.in. funkcjonowanie jednostek samorządu terytorialnego. W art. 15zoc powyższej ustawy zawarto regulacje dotyczące limitu długu samorządowego w 2020 roku, gdzie określono poniższe zasady:

1. *Na koniec roku budżetowego 2020 łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego nie może przekroczyć 80% wykonanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym.*
2. *W trakcie roku budżetowego 2020 łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec kwartału nie może przekraczać 80% planowanych w danym roku budżetowym dochodów tej jednostki.*
3. *Relacje, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być niezachowane jedynie w przypadku, gdy jednostka samorządu terytorialnego spełnia ograniczenie w zakresie spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego, określone w art. 243 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych bez zastosowania wyłączenia określonego w art. 15zob ust. 1.*

Tożsame regulacje określone zostały w zakresie roku 2021 w art. 80 ustawy z dnia 19 listopada 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021, gdzie wskazano:

1. *Na koniec roku budżetowego 2021 łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego nie może przekroczyć 80% wykonanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym.*
2. *W trakcie roku budżetowego 2021 łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec kwartału nie może przekraczać 80% planowanych w danym roku budżetowym dochodów tej jednostki.*
3. *Relacje, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być niezachowane jedynie w przypadku, gdy jednostka samorządu terytorialnego spełnia ograniczenie w zakresie spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego, określone w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, bez zastosowania wyłączenia określonego w art. 79 ust. 1.*

Biorąc powyższe pod uwagę, kontrolujący – w oparciu o dane wynikające z kwartalnych sprawozdań budżetowych Rb-27S i Rb-Z, oraz ewidencji księgowej kont 134 i 260 – zweryfikowali zachowanie przez jednostkę relacji wynikającej z powyższej normy, co ujęto w poniższym zestawieniu:

Okres sprawozdawczy	Dochody planowane	Dochody wykonane	Kwota długu	Relacja długu w stosunku do dochodów planowanych (I, II i III kw. 2020) oraz ((I, II i III kw. 2021)	Relacja długu w stosunku do dochodów wykonanych (IV kw. 2020) oraz (IV kw. 2021)
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
Rok 2020					

I kwartał 2020	5.070.815.596,00	1.253.337.868,92	3.452.879.629,74	68,09%	nd
II kwartał 2020	5.099.043.277,31	2.356.592.858,04	3.416.251.049,74	67,00%	nd
III kwartał 2020	5.186.883.983,86	3.679.206.669,68	3.486.165.657,55	67,21%	nd
IV kwartał 2020	5.086.453.850,49	4.925.055.825,53	3.726.704.285,65	nd	75,67%
Rok 2021					
I kwartał 2021	5.289.295.420,44	1.361.318.306,94	3.661.400.600,53	69,22%	nd
II kwartał 2021	5.273.673.093,84	2.638.934.911,58	3.563.452.524,96	67,57%	nd
III kwartał 2021	5.271.575.711,70	3.885.544.980,67	3.498.146.463,17	66,36%	nd
IV kwartał 2021	5.395.784.589,36	5.353.983.177,46	3.793.885.880,27	nd	70,31%

Z powyższego wynika odpowiednio, że relacja o której mowa w art. 15 zoc ust. 1 i 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, jak również relacja wskazana w art. 80 ustawy z dnia 19 listopada 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 – została w każdym roku zachowana zarówno w stosunku do dochodów planowanych, jak również w stosunku do dochodów wykonanych.

Weryfikacja prognozowania rozchodów, wydatków z tytułu poręczeń i gwarancji oraz wyłączeń

Rozchody

Stan zadłużenia Miasta Łodzi na dzień 31 grudnia 2020 roku, z tytułu pożyczek, kredytów i obligacji wynosił 3.266.613.835,65 zł i stanowił 66,33% dochodów wykonanych (4.925.055.825,53 zł), zaś na dzień 31 grudnia 2021 roku kwota zadłużenia wzrosła do 3.382.491.189,25 zł, co wynosiło 63,18% dochodów wykonanych roku 2021 (5.353.983.177,46 zł). Natomiast zadłużenie z powyższych tytułów na dzień 30 czerwca 2022 roku spadła do kwoty 3.145.682.806,59 zł i stanowiła 59,74% dochodów planowanych na rok 2022 (5.265.446.634,87 zł).

Planowane w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Łodzi rozchody przyjęte w WPF na lata 2021-2050 (uchwała nr LII/1594/21 z dnia 22 grudnia 2021 roku) obowiązującej na dzień 31 grudnia 2021 roku i oraz w WPF na lata 2022-2050 obowiązującej na dzień 1 stycznia 2022 roku (uchwała nr LII/1596/21 z dnia 22 grudnia 2021 roku) i na dzień 30 czerwca 2022 roku (uchwała nr LXI/1853/22 z dnia 22 czerwca 2022 roku) – porównano z rozchodami wynikającymi z harmonogramów spłat rat kredytów krajowych, kredytów zagranicznych, pożyczek i emisji papierów wartościowych zaciągniętych w latach 2001-2021 – z uwzględnieniem wcześniejszych spłat zobowiązań dłużnych – jak również z danymi planistycznymi przedłożonymi kontrolującym w zakresie przyszłych zobowiązań, tj. planowanych przychodów generujących zobowiązania w latach następnych. Dane porównawcze ujęto w poniższych zestawieniach tabelarycznych:

tabela nr 1 – dotycząca rozchodów dłużnych uwzględnionych w WPF na lata 2021-2050 na dzień 31 grudnia 2021 roku (uchwała nr LII/1594/21 z dnia 22 grudnia 2021 roku),

tabela nr 2 – dotycząca rozchodów dłużnych uwzględnionych w WPF na lata 2022-2050 na dzień 1 stycznia 2022 roku (uchwała nr LII/1596/21 z dnia 22 grudnia 2021 roku),

tabela nr 3 – dotycząca rozchodów dłużnych uwzględnionych w WPF na lata 2022-2050 na dzień 30 czerwca 2022 roku (uchwała nr LXI/1853/22 z dnia 22 czerwca 2022 roku:

tabela nr 1

WPF	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
rozchody wg harmonogramów spłat na dzień 31-12-2021	402 128 391,53	255 601 400,40	257 903 254,40	331 178 284,40	345 231 475,40	302 890 177,06	271 062 095,06	316 335 515,06	223 895 515,06	131 818 591,68	56 814 072,11	93 480 734,06	135 480 734,06	135 480 734,06	135 480 734,06	135 480 734,06	43 480 734,06	43 480 734,06	43 480 734,06	44 700 246,12
Rozchody w związku zaplanowanymi w latach następnych przychodami i wcześniejszymi spłatami	0,00	27 160 000,00	20 311 671,00	311 667,00	32 451 707,00	311 667,00	91 667,00	91 667,00	91 667,00	145 424 444,00	267 568 175,00	291 775 031,00	300 189 613,00	309 749 174,00	164 324 736,00	42 181 005,00	17 974 149,00	9 559 568,00	0,00	0,00
Rozchody wg WPF na lata 2021-2050 - uchwała LII/1594/21 z 22-12-2021	402 128 427,00	282 761 401,00	278 214 926,00	331 489 952,00	377 683 183,00	303 201 845,00	271 153 763,00	316 427 183,00	223 987 183,00	277 243 036,00	324 382 248,00	385 255 766,00	435 670 348,00	445 229 907,00	299 805 471,00	177 661 740,00	61 454 884,00	53 040 303,00	43 480 735,00	44 700 231,00
Różnica między harmonogramami i rozchodami planowanymi, a rozchodami w WPF 2021-2050	35,47	0,60	0,60	0,60	0,60	0,94	0,94	0,94	0,94	0,32	0,89	0,94	0,94	-1,06	0,94	0,94	0,94	0,94	0,94	-15,12

tabela nr 2

WPF	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
rozchody wg harmonogramów spłat na dzień 01-01-2022		255 601 400,40	257 903 254,40	304 238 284,40	345 231 475,40	298 063 509,06	252 835 499,06	304 335 515,06	223 895 515,06	131 818 591,68	56 814 072,11	93 480 734,06	135 480 734,06	135 480 734,06	135 480 734,06	135 480 734,06	43 480 734,06	43 480 734,06	43 480 734,06	44 700 246,12
Rozchody w związku zaplanowanymi w latach następnych przychodami i wcześniejszymi spłatami		27 160 000,00	311 667,00	64 078 339,00	50 678 303,00	311 667,00	7 234 524,00	14 926 832,00	14 926 832,00	149 534 362,00	276 037 049,00	291 754 282,00	296 569 307,00	296 573 301,00	161 870 111,00	35 367 424,00	19 650 188,00	14 835 165,00	14 835 165,00	14 835 163,00
Rozchody wg WPF na lata 2022-2050 - uchwała LII/1596/21 z 22-12-2021		282 761 401,00	258 214 922,00	368 316 624,00	395 909 779,00	298 375 177,00	260 070 024,00	319 262 348,00	238 822 348,00	281 352 954,00	332 851 122,00	385 235 017,00	432 050 042,00	432 054 036,00	297 350 846,00	170 848 159,00	63 130 923,00	58 315 900,00	58 315 900,00	59 535 394,00
Różnica między harmonogramami i rozchodami planowanymi, a rozchodami w WPF 2022-2050		0,60	0,60	0,60	0,60	0,94	0,94	0,94	0,94	0,32	0,89	0,94	0,94	0,94	0,94	0,94	0,94	0,94	0,94	**-15,12**

tabela nr 3

WPF	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
rozchody wg harmonogramów spłat na 30-06-2022		255 622 660,16	257 931 600,96	304 266 630,96	345 259 881,96	289 520 375,62	252 835 499,06	304 335 515,06	223 895 515,06	131 818 591,68	56 814 072,11	93 480 734,06	135 480 734,06	135 480 734,06	135 480 734,06	135 480 734,06	43 480 734,06	43 480 734,06	43 480 734,06	44 700 246,12
Rozchody w związku zaplanowanymi w latach następnych przychodami i wcześniejszymi spłatami		26 940 000,00	0,00	72 382 920,00	50 456 292,00	89 656,00	7 232 513,00	14 924 821,00	23 258 154,00	153 897 490,00	337 365 095,00	358 205 785,00	366 622 617,00	366 626 618,00	235 983 282,00	52 515 677,00	31 674 988,00	23 258 142,00	23 168 498,00	23 168 500,00
Rozchody wg WPF na lata 2022-2050 - uchwała LXI/1853/22 z 22-06-2022		282 562 661,00	257 931 601,00	376 649 551,00	395 716 174,00	289 610 032,00	260 068 013,00	319 260 337,00	247 153 670,00	285 716 082,00	394 179 168,00	451 686 520,00	502 103 352,00	502 107 353,00	371 464 017,00	187 996 412,00	75 155 723,00	66 738 877,00	66 649 233,00	67 868 734,00
Różnica między harmonogramami i rozchodami planowanymi, a rozchodami w WPF 2022-2050		0,84	0,04	0,04	0,04	0,38	0,94	0,94	0,94	0,32	0,89	0,94	0,94	0,94	0,94	0,94	0,94	0,94	0,94	-12,12

Analiza planowanych rozchodów we wskazanych wyżej trzech uchwałach w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Łodzi na lata 2021-2050 i 2022-2050 wykazała objęcie prognozą rozchodów do roku 2040 włącznie stosownie do zawartych umów generujących zobowiązania dłużne, jak również do planowanych w latach przyszłych zaciągnięcia przyszłych zobowiązań. Dokonane przez inspektorów porównanie danych wynikających z harmonogramów płatności zawartych umów dłużnych, z uwzględnieniem dokonanych płatności, oraz danych planistycznych – z danymi wykazanymi w powyższych prognozach finansowych – w odniesieniu do uchwały nr LII/1594/21 z 22 grudnia 2021 roku (WPF na lata 2021-2050) i uchwały nr LII/1596/21 z 22 grudnia 2021 roku (WPF na lata 2022-2050) – wykazało iż jednostka kontrolowana do uchwały nr LII/1594/21 z dnia 22 grudnia 2021 roku (WPF na lata 2021-2050) w odniesieniu do dwóch pożyczek z WFOŚiGW zaciągniętych w 2021 roku – przyjęła rozchody z nich wynikające jako dane planistyczne, nie zaś bezpośrednio jako zaciągnięte zobowiązanie, które następnie pomniejszałoby dane planistyczne. Miasto Łódź na rok 2021 planowało do zaciągnięcia pożyczki na łączną kwotę 1.100.000,00 zł skutkujące planowanymi rozchodami w ciągu kolejnych pięciu lat, tj. w latach 2022-2026 po 220.000,00 zł w każdym roku. W dniach 10 i 13 grudnia 2021 roku zaciągnięte zostały przez Miasto dwie pożyczki w WFOŚiGW w Łodzi na łączną kwotę 134.646,00 zł[7] ze spłatą w latach 2022-2026, gdzie roczne rozchody – na dzień podjęcia powyższych uchwał (22 grudnia 2021 roku) oscylowały na poziomie od 21.425,00 zł do 28.567,00 zł. Powyższe nie wpłynęło na rzetelność danych wykazanych w prognozach finansowych Miasta Łodzi w zakresie rozchodów lat 2021-2050. Wskazane w zestawieniach porównawczych różnice kilkunastozłotowe i groszowe wynikają z różnic kursowych, oraz z zaokrągleń do pełnych złotych rozchodów ujętych w WPF w stosunku do rozchodów wynikających z harmonogramów spłat, które w harmonogramach spłat przyjęte zostały z uwzględnieniem groszy.

Wydatki pomniejszające dług z tytułu umów wsparcia

Dług Miasta Łódź z tytułu umów wsparcia, którego spłata planowana jest z wydatków budżetu ustalony przez Radę Miejską w Łodzi na podstawie uchwały nr XXXIV/1112/20 z dnia 23 grudnia 2020 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Łodzi na lata 2021-2048 wynosił 411.293.260,00 zł. Taka sama kwota długu ujęta w pozycji 6.1 została wykazana w ostatniej zmianie do WPF-u na dzień 31 grudnia 2021 roku wprowadzonej uchwałą nr LII/1594/21 z dnia 22 grudnia 2021 roku.

Według Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Łodzi na lata 2022-2050 wprowadzonej uchwałą Rady Miejskiej w Łodzi nr LII/1596/21 z dnia 22 grudnia 2021 roku kwota długu z ww. tytułu spadła do kwoty 363.665.640,00 zł. Taka sama wysokość długu na dzień 30 czerwca 2022 roku została ujęta w WPF-ie wprowadzonym uchwałą Rady Miejskiej w Łodzi nr LXI/1853/22 z dnia 22 czerwca 2022 roku.

W oparciu o harmonogramy wpłat, stanowiących wsparcie finansowe spółek, zweryfikowano poprawność wykazywania kwoty długu podlegającej spłacie wydatkami w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Łodzi podjętej na lata 2021-2048 oraz podjętej na lata 2022-2050. W wyniku powyższego stwierdzono, że dług wykazany w kolumnie 6.1 – *Kwota długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków*

[7] Pożyczka nr 701/OP/PD/2021 z dnia 10 grudnia 2021 roku na kwotę 64.344,00 zł i pożyczka nr 710/OP/PD/2021 z dnia 13 grudnia 2021 roku na kwotę 70.302,00 zł

wskazanych wyżej Wieloletnich Prognoz Finansowych Miasta Łodzi, ujęty został stosownie do danych wynikających z harmonogramów wpłat, co przedstawia poniższe zestawienie:

Kwota długu, którego planowana spłata nastąpi z wydatków budżetu (zadłużenie z tytułu umów wsparcia)

Nazwa podmiotu z którym zawarto umowę	Wartość umowy po uwzględnieniu aneksów	Planowany stan długu na dzień:												
		31-12-2020 (wykonanie)	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030	31-12-2031	31-12-2032
Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta Sp. z o.o.	261.624.558,60		87.293.700	69.735.500	52.927.750	36.863.200	21.556.250	6.999.700	0	0	0	0	0	0
Międzynarodowe Targi Łódzkie Sp. z o.o.	68.879.200,00		13.836.000	9.976.100	6.383.700	3.057.400	0	0	0	0	0	0	0	0
Miejski Ogród Zoologiczny w Łodzi Sp. z o.o.	358.600.000,00		279.414.000	257.228.000	235.042.000	212.856.000	189.204.889	165.553.778	141.902.667	118.251.556	94.600.445	70.949.334	47.298.223	23.648.112
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne sp. z o.o.	107.760.120,00		30.749.560	26.726.040	22.854.250	19.134.180	15.565.840	12.149.220	8.884.330	5.771.160	2.809.720	0	0	0
Dług wynikający z harmonogramów umów wsparcia		**460.090.450**	**411.293.260**	**363.665.640**	**317.207.700**	**271.910.780**	**226.326.979**	**184.702.698**	**150.786.997**	**124.022.716**	**97.410.165**	**70.949.334**	**47.298.223**	**23.648.112**
Dług wykazany w WPF w kol. 6.1		**460.090.450**	**411.293.260**	**363.665.640**	**317.207.700**	**271.910.780**	**226.326.979**	**184.702.698**	**150.786.997**	**124.022.716**	**97.410.165**	**70.949.334**	**47.298.223**	**23.648.112**

Jednocześnie zweryfikowano wykazywane w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Łodzi wydatki zmniejszające dług (kol. 10.7) przyjęte w pierwotnej wersji WPF na lata 2021-2048 (uchwała XXXIV/1112/20 z dnia 23 grudnia 2020 roku) oraz w pierwotnej wersji WPF na lata 2022-2050 (LII/1596/21 z dnia 22 grudnia 2021 roku), przedstawiały się następująco:

Lata prognozy	Wydatki pomniejszające dług wg harmonogramów	Wydatki pomniejszające dług w WPF na lata 2021-2048 (XXXIV/1112/20 z 23-12-2020– kol. 10.7)	Wydatki pomniejszające dług wg harmonogramów	Wydatki pomniejszające dług w WPF na lata 2022-2050 (LII/1596/21 z dnia 22-12-2021 – kol. 10.7)
1	*2*	*3*	*4*	*5*
2021	48.797.190,00	48.797.190,00		
2022	47.627.620,00	47.627.620,00	47.627.620,00	47.627.620,00
2023	46.457.940,00	46.457.940,00	46.457.940,00	46.457.940,00
2024	45.296.920,00	45.296.920,00	45.296.920,00	45.296.920,00
2025	45.583.801,00	45.583.801,00	45.583.801,00	45.583.801,00
2026	41.624.281,00	41.624.281,00	41.624.281,00	41.624.281,00
2027	33.915.701,00	33.915.701,00	33.915.701,00	33.915.701,00
2028	26.764.281,00	26.764.281,00	26.764.281,00	26.764.281,00
2029	26.612.551,00	26.612.551,00	26.612.551,00	26.612.551,00
2030	26.460.831,00	26.460.831,00	26.460.831,00	26.460.831,00
2031	23.651.111,00	23.651.111,00	23.651.111,00	23.651.111,00
2032	23.650.111,00	23.650.111,00	23.650.111,00	23.650.111,00
2033	23.648.112,00	23.648.112,00	23.648.112,00	23.648.112,00

Ujęte we wskazanych prognozach finansowych na lata 2021-2048 i lata 2022-2050 wydatki zmniejszające dług – które w całości dotyczyły wpłat wynikających z umów wsparcia – były zgodne z kwotami zaplanowanymi w harmonogramach wpłat wsparcia finansowego (stanowiącymi załączniki do poszczególnych umów wsparcia). W żadnym przypadku nie stwierdzono zaniżenia planowanych wpłat w stosunku do poszczególnych z harmonogramów. Wykazane w prognozie finansowej na lata 2022-2050 wydatki pomniejszające dług, w każdym roku objętym prognozą, były takie same jak w prognozie finansowej na lata 2021-2048, co wynikało z faktu, iż harmonogramy planowanych wpłat nie uległy zmianie.

Wydatki z tytułu poręczeń i gwarancji

Miasto Łódź, zgodnie z oświadczeniem z dnia 25 listopada 2022 roku (patrz ***załącznik nr 1*** *do Części II protokołu kontroli*), nie udzielało gwarancji i poręczeń innym podmiotom. Analiza uchwał budżetowych na rok 2020, 2021 i 2022, oraz sprawozdań budżetowych Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia: 31 grudnia 2020 roku, 31 grudnia 2021 roku i 30 czerwca 2022 roku nie wykazała aby Miasto Łódź planowało wydatki z tytułu potencjalnych wydatków dotyczących udzielonych poręczeń i gwarancji, które należałoby wykazać w klasyfikacji budżetowej: dział 757 – Obsługa długu publicznego rozdział 75704 – Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego § 8030 – Wypłaty z tytułu krajowych poręczeń i gwarancji.

Podstawy prognozowania danych dotyczących stosowania wyłączeń z relacji na podstawie art. 243 ustawy o finansach publicznych, ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Łódź na lata 2022-2050

W art. 243 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych określono możliwość stosowania wyłączeń z obliczenia relacji wskaźnika zadłużenia przy uchwaleniu budżetu. I tak ograniczenia, o którym mowa w art. 243 ust. 1 nie stosuje się do: [1] spłat rat kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku z umową zawartą na

realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, wraz z należnymi odsetkami, [1a] wykupów papierów wartościowych emitowanych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, [2] poręczeń i gwarancji udzielonych samorządowym osobom prawnym realizującym zadania jednostki samorządu terytorialnego w ramach programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 - w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków; termin ten nie ma zastosowania do odsetek i dyskonta od zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy, o których mowa w pkt 1 i 1a.

Ponadto według ust. 3a ustawy - ograniczenia określonego w ust. 1 nie stosuje się także do wykupów papierów wartościowych, spłat rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 50% ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, w części odpowiadającej wydatkom na wkład krajowy finansowanych tymi zobowiązaniami. W przypadku programu, projektu lub zadania przynoszącego dochód, poziom finansowania ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, ustala się po odliczeniu zdyskontowanego dochodu obliczanego zgodnie z przepisami Unii Europejskiej dotyczącymi takiego programu, projektu lub zadania, a kwotę wydatków na wkład krajowy ustala się w wysokości jaka wynikałaby, gdyby poziom finansowania ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, obliczony został bez uwzględnienia zdyskontowanego dochodu.

Zgodnie z ust. 3b ograniczenia określonego w ust. 1 nie stosuje się także do następującej wyłącznie w roku budżetowym, na który uchwalono budżet, wcześniejszej spłaty zobowiązań, która przypadałaby po roku budżetowym, na który uchwalono budżet: 1) środkami pochodzącymi z nowego zobowiązania, jeżeli obniża to łączny koszt obsługi długu w całym okresie spłaty; 2) wynikających z posiadania wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6, środkami z tego tytułu; 3) środkami z tytułu innego niż wymieniony w pkt 1 i 2, w szczególności z posiadanych przychodów, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 4 i 7, jeżeli jednostka nie zaciąga zobowiązań dłużnych określonych w art. 89 ust. 1 pkt 2. Ustalenie spełnienia warunku określonego w ust. 3b pkt 1 następuje na podstawie danych przedstawianych przez jednostkę samorządu terytorialnego, przy czym, określając łączny koszt obsługi długu związany z danym zobowiązaniem, należy uwzględnić koszty, które jednostka jest obowiązana zapłacić, w szczególności odsetki, opłaty i prowizje.

W przypadku niespełnienia warunków, o których mowa w ust. 3 lub 3a, lub gdy określone w umowie o dofinansowanie środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, nie zostały przekazane albo po ich przekazaniu został orzeczony ich zwrot, jednostka samorządu terytorialnego nie może emitować papierów wartościowych, zaciągać zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, ani udzielać poręczeń i gwarancji do czasu spełnienia relacji, o której mowa w ust. 1, uwzględniając w tej relacji kwotę zobowiązań związaną z: 1) nieprzekazanymi środkami lub środkami, w stosunku do których orzeczono zwrot; 2) niespełnieniem warunków, o których mowa w ust. 3 lub 3a.

W art. 243a ustalono kolejne wyłączenie z ograniczeń zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego, bowiem środków, o których mowa w art. 26 ust.2 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach, ani świadczeń emitenta należnych obligatariuszom

uprawnionym z obligacji przychodowych nie uwzględnia się przy ustalaniu ograniczeń zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 243.

Kontrolą objęto wybrane pozycje Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Łodzi na lata 2022-2050 wprowadzonej uchwałą Rady Miejskiej w Łodzi nr LII/1596/21 z dnia 22 grudnia 2021 roku, dotyczące wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań.

Zagadnieniami związanymi w wykazywaniem w WPF-ie Miasta Łodzi wartości dotyczących kwot wyłączeń zajmował Wydział Budżetu w Departamencie Finansów, którego Dyrektorem była Małgorzata Wojtczak. Ponadto informacji w powyższym zakresie udzielała Anna Jaroszczak – pracownik Wydziału Budżetu.

Rozchody budżetu – łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, w tym określonych w art. 243 ust. 3 i ust. 3a ustawy o finansach publicznych

Zgodnie z przedłożoną Wieloletnią Prognozą Finansową Miasta Łodzi na lata 2022-2050 w rozchodach budżetu na 2022 rok zaplanowano jako łączną kwotę przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań wartość 21.775.513,00 zł, z tego kwota wyłączeń określonych w art. 234 ust. 3 ustawy o finansach publicznych – 18.429.798,00 zł oraz kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 234 ust. 3a – 3.345.715,00 zł.

W 2023 roku w poz. 5.1.1 ujęto kwotę 53.788.807,00 zł, w tym w poz. 5.1.1.1. - 25.981.410,00 zł w 2023 roku, zaś w poz. 5.1.1.2. – 27.807.397,00 zł. W kolejnych latach prognozy w poz. 5.1.1.1 Miasto Łódź nie planowało żadnych kwot.

W poz. 5.1.1.2 w poszczególnych latach jako kwotę wyłączeń według art. 243 ust. 3a ww. ustawy Miasto Łódź ujęło następujące wartości:

Rok objęty prognozą	*Kwota prognozy*
2022	3.345.715
2023	27.807.397
2024	36.192.681
2025	45.945.728
2026	36.078.256
2027	25.859.736
2028	4.712.308
2029	3.345.715
2030	21.321.866
2031	53.082.679
2032	54.291.965
2033	76.214.861
2034	53.082.680
2035	35.106.529
2036	3.345.715
2037	3.345.715
2038	3.345.715
2039	3.345.715
2040	3.345.705

W kolejnych latach prognozy od 2041 roku do 2050 roku w poz. 5.1.1.2 nie planowano żadnych wartości.

W poz. 5.1.1.3. jako kwota wyłączeń z tytułu wcześniejszej spłaty zobowiązań określonych w art. 243 ust. 3b ustawy Miasto Łódź nie zaplanowało żadnych kwot.

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi wystąpili do Dyrektor Wydziału Budżetu Małgorzaty Wojtczak o wyjaśnienie procedury na jakiej podstawie ujmowane są w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Łodzi kwoty wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań oraz czy kwoty te są weryfikowane przez Wydział Budżetu z dokumentacją źródłową, umowami, aneksami itp.

W dniu 20 lutego 2023 roku Dyrektor Wydziału Budżetu Małgorzata Wojtczak wyjaśniła, że kwoty przypadających na dany rok ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań ustalane są na podstawie:

1/ umów o dofinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych;

2/ umów kredytowych i o emisję obligacji;

3/ danych finansowych dotyczących programów realizowanych z udziałem środków unijnych, które są wykazywane w załącznikach zatytułowanych „Zestawienie dochodów i wydatków na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych". Przedmiotowe zestawienia stanowiły załączniki do zarządzenia Prezydenta Miasta Łodzi Hanny Zdanowskiej w sprawie określenia wzorów materiałów planistycznych niezbędnych do opracowania projektu budżetu Miasta łodzi oraz w sprawie procedury dokonywania zmian budżetu, zmian w zakresie kategorii i harmonogramu wydatków oraz zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Łodzi. Zestawienie są przekazywane do Wydziału Budżetu UMŁ przez jednostki merytoryczne będące realizatorami projektów;

4/ wysokości wydatków ponoszonych na wkład własny (środki z budżetu Miasta Łodzi) na projekty realizowane z udziałem środków unijnych.

Ponadto jak dalej wyjaśniła Dyrektor Małgorzata Wojtczak, kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ww. ustawy ujęte w poz. 5.1.1.1 równa jest planowanym w poszczególnych latach środkom finansowym pochodzących z refundacji wydatków z lat ubiegłych, na które zostały zaciągnięte albo planowane są do zaciągnięcia przez Miasto Łódź zobowiązania na realizację projektów z udziałem środków unijnych. Środki z refundacji, stanowiące dane z ww. załączników są przeznaczone na spłatę tych zobowiązań.

Kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ww. ustawy ujęta w poz. 5.1.1.2 jest równa spłatom zobowiązań zaciągniętych albo planowanych do zaciągnięcia na pokrycie wydatków na wkład własny Miasta Łodzi na realizację projektów zaciągniętych, w co najmniej 60%, ze środków unijnych. Wysokość wydatków poniesionych na wkład własny na poszczególne projekty ustalana jest na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu. Spłaty zobowiązań zaciągniętych na pokrycie wydatków na wkład własny wykazywane w poz. 5.1.1.2 są zgodne z harmonogramami spłat kredytów albo wykupu obligacji wynikającymi z umów. Wysokość wydatków planowanych do poniesienia na wkład własny na poszczególne projekty ustalana jest na podstawie ww. załączników. Spłaty zobowiązań zaciągniętych na pokrycie tych wydatków (wykazywane w poz. 5.1.1.2) ustalane są wg takich samych zasad jak spłaty zobowiązań prognozowanych do zaciągnięcia w WPF Miasta Łodzi. Zobowiązania na pokrycie wydatków na wkład własny na poszczególnych projektach zaciągane są jedynie do wysokości wkładu własnego wynikającego z umowy o dofinansowanie danego projektu.

*Wyjaśnienie złożone przez Dyrektor Wydziału Budżetu Małgorzatę Wojtczak w zakresie sposobu ustalania przez Miasto Łódź danych w Wieloletniej Prognozie Finansowej dotyczących wartości wyłączeń stanowi **załącznik nr 6** do Części II protokołu kontroli.*

Inspektorom kontroli przedłożono zarządzenie Prezydenta Miasta Łodzi nr 7879/VIII/21 z dnia 23 lipca 2021 roku w sprawie określenia wzorów materiałów planistycznych niezbędnych do opracowania projektu budżetu Miasta Łodzi na 2022 rok. W załączniku nr 9 określony został wzór zestawienia dochodów i wydatków na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych. Zestawienie to sporządzane było przez poszczególne jednostki merytoryczne/komórki organizacyjne UMŁ nadzorujące lub koordynujące realizację przedsięwzięć.

Przedmiotowy wzór zestawienia zawierał w szczególności następujące dane:

1/ nazwę zadania,

2/ fundusz i instytucję zarządzającą,

3/ informacje dotyczące wysokości dochodów i wydatków, a mianowicie:

- wysokość dochodów majątkowych lub bieżących jako środków finansowych z podziałem na środki UE i publiczne środki krajowe z podaniem stosownej klasyfikacji budżetowej: [1] środki pochodzące z refundacji wydatków z lat ubiegłych na projekty, [2] środki ze źródeł zagranicznych nie podlegające zwrotowi, [3] środki ze źródeł zagranicznych podlegające zwrotowi z tytułu niewykorzystanych zaliczek w okresach poprzednich, [4] pozostałe dochody,
- wysokość wydatków bieżących bądź majątkowych z podziałem na środki UE i publiczne środki krajowe z podaniem stosownej klasyfikacji budżetowej.

Dodatkowo ww. dochody i wydatki zostały w zestawieniu wyodrębnione ze względu na kwoty poniesione w latach ubiegłych, przewidywane wykonanie 2021 roku oraz projektowane wykonanie 2022 roku.

Odnośnie wykazanych kwot przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy ujętych w poz. 5.1.1.1. w roku 2022 w wysokości 18.429.798,00 zł oraz w roku 2023 w wysokości 25.981.410,00 zł pracownik Wydziału Budżetu Anna Jaroszczak sporządziła zestawienie obejmujące cztery zadania realizowane przez Miasto Łódź z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej:

- zadanie pod nazwą „Szlakiem Architektury Włókienniczej. Rewitalizacja Księżego Młyna” – kwota 4.872.963 zł w 2022 roku;
- zadanie „Kompleksowy program integracji sieci niskoemisyjnego transportu publicznego w metropolii łódzkiej wraz z zakupem taboru do obsługi trasy W-Z oraz innych linii komunikacyjnych i modernizacją zajezdni tramwajowych w Łodzi” – kwota 9.327.833 zł w 2022 roku i 15.856.815 zł w 2023 roku;
- zadanie „Program niskoemisyjnego transportu miejskiego – przebudowa linii tramwajowej w ul. Przybyszewskiego na odcinku od Placu Reymonta do posesji nr 42 wraz z budową węzła przesiadkowego i przebudową torowiska od wiaduktów Przybyszewskiego do ul. Lodowej” – kwota 3.456.988 zł w 2022 roku i 10.124.595 zł w 2023 roku;
- zadanie „Szlakiem Architektury Włókienniczej. Rewitalizacja księżego Młyna – etap II” – kwota 772.014 zł w 2022 roku.

Inspektorom kontroli przedłożono zestawienia stanowiące podstawy do ujęcia w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Łodzi stosownych kwot wyłączeń, sporządzone przez Centrum Usług Wspólnych i zatwierdzone przez Dyrektora Zarządu Inwestycji Miejskich w Łodzi - Agnieszkę Kowalewską-Wójcik jako jednostki merytorycznej nadzorującej realizację powyższych czterech zadań.

Stwierdzono, że w objaśnieniach do wykazu przedsięwzięć na lata 2022-2025 i lata następne stanowiącego załącznik do Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Łodzi wyszczególniono ww. zadania z podaniem okresu realizacji, jednostki odpowiedzialnej lub koordynującej program oraz całkowitą wartość kosztorysową, w tym wkład własny i kwotę dofinansowania. Wszystkie ww. przedsięwzięcia były realizowane (koordynowane) przez Zarząd Inwestycji Miejskich w Łodzi.

Ogółem kwota wyłączeń z art. 243 ust. 3a ujęta w poz. 5.1.1.2 wynosiła 493.116.682,00 zł, na którą składała się:

1/ wartość 220.090.391,00 zł stanowiąca wysokość zadłużenia według stanu na dzień 30 września 2021 roku (okres, w którym odbywały się prace nad Wieloletnią Prognozą Finansową na lata 2022-2050). Ze sprawozdania Rb-Z za III kwartał w poz. C1 jako kredyty i pożyczki oraz wyemitowane papiery wartościowe na realizację programów, projektów lub zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy na współfinansowanie (udział własny) została ujęta kwota 221.830.390,51 zł. Jak wynika z informacji Anny Jaroszczak różnica w kwocie 1.740.000.000,00 zł odpowiadało wysokości zmniejszonej alokacji z Europejskiego Banku Inwestycyjnego, dotyczącej zadania „Kompleksowy program integracji sieci niskoemisyjnego transportu publicznego w metropolii łódzkiej wraz z zakupem taboru do obsługi trasy W-Z oraz innych linii komunikacyjnych i modernizacją zajezdni tramwajowych w Łodzi";

2/ kwota 273.026.291,00 zł jako prognozowana wielkość wkładu własnego obejmująca lata 2021-2023, w tym częściowo kwota do wysokości wydatków na wkład własny wynikający z umowy.

W zakresie poz. 5.1.1.2 Anna Jaroszczak – pracownik Wydziału Budżetu przedłożyła zestawienie przedstawiające stan zobowiązań, który podlegał wyłączeniom, o których mowa w art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych oraz prognozę wkładu własnego do wysokości wydatków.

Odnośnie stanu zobowiązań wyszczególnione zostały następujące informacje: źródła i rodzaje zadłużenia, w tym umowa, data jej zawarcia i kwota zadłużenia, terminy spłaty, wysokość spłacanych rat wg umów, wielkość zadłużenia na dzień 30 września 2021 roku.

Sporządzone zestawienie obejmowało dziewięć opisanych poniżej tytułów dłużnych:

1. umowa kredytowa nr 2014/36/BSP z dnia 18 lipca 2014 roku zawarta z PEKAO S.A. na kwotę 75.000.000,00 zł na finansowanie planowanego deficytu budżetowego Miasta Łodzi w 2014 roku oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu pożyczek i kredytów oraz emitowanych papierów wartościowych. Wysokość spłacanych rat według umowy w latach 2024-2026 to kwota 10.652.945,00 zł w każdym roku. Kwota zobowiązania podlegającego wyłączeniu 31.958.835,00 zł;
2. umowa kredytowa nr 2014/37/BSP z dnia 18 lipca 2014 roku zawarta z PEKAO S.A. na kwotę 115.000.000,00 zł na finansowanie planowanego deficytu budżetowego Miasta Łodzi w 2014 roku oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu

pożyczek i kredytów oraz emitowanych papierów wartościowych. Spłata w 2023 roku. Kwota zobowiązania podlegającego wyłączeniu 3.634.254,00 zł;

3. umowa kredytowa nr 17/4056 z dnia 28 września 2017 roku zawarta z BGK na kwotę 55.000.000,00 zł na finansowanie planowanego deficytu budżetowego Miasta Łodzi w 2017 roku oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu pożyczek i kredytów oraz wykup wyemitowanych papierów wartościowych. Spłata w latach 2023-2027, z tego po 147.428,00 zł w każdym roku. Kwota zobowiązania podlegającego wyłączeniu 737.140,00 zł;
4. umowa kredytowa nr 40 1020 3352 0000 1896 0071 0517 z dnia 18 października 2018 roku zawarta z PKO BP S.A. na kwotę 90.000.000,00 zł na finansowanie planowanego deficytu budżetowego Miasta Łodzi w 2018 roku oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu pożyczek i kredytów oraz emitowanych papierów wartościowych. Spłata w latach 2024-2028, z tego po 1.366.594,00 zł w każdym roku oraz 1.366.592,00 zł w 2028 roku. Kwota zobowiązania podlegającego wyłączeniu 6.832.968,00 zł;
5. umowa o obsługę o gwarantowanie emisji obligacji z dnia 2 czerwca 2015 roku zawarta z BGK z kwotą emisji 41.360.000,00 zł, z tego emisja w dniu 28 grudnia 2015 roku na kwotę 20.680.000,00 zł z wykupem w 2023 roku. Kwota zobowiązania podlegającego wyłączeniu 20.680.000,00 zł;
6. umowa o przeprowadzenie emisji obligacji z dnia 2 czerwca 2015 roku z PEKAO S.A. z kwotą emisji 82.718.000,00 zł, z tego emisja w dniu 28 grudnia 2015 roku na kwotę 62.038.000,00 zł z wykupem w 2024 roku – 20.680.000,00 zł i w 2025 roku – 11.729.524,00 zł. Kwota zobowiązania podlegająca wyłączeniu 32.409.524,00 zł;
7. umowa w sprawie przygotowania, przeprowadzenia i emisji obligacji z dnia 24 września 2019 roku z Domem Maklerskim Banku BPS S.A. i Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. z kwotą emisji 333.500.000,00 zł, z tego emisja w dniu 7 listopada 2019 roku o wartości 150.000.000,00 zł i w dniu 16 grudnia 2019 roku o wartości 183.500.000,00 zł z wykupem w 2025 roku na kwotę 18.703.522,00 zł. Kwota zobowiązania podlegająca wyłączeniu 18.703.522,00 zł;
8. umowa programu emisji z dnia 10 grudnia 2020 roku z DNB-SANTANDER z kwotą emisji 120.000.000,00 zł w dniu 18 grudnia 2020 roku i wykupem w 2026 roku – 20.565.575,00 zł i w 2027 roku – 21.000.000,00 zł, tj. łącznie 41.565.575,00 zł. Kwota zobowiązania podlegająca wyłączeniu 41.565.575,00 zł;
9. kontrakt finansowy nr 83.521 PL z dnia 6 marca 2015 roku z EBI z kwotą kredytu 250.000.000,00 zł, spłaty w latach 2020-2040 po 1.672.857,00 zł (w 2022 roku spłata dwóch rat, czyli 3.345.715,00 zł). Kwota podlegająca wyłączeniu 63.568.573,00 zł.

W zakresie planowania przez Miasto Łódź prognozy wydatków na lata 2021 -2023 na wkład własny pracownik Wydziału Budżetu Anna Jaroszczak wyjaśniła, że w 2021 roku jako przewidywane wykonanie łącznie zaplanowana została kwota 24.341.467,00 zł, która obejmowała poniższe zadania: [1] „Szlakiem Architektury Włókienniczej. Rewitalizacja Księżego Młyna" – 5.119.000,00 zł – kwota do wysokości wydatków na wkład własny wynikający z umowy; [2] „Odwodnienie Miasta Łodzi" – 3.799.663,00 zł; [3] „Kompleksowy program integracji sieci niskoemisyjnego transportu publicznego" – 12.620.018,00 zł; [4] „Program niskoemisyjnego transportu miejskiego – przebudowa linii tramwajowej w ul. Przybyszewskiego na odcinku od Placu Reymonta do posesji nr 42 wraz z budową węzła przesiadkowego i przebudową torowiska od wiaduktów

Przybyszewskiego do ul. Lodowej" – 1.209.286,00 zł; [5] „Szlakiem Architektury Włókienniczej. Rewitalizacja Księżego Młyna. Etap II" – 1.593.500,00 zł. Ponadto w dniu 5 lipca 2021 roku została zawarta umowa z PEKAO S.A. i DNB S.A. o przeprowadzenie emisji oraz nabycie obligacji z kwotą emisji 418.000.000,00 zł z przewidywanym wykupem w 2032 roku 1.209.286,00 zł i w 2033 roku 23.132.181,00 zł, czyli łącznie 24.341.467,00 zł.

W 2022 roku jako projekt ujęto kwotę łącznie 89.880.756,00 zł, w tym: [1] „Odwodnienie Miasta Łodzi" – 3.799.663,00 zł – kwota do wysokości wydatków na wkład własny wynikający z umowy; [2] „Kompleksowy program integracji sieci niskoemisyjnego transportu publicznego" – 62.227.177,00 zł; [3] „Program niskoemisyjnego transportu miejskiego – przebudowa linii tramwajowej w ul. Przybyszewskiego na odcinku od Placu Reymonta do posesji nr 42 wraz z budową węzła przesiadkowego i przebudową torowiska od wiaduktów Przybyszewskiego do ul. Lodowej" – 16.499.097,00 zł; [4] „Szlakiem Architektury Włókienniczej. Rewitalizacja Księżego Młyna. Etap II" – 2.492.296,00 zł.

W 2023 roku jako projekt ujęto kwotę łącznie 158.804.068,00 zł, w tym: [1] „Kompleksowy program integracji sieci niskoemisyjnego transportu publicznego" – 138.724.990,00 zł - kwota do wysokości wydatków na wkład własny wynikający z umowy; [2] „Program niskoemisyjnego transportu miejskiego – przebudowa linii tramwajowej w ul. Przybyszewskiego na odcinku od Placu Reymonta do posesji nr 42 wraz z budową węzła przesiadkowego i przebudową torowiska od wiaduktów Przybyszewskiego do ul. Lodowej" – 16.797.867,00 zł - kwota do wysokości wydatków na wkład własny wynikający z umowy; [3] „Szlakiem Architektury Włókienniczej. Rewitalizacja Księżego Młyna. Etap II" – 3.281.211,00 zł.

Kontrolą objęto zadanie pod nazwą „Odwodnienie Miasta Łodzi". Przedłożono sporządzone przez jednostkę nadzorującą – Wydział Gospodarki Komunalnej, zestawienie dochodów i wydatków na ww. zadanie jako materiał planistyczny do sporządzenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Łodzi. W przedmiotowym zestawieniu jako dochody majątkowe:

- środki pochodzące z refundacji wydatków z lat ubiegłych na projekty - przewidywane do wykonania w 2021 roku ujęto kwotę 165.717,00 zł – środki europejskie;
- środki finansowe pochodzące ze źródeł zagranicznych nie podlegające zwrotowi – poniesione w 2019 roku ujęto jako środki europejskie kwotę 2.539.673,00 zł, przewidywane do wykonania w 2021 roku - 7.474.225,00 zł oraz projektowane w 2022 roku 19.009.123,00 zł, tj. łącznie 29.023.021,00 zł;

Jako wydatki majątkowe łącznie w wysokości 43.758.005,00 zł:

- w 2019 roku wydatki wynosiły 2.539.673,00 zł (środki europejskie) oraz 1.537.984,00 zł (publiczne środki krajowe – wkład finansowy jst), czyli razem 4.077.657,00 zł;
- w 2020 roku wydatki wynosiły 735.151,00 zł, w tym 165.717,00 zł jako środki europejskie i 569.434,00 zł jako publiczne środki krajowe wkład finansowy jst);
- przewidywane wykonanie 2021 roku łącznie 11.273.888,00 zł, z tego 7.474.225,00 zł jako środki UE i 3.799.663,00 zł jako środki krajowe;
- projekt 2022 roku – 27.671.309,00 zł, z tego środki europejskie 19.009.123,00 zł i publiczne środki krajowe 8.662.186,00 zł.

W dniu 24 września 2019 roku Miasto Łódź zawarło umowę w sprawie przygotowania, przeprowadzenia i emisji obligacji z Domem Maklerskim BPS S.A. i Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. na kwotę emisji 333.500.000,00 zł, w tym: emisja z dnia 7 listopada 2019 roku na kwotę 150.000.000,00 zł (wpływ na rachunek w dniu 8 listopada 2019 roku) i emisja z dnia 16 grudnia 2019 roku na kwotę 183.500.00000 zł (wpływ na rachunek w dniu 17 grudnia 2019 roku) z wykupem w latach 2025-2029, w tym w dniu 8 grudnia 2025 roku na kwotę 18.703.552,00 zł. Na pokrycie wydatków w roku 2019 na wkład własny na realizację przedsięwzięcia „Odwodnienie Miasta Łodzi" na podstawie ww. umowy zawartej w dniu 24 września 2019 roku zostały wyemitowane obligacje w wysokości 1.537.983,66 zł z wykupem w 2025 roku.

W dniu 10 grudnia 2020 roku została zawarta umowa programu emisji obligacji z DNB SANTANDER z kwotą emisji 120.000.000,00 zł z wykupem, w latach 2026-2027, w tym w dniu 28 grudnia 2026 roku w kwocie 20.565.575,00 zł i w dniu 28 grudnia 2027 roku w kwocie 21.000.000,00 zł, tj. razem 41.565.575,00 zł. Na pokrycie wydatków w roku 2020 na wkład własny na ww. zadanie na podstawie umowy z dnia 20 grudnia 2020 roku zostały wyemitowane obligacje w wysokości 569.433,76 zł z wykupem w 2026 roku.

Łączna kwota na pokrycie wydatków na wkład własnych w zakresie przedsięwzięcia „Odwodnienie Miasta Łodzi" wyniosła na koniec 2020 roku 2.107.417,42 zł. Taka sama kwota została wykazana na dzień 30 września 2021 roku.

Według prognozy wkładu własnego na przedmiotowe zadanie w 2021 roku na pokrycie wydatków została przewidziana kwota 3.799.663,00 zł, a w 2022 roku 8.662.186,00 zł. W 2023 roku nie były prognozowane wydatki na ww. przedsięwzięcie. Powyższe kwoty zgadzały się z przedłożonym kontrolującym zestawieniem dochodów i wydatków sporządzonym przez Wydział Gospodarki Komunalnej UMŁ, stanowiącym materiał planistyczny dla Wydziału Budżetu do sporządzenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Łódź.

Wydatki na obsługę długu – odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy) oraz jako odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy

Zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową na lata 2022-2050 Miasto Łódź planowało w poz. 2.1.3. – wydatki bieżące na obsługę długu, w tym w poz. 2.1.3.1. jako odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 w terminie nie dłuższym niż 90 dni o zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy) w 2022 roku wartość 129.008 zł i w 2023 roku – 389.721 zł.

Zaś w poz. 2.1.3.2. – jako odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy Miasto Łódź planowało następujące wartości:

Rok objęty prognozą	*Kwota prognozy*
2022	3.375.206
2023	9.094.785
2024	14.901.981
2025	15.193.006
2026	15.468.611

2027	15.894.358
2028	15.658.743
2029	15.491.457
2030	14.425.364
2031	11.771.230
2032	9.056.632
2033	5.245.889
2034	2.591.755
2035	836.428
2036	669.143
2037	501.857
2038	334.571
2039	167.285

W kolejnych latach prognozy 2040-2050 jednostka nie planowała w tej pozycji żadnych wartości.

W zakresie wartości prognozowanych w poz. 2.1.3.2 stwierdzono, że Miasto Łódź ujmowało tam wielkość odsetek podlegających wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy wyliczone w następujący sposób: stan zobowiązań podlegający wyłączeniom na koniec danego roku (powiększony w latach 2021-2023 o prognozy na wkład własny, czyli kolejno o kwoty 24.341.467,00 zł w 2021 roku, 89.880.756,00 zł w 2022 roku i 158.804.068,00 zł w 2023 roku) pomniejszony o wielkość ujętą w poz. 5.1.1.2 jako spłaty rat x przyjęta stopa bazowa do wyliczenia wydatków na obsługę długu określona na poszczególne lata w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Łodzi.

Wydatki bieżące podlegające ustawowemu wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań

W WPF na lata 2022-2050 kontrolowana jednostka nie planowała żadnych kwot z pozycji 10.11. jako wydatki bieżące podlegające ustawowemu wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań.

Kwota przypadających na dany rok kwot pozostałych ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań

W poz. 5.1.1.4. jako kwoty przypadających na dany rok kwot pozostałych ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań w latach 2022-2025 nie wykazano żadnych wartości. W 2026 roku w ww. pozycji ujęto kwotę 19.000.000,00 zł. Taka sama wartość została zaplanowana w 2027 roku, zaś w 2028 roku – 19.057.903 zł. W kolejnych latach w poz. 5.1.1.4. ujęto 0,00 zł. Wykazanie ww. wartości związane było, jak wynika z objaśnień do WPF-u, z powstałymi ubytkami w dochodach, będącymi skutkami wystąpienia COVID-19. W spłacie długu w latach 2026-2028 wystąpiły spłaty zadłużenia zaciągniętego na sfinansowanie deficytu roku 2020 powstałego w wyniku ubytku dochodów podlegające wyłączeniu z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Na podstawie art. 15zob ustawy z dnia 19 czerwca 2020 roku o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczony postepowaniu o zatwierdzeniu układu w związku z wystąpieniem COVID-19, Miasto Łódź dokonało wyliczenia ubytku w dochodach 2020 roku.

Biorąc pod kwoty dochodów ujęte w sprawozdaniu Rb-27S na dzień 31 marca 2020 roku plan dochodów po zmianach za I kwartał 2020 roku wynosił łącznie 1.860.267.842,00 zł, według następującej klasyfikacji budżetowej: dział 756 - dochody od osób prawnych,

od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem:

rozdział 75601 (wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych) § 035 (Wpływy z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej) – 2.050.000,00 zł,

rozdział 75615 (wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatków i opłat lokalnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych):

§ 031 (wpływy z podatku od nieruchomości) – 375.400.000,00 zł,

§ 032 (wpływy z podatku rolnego) – 41.530,00 zł,

§ 033 (wpływy z podatku leśnego) – 69.600,00 zł,

§ 034 (wpływy z podatku od środków transportowych) – 8.000.000,00 zł,

§ 046 (wpływy z opłaty eksploatacyjnej) – 80.000,00 zł,

§ 050 (wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych) – 5.258.500,00 zł,

rozdział 75616 (wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych):

§ 031 (wpływy z podatku od nieruchomości) – 91.844.000,00 zł,

§ 032 (wpływy z podatku rolnego) – 727.870,00 zł,

§ 033 (wpływy z podatku leśnego) – 21.050,00 zł,

§ 034 (wpływy z podatku od środków transportowych) – 5.000.000,00 zł,

§ 050 (wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych) – 62.741.500,00 zł,

rozdział 75618 (wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw) § 041 (wpływy z opłaty skarbowej) – 16.000.000,00 zł,

rozdział 75621 (udziały gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa) § 01 (wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych) – 937.715.321,00 zł i § 02 (wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych) – 85.546.016,00 zł,

rozdział 75622 (udziały powiatów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa) § 01 (wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych) – 251.875.840,00 zł i § 02 (wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych) – 17.896.615,00 zł,

Natomiast wykonanie dochodów wg poszczególnej klasyfikacji budżetowej zgodnie ze sprawozdaniem Rb-27s za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2020 roku wyniosło łącznie 1.803.209.938,57 zł, w tym:

rozdział 75601 § 035 – 2.057.131,86 zł,

rozdział 75615 § 031 – 373.040.500,08 zł, § 032 – 45.791,05 zł, § 033 – 70.144,70 zł, § 034 – 6.048.996,41 zł, § 046 – 58.437,15 zł, § 050 – 6.117.784,44 zł,

rozdział 75616 § 031 – 88.033.741,72 zł, § 032 – 738.570,00 zł, § 033 – 19.837,40 zł, § 034 – 4.554.017,55 zł, § 050 – 53.613.888,59 zł,

rozdział 75618 § 041 – 14.686.747,16 zł,

rozdział 75621 § 01 – 910.679.241,00 zł i § 02 – 81.770.538,78 zł,

rozdział 75622 § 01 – 244.613.942,00 zł i § 02 – 17.060.628,68 zł,

Tym samym różnica pomiędzy dochodami (plan po zmianach) na koniec I kwartału 2020 roku wg wybranej klasyfikacji budżetowej, które wyniosły 1.860.267.842,00 zł a wykonanymi dochodami na koniec 2020 roku wynoszącymi 1.803.209.938,57 zł ustalona została przez Miasto Łódź na poziomie 57.057.903,43 zł.

Z uwagi na ubytek w uzyskanych w 2020 roku dochodach Rada Miejska w Łodzi podjęła w dniu 14 października 2020 roku uchwałę nr XXXI/1027/20 w sprawie emisji obligacji komunalnych miasta Łodzi.

Zgodnie z przedłożoną uchwałą Miasto Łódź postanowiło o wyemitowaniu w 2020 roku 120.000 obligacji komunalnych o wartości nominalnej 1.000 zł każda, na łączną kwotę 120.000.000 zł. Postanowiono, że obligacje nie będą zabezpieczone, a środki z ich emisji przeznaczone zostaną na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w 2020 roku. Obligacje miały być wyemitowane w 2020 roku w następujących seriach: seria LODZ2_2026 o wartości 40.000.000 zł nie później niż w dniu 31 grudnia 2020 roku, seria LODZ2_2027 o wartości 40.000.000 zł nie później niż w dniu 31 grudnia 2020 roku, seria LODZ2_2028 o wartości 40.000.000 zł nie później niż w dniu 31 grudnia 2020 roku. Wykup obligacji miał nastąpić od 2026 roku do 2028 roku w terminach rocznych. Wykup obligacji miał zostać sfinansowany z dochodów własnych Miasta Łodzi i przychodów budżetu Miasta Łodzi, zaś wydatki związane z organizacją i przeprowadzeniem emisji oraz wypłatą oprocentowania miał być pokryty z dochodów własnych Miasta Łodzi.

W dniu 3 grudnia 2020 roku uchwałą nr I/138/2020 Składu Orzekającego Regionalnej izby Obrachunkowej w Łodzi pozytywnie zaopiniowano z uwagami zawartymi w uzasadnieniu możliwość wykupu obligacji planowanych do emisji przez Miasto Łódź w roku 2020 w kwocie 120.000.000 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu 2020 roku.

Z uwagi, że różnica pomiędzy dochodami zaplanowanymi na dzień 31 marca 2020 roku a wykonanymi za 2020 roku wyniosła 57.057.903,00 zł oraz, że wykup obligacji przypada na lata 2026-2028, Miasto Łódź w uchwalonej na lata 2022-2050 prognozie zaplanowało w poz. 5.1.1.4 w latach 2026-2028 jako wyłączenia kolejno kwoty:

19.000.000,00 zł w 2026 roku, 19.000.000,00 zł w 2027 roku i 19.057.903,00 zł w 2028 roku, co łącznie daje kwotę 57.057.903 zł.

Takie same kwoty w poszczególnych latach zostały ujęte w poz. 10.10 jako wykup papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych i zaciągniętych do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki samorządu terytorialnego będącego skutkiem wystąpienia COVID-19.

AKTA KONTROLI II-1 *[str. 1-31]: Kserokopia przedłożonej kontrolującym dokumentacji w zakresie ujmowanych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Łodzi na lata 2022-2050 wyłączeń z art. 243 ustawy o finansach publicznych.*

Spłata zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i emisji obligacji

Kontrolą objęto terminowość regulowania zobowiązań w odniesieniu do zobowiązań podlegających spłacie na dzień 31 grudnia 2019 roku. Próbę kontrolną oparto na wykupie obligacji wyemitowanych w latach 2011-2015 na podstawie czterech umów zawartych w dniach: 12 lipca 2011 roku, 5 czerwca 2013 roku, 19 grudnia 2013 roku i 23 czerwca 2015 roku; spłacie rat kredytów zaciągniętych: w ING Banku Śląskim w 2009 roku; w Getin Noble S.A w 2012 roku, w BGK w 2014 roku, a także na spłacie pięciu pożyczek z WFOŚiGW zawartych w dniach: 23 września 2013 roku, 16 grudnia 2014 roku, 31 sierpnia 2015 roku, 23 września 2015 roku, oraz 12 października 2015 roku. Na przyjętej do kontroli próbie, nie stwierdzono regulowania powyższych zobowiązań po wyznaczonym terminie, co przedstawiają poniższe zestawienia:

wykup obligacji:

Lp	Oznaczenie zobowiązania	Nr serii podlegającej wykupowi	Umowna data wykupu serii obligacji	Wysokość serii obligacji podlegającej wykupowi – wg harmonogramu	Faktyczna data wykupu danej serii	Wysokość wykupionej serii	Nr WB
1.	ING Bank Śląski S.A. umowa z dnia 23-06-2015 Wartość emisji 41.360.000 (wykup w 2021 roku)	LODZ0321	31-03-2021	20.680.000	31.03.2021	20.680.000,00	62/2021
		LODZ0921	31-09-2021	20.680.000	30.09.2021	20.680.000,00	191/2021
2.	Bank PEKAO S.A. umowa z dnia 05-06-2013 Wartość emisji 307.650.000 (wykup od 2022 do 2023 roku)	LODZ0419	IV/2019	30.765.000	09.04.2019	30.765.000,00	72/2019
		LODZ0421	IV/2021	30.765.000	09.04.2021	30.765.000,00	68/2021
		LODZ1021	X/2021	30.765.000	08.10.2021	30.765.000,00	197/2021
		LODZ0422	IV/2022	30.765.000	11.04.2022	30.765.000,00	0070/2022
3.	NORDEA Bank Polska S.A i Bank PKO S.A. umowa z dnia 19-12-2013 Wartość emisji 130.000.000 (wykup od 2019 roku do 2023 roku)	B1019	31-10-2019	13.000.000	30.10.2019	13.000.000,00	251/2019
		C0420	30-04-2020	13.000.000	29.04.2020	13.000.000,00	85/2020
		D1020	31-10-2020	13.000.000	30.10.2020	13.000.000,00	216/2020
		E0421	30-04-2021	13.000.000	29.04.2021	13.000.000,00	82/2021
		F1021	31-10-2021	13.000.000	29.10.2021	13.000.000,00	212/2021
3.	Bank PKO BP S.A. umowa z dnia 12-07-2011 Wartość emisji 169.920.000 (wykup od 2015 roku do 2021 roku)	I	15-06-2019	12.000.000	14.06.2019	12.000.000,00	117/2019
		J	15-12-2019	12.000.000	13.12.2019	12.000.000,00	246/2019
		K	15-06-2020	12.000.000	12.06.2020	12.000.000,00	116/2020
		L	15-12-2020	12.000.000	14.12.2020	12.000.000,00	246/2020
		Ł	15-06-2021	12.000.000	14.06.2021	12.000.000,00	113/2021
		M	15-12-2021	13.920.000	14.12.2021	13.920.000,00	243/2021

spłata kredytów

Lp.	Oznaczenie zobowiązania (kredytu, pożyczki)	Umowna data zapłaty raty kapitałowej	Wysokość raty kapitałowej kredytu – wg harmonogramu	Faktyczna data zapłaty raty kapitałowej	Wysokość zapłaconej raty	Nr WB	Data WB
1	ING Bank Śląski Kwota 72.000.000,00 Umowa nr 678/2009/00000638/00 z 25-06-2009 (spłata miesięczna – do 31-12-2019)	31-05-2019	600.000,00	31.05.2019	**600.000,00**	107/2019	31.05.2019
		30-06-2019	600.000,00	28.06.2019	**600.000,00**	126/2019	28.06.2019
		31-07-2019	600.000,00	31.07.2019	**600.000,00**	150/2019	31.07.2019
		31-10-2019	600.000,00	31.10.2019	**600.000,00**	216/2019	31.10.2019
		31-12-2019	600.000,00	23.12.2019	**600.000,00**	252/2019	23.12.2019
2	GETIN NOBLE Bank S.A. Umowa 1445/KO/2012 z 19-10-2012 Kwota 50.000.000,00 (spłata miesięczna – do	30-11-2019	347.222,00	30.12.2014	-	-	-
		31-12-2019	347.222,00	30.12.2014	-	-	-
		31-03-2020	925.927,00	31.03.2020	**925.927,00**	65/2020	31.03.2020
		31-05-2020	925.927,00	28.05.2020	**925.927,00**	105/2020	28.05.2020
		31-10-2020	925.927,00	30.10.2020	**925.927,00**	216/2020	30.10.2020

	31-12-2022)	31-12-2020	925.927,00	29.12.2020	**925.927,00**	256/2020	29.12.2020
		28-02-2021	925.927,00	26.02.2021	**925.927,00**	39/2021	26.02.2021
		30-04-2021	925.927,00	30.04.2021	**925.927,00**	83/2021	30.04.2021
		31-07-2021	925.927,00	30.07.2021	**925.927,00**	147/2021	30.07.2021
		30-11-2021	925.927,00	30.11.2021	**925.927,00**	233/2021	30.11.2021
		31-01-2022	925.927,00	31.01.2022	**925.927,00**	0020/2022	31.01.2022
		30-06-2022	925.927,00	10.02.2022	**925.927,00**	0028/2022	10.02.2022
		31-08-2022	925.927,00	10.02.2022	**925.927,00**	0028/2022	10.02.2022
		31-12-2022	925.899,00	10.02.2022	**925.899,00**	0028/2022	10.02.2022
		28-02-2020	595.240,00	20.07.2018	**595.240,00**	146/2018	20.07.2018
3	BGK Umowa nr 14/1070 z 23-07-2014 Kwota 50.000.400,00 (spłata miesięczna – do 31-12-2026)	30-04-2020	595.240,00	20.07.2018	**595.240,00**	146/2018	20.07.2018
		31-07-2020	595.240,00	20.07.2018	**595.240,00**	146/2018	20.07.2018
		30-09-2020	595.240,00	20.07.2018	**595.240,00**	146/2018	20.07.2018
		30-01-2021	595.240,00	29.01.2021	**594.240,00**	19/2021	29.01.2021
		31-05-2021	595.240,00	31.05.2021	**594.240,00**	103/2021	31.05.2021
		31-08-2021	595.240,00	31.08.2021	**594.240,00**	169/2021	31.08.2021
		30-11-2021	595.240,00	30.11.2021	**595.240,00**	233/2021	30.11.2021
		31-03-2022	595.240,00	10.02.2022	**595.240,00**	0028/2022	10.02.2022
		30-06-2022	595.240,00	10.02.2022	**595.240,00**	0028/2022	10.02.2022
		31-10-2022	595.240,00	10.02.2022	**595.240,00**	0028/2022	10.02.2022
		31-12-2022	595.240,00	10.02.2022	**595.240,00**	0028/2022	10.02.2022
4	BGK Umowa nr 14/1071 z 23-07-2014 Kwota 60.000.000,00 (spłata miesięczna – do 31-12-2026)	31-01-2020	714.285,00	20.07.2018	**714.285,00**	146/2018	20.07.2018
		31-03-2020	714.285,00	20.07.2018	**714.285,00**	146/2018	20.07.2018
		31-08-2020	714.285,00	20.07.2018	**714.285,00**	146/2018	20.07.2018
		30-11-2020	714.285,00	20.07.2018	**714.285,00**	146/2018	20.07.2018
		28-02-2021	714.285,00	26.02.2021	**714285,00**	39/2021	26.02.2021
		30-04-2021	714.285,00	30.04.2021	**714.285,00**	83/2021	30.04.2021
		31-07-2021	714.285,00	30.07.2021	**714.285,00**	147/2021	30.07.2021
		31-10-2021	714.285,00	29.10.2021	**714.285,00**	212/2021	29.10.2021
		31-03-2022	714.285,00	10.02.2022	**714.285,00**	0028/2022	10.02.2022
		31-05-2022	714.285,00	10.02.2022	**714.285,00**	0028/2022	10.02.2022
		31-07-2022	714.285,00	10.02.2022	**714.285,00**	0028/2022	10.02.2022
		31-08-2022	714.285,00	10.02.2022	**714.285,00**	0028/2022	10.02.2022
		30-11-2022	714.285,00	10.02.2022	**714.285,00**	0028/2022	10.02.2022
		31-12-2022	714.285,00	10.02.2022	**714.285,00**	0028/2022	10.02.2022

spłata pożyczek

lp	Oznaczenie zobowiązania (kredytu, pożyczki)	Umowna data zapłaty raty kapitałowej	Wysokość raty kapitałowej pożyczki – wg harmonogramu	Faktyczna data zapłaty raty kapitałowej	Wysokość zapłaconej raty	Nr WB	Data WB
1	WFOŚiGW Umowa nr 410/OA/PD/2013 z 23-09-2013 kwota 586.356,00 (spłata co 3 m-ce – ostatni dzień danego miesiąca – do 31-10-2023)	31-07-2019	14.658,90	31.07.2019	**14.658,90**	150/2019	31.07.2019
		31-10-2019	14.658,90	31.10.2019	**14,658,90**	216/2019	31.10.2019
		31-01-2020	14.658,90	31.01.2020	**14.685,90**	21/2020	31.01.2020
		30-04-2020	14.658,90	30.04.2020	**14.685,90**	86/2020	30.04.2020
		31-07-2021	14.658,90	30.07.2021	**14.658,90**	147/2021	30.07.2021
		31-10-2021	14.658,90	29.10.2021	**14.658,90**	212/2021	29.10.2021
		30-04-2022	14.658,90	39.04.2022	**14.658,90**	0083/2022	29.04.2022
2	WFOŚiGW Umowa nr 814/OA/PD/2014 z 16-12-2014 kwota 1.524.522,00 (spłata co 3 m-ce – ostatni dzień danego miesiąca – do 30-11-2024)	31-08-2019	39.090,00	30.08.2019	**39.090,00**	171/2019	30.08.2019
		29-02-2020	39.090,00	28.02.2020	**39.090,00**	42/2020	28.02.2020
		31-05-2020	39.090,00	29.05.2020	**39.090,00**	106/2020	29.05.2020
		28-02-2021	39.090,00	26.02.2021	**39.090,00**	39/2021	26.02.2021
		31-08-2021	39.090,00	31.08.2021	**39.090,00**	169/2021	31.08.2021
		31-05-2022	39.090,00	31.05.2022	**39.090,00**	0104/2022	31.05.2022
		30-11-2022	39.090,00	30.11.2022	**39.090,00**	0231/2022	30.11.2022
3	WFOŚiGW Umowa nr 295/OA/PD/2015 z 31-08-2015 kwota 2.292.030,00 (spłata co 3 m-ce – ostatni dzień danego miesiąca – do 30-11-2025)	31-05-2019	58.770,00	31.05.2019	**58.770,00**	107/2019	31.05.2021
		30-11-2019	58.770,00	29.11.2019	**58.770,00**	235/2019	29.11.2019
		29-02-2020	58.770,00	28.02.2019	**58.770,00**	42/2020	28.02.2020
		31-08-2020	58.770,00	31.08.2020	**58.770,00**	172/2020	31.08.2020
		31-05-2021	58.770,00	31.05.2021	**58.770,00**	103/2021	21.05.2021
		30-11-2021	58.770,00	30.11.2021	**58.770,00**	233/2021	30.11.2021
		28-02-2022	58.770,00	28.02.2022	**58.770,00**	0040/2022	28.02.2022
		31-08-2022	58.770,00	31.08.2022	**58.770,00**	0168/2022	31.08.2022
4	WFOŚiGW	31-08-2019	29.489,00	30.08.2019	**29.489,00**	171/2019	30.08.2019

	Umowa nr 388/OA/PD/2015 z 23-09-2015 kwota 2.300.130,00 (spłata co 3 m-ce – ostatni dzień danego miesiąca – do 30-11-2025)	30-11-2019	29.489,00	29.11.2019	**29.489,00**	235/2019	29.11.2019
		29-02-2020	29.489,00	28.02.2020	**29.489,00**	42/2020	28.02.2020
		31-05-2020	29.489,00	29.05.2020	**29.489,00**	106/2020	29.05.2020
		28-02-2021	29.489,00	26.02.2021	**29.489,00**	39/2021	26.02.2021
		31-08-2021	29.489,00	31.08.2021	**29.489,00**	169/2021	31.08.2021
		31-05-2022	29.489,00	31.05.2022	**29.489,00**	0104/2022	31.05.2022
		30-11-2022	29.489,00	30.11.2022	**29.489,00**	0231/2022	30.11.2022
5	WFOŚiGW Umowa nr 538/OA/PD/2015 z 12-10-2015 kwota 3.000.000,00 (spłata co 3 m-ce – ostatni dzień danego miesiąca – do 30-11-2025)	28-02-2019	76.923,00	28.02.2019	**76.923,00**	42/2019	28.02.2019
		31-05-2019	76.923,00	31.05.2019	**76.923,00**	107/2019	31.05.2019
		31-08-2020	76.923,00	31.08.2020	**76.923,00**	172/2020	31.08.2020
		30-11-2020	76.923,00	30.11.2020	**76.923,00**	236/2020	30.11.2020
		28-02-2021	76.923,00	26.02.2021	**76.923,00**	39/2021	26.02.2021
		31-05-2021	76.923,00	31.05.2021	**76.923,00**	103/2021	31.05.2021
		31-05-2022	76.923,00	31.05.2022	**76.923,00**	0104/2022	31.05.2022
		31-08-2022	76.923,00	31.08.2022	**76.923,00**	0168/2022	31.08.2022

Udzielone pożyczki

W latach 2019-2021 Miasto Łódź, jak wynika z wymienionego wcześniej oświadczenia z dnia 25 listopada 2022 roku (patrz ***załącznik nr 1*** *do Części II protokołu kontroli*), nie udzielało pożyczek innym podmiotom.

Miasto Łódź w roku 2007 udzieliło Zespołowi Opieki Zdrowotnej Łódź-Bałuty dwie pożyczki, wynikające z umów:

[1] umowa pożyczki nr 1/2007 z dnia 23 kwietnia 2007 roku w wysokości 4.933.880,00 zł na pokrycie zobowiązań wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

[2] umowa pożyczki nr 5/2007 z dnia 2 sierpnia 2007 roku w wysokości 3.192.120,00 zł na pokrycie zobowiązań wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Termin spłaty obu pożyczek określony został – nie później niż do dnia 15 grudnia 2007 roku.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku żadna z wymienionych pożyczek nie została spłacona. W okresie od 14 grudnia 2007 roku do dnia 14 lutego 2022 roku zawarto do każdej umowy 24 aneksy wydłużające termin spłaty. Rokrocznie zawierane są nowe aneksy wydłużające spłaty pożyczek do dnia 31 grudnia danego roku. Ostatnie aneksy o numerach 24 zawarte zostały w dniu 14 lutego 2022 roku i wydłużały okresy spłaty przedmiotowych pożyczek do dnia 31 grudnia 2022 roku. Na dzień 31 grudnia 2022 roku, z tytułu ww. pożyczek, należności na rzecz Miasta Łodzi wynosiły łącznie 4.532.951,52 zł, w tym:

z umowy nr 1/2007 – 3.806.381,52 zł

z umowy nr 5/2007 – 726.570,00 zł.

Na dzień 1 stycznia 2023 roku powyższa należność na rzecz Miasta Łodzi była należnością wymagalną. W oświadczeniu z dnia 2 lutego 2023 roku złożonym w formie elektronicznej Departament Finansów Publicznych poinformował kontrolujących, iż pożyczki **wynikające z umów 1/2007 i 5/2007 nie zostały spłacone do dnia 31 grudnia 2022 roku, zaś projekty aneksów do wymienionych umów, przedłużające termin ich spłat, są procedowane.** W dniu 29 marca 2023 roku, drogą elektroniczną przekazano kontrolującym skan aneksu nr 25 z dnia 15 marca 2023 roku do umowy pożyczki nr 1/2007 z dnia 23 kwietnia 2007 roku, oraz skan aneksu nr 25 z dnia 15 marca 2023 roku do umowy pożyczki nr 5/2007 z dnia 2 sierpnia 2007 roku. Powyższe aneksy określały:

- stan zadłużenia na dzień 1 stycznia 2023 roku, który w zakresie umowy nr 1/2007 wynosił 3.806.381,52 zł, zaś w zakresie umowy nr 5/2007 – 726.570,00 zł,

- termin spłaty ww. pożyczek – nie później niż do dnia 31 grudnia 2023 roku,
- wejście w życie aneksów – z dniem podpisania, z mocą od dnia 1 stycznia 2023 roku.

Oba aneksy, ze strony Pożyczkodawcy, tj. Miasta Łodzi, podpisane zostały przez Wiceprezydenta Miasta Łodzi – Adama Wieczorka i pełniącego obowiązki Dyrektora Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych w Departamencie Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi – Szymona Kostrzewskiego.

Analiza wskazanych umów oraz aneksów wydłużających spłatę udzielonych pożyczek wykazała, że umowy nie regulują ratalnej spłaty zobowiązań, a jedynie spłatę całkowitą, która ma nastąpić do końca danego roku kalendarzowego. Z przedłożonej do kontroli dokumentacji wynika, że dłużnik każdego roku dokonuje częściowych spłat zobowiązania wg własnego uznania, zaś w zakresie pozostałej niespłaconej części zobowiązania zawierany jest kolejny aneks wydłużający termin spłaty do końca danego roku. W latach 2020-2022 spłata zobowiązania nastąpiła w kwotach:

Umowa pożyczki	***Rok 2020***	***Rok 2021***	***Rok 2022***
1/2007	160.000,00	300.000,00	160.000,00
5/2007	40.000,00	100.000,00	40.000,00
Łączna spłata pożyczek w danym roku	200.000,00	400.000,00	200.000,00

Dokonywane przez dłużnika spłaty pożyczek wykazywane są przez Miasto Łódź jako przychody w sprawozdaniach Rb-NDS w poz. D12. Spłata udzielonych pożyczek.

WERYFIKACJA DANYCH W SPRAWOZDANIU RB-NDS WG STANU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2021 ROKU I 30 CZERWCA 2022 ROKU

Weryfikacją poprawności wykazywania danych objęto dwa sprawozdania Rb-NDS wg stanu za okres od początku roku do dnia: 31 grudnia 2021 roku i 30 czerwca 2022 roku z uwzględnieniem danych wynikających ze sprawozdań rocznych Rb-NDS za 2019 rok i 2020 rok. Dane wynikające z tychże sprawozdań ujęto w formie tabelarycznej:

Wyszczególnienie	**Rb-NDS na 31.12.2019**	**Rb-NDS na 31.12.2020**	**Rb-NDS na 31.12.2021**	**Rb-NDS na 30.06.2022**
Dochody wykonane	4.505.963.075,56	4.925.055.825,53	5.353.983.177,46	2.801.159.047,86
Wydatki wykonane	4.690.023.797,41	5.150.156.734,74	5.227.937.133,86	2.630.554.017,30
WYNIK (deficyt/nadwyżka)	-184.060.721,85	-225.100.909,21	126.046.043,60	170.605.030,56
Przychody ogółem	649.367.807,21	766.268.726,05	853.847.534,12	579.516.591,62
- kredyty, pożyczki, obligacje	433.500.000,00	476.000.000,00	518.134.646,00	0,00
- spłata udzielonych pożyczek	0,00	200.000,00	400.000,00	200.000,00
- nadwyżka z lat ubiegłych	0,00	0,00	0,00	0,00
- niewykorzystane środki	Nd	29.798.289,38	96.036.828,04	35.125.963,65
- wolne środki art. 217 ust. 1 pkt 6	215.867.807,21	260.270.436,67	239.276.060,08	544.190.627,97
Rozchody	175.238.359,31	205.854.928,72	402.128.391,53	236.808.382,66

Dane wynikające ze sprawozdań Rb-NDS lat 2019-2021, w odniesieniu do dochodów planowanych i wykonanych, jak również w odniesieniu do wydatków planowanych i wykonanych, odpowiadały danym wykazanym w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-28S na wskazane powyżej okresy, co wypełniało postanowienia wynikające z rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1564 ze zm.). Natomiast dane dotyczące dochodów planowanych i wykonanych, jak również wydatków planowanych i wykonanych, wykazanych

w sprawozdaniu Rb-NDS wg stanu na 30 czerwca 2022 roku odpowiadały danym wynikającym ze sprawozdań Rb-27S i Rb-28S na wskazany okres, tj. stosownie do zapisu § 12 załącznika nr 37 stanowiącego instrukcję sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów JST do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej. W sprawozdaniu Rb-NDS wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku, jak również w sprawozdaniu na dzień 31 grudnia 2021 roku i na dzień 30 czerwca 2022 roku wykazano w poz. D13a niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych.

[1] sprawozdanie Rb-NDS wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku

Plan po zmianach, w odniesieniu do dochodów wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 rok wynosił 5.086.453.850,49 zł, natomiast dochody wykonane stanowiły kwotę 4.925.055.825,53 zł, tj. 96,83% planu, która to wartość była zgodna z saldem Ma konta 901 przed przeksięgowaniem na 961. Wysokość dochodów wykonanych odpowiadała wartości dochodów wykonanych od początku roku wykazanych w sprawozdaniu Rb-27S wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku. Natomiast planowane wydatki wykazane w ww. sprawozdaniu Rb-NDS wynosiły 5.563.014.655,49 zł, przy czym ich wykonanie zamknęło się wysokością 5.150.156.734,74 zł, która była zgodna z danymi wynikającymi ze sprawozdania Rb-28S wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz z saldem Wn konta 902 – Wydatki budżetu (przed przeksięgowaniem na konto 961).

W 2020 roku Miasto Łódź, zgodnie z uchwałą budżetową na rok 2020 podjętą w dniu 27 grudnia 2019 roku (XVIII/727/19), planowało deficyt budżetu w kwocie 237.329.306,00 zł, który ostatecznie wyniósł 225.100.909,21 zł (różnica między uzyskanymi dochodami 4.925.055.825,53 zł a poniesionymi wydatkami 5.150.156.734,74 zł). Wykonany deficyt był zgodny z saldem Wn konta 961 wynoszącym 225.100.909,21 zł oraz danymi wykazanymi w bilansie organu za rok 2020 w pasywach w poz. II.1 „Wynik wykonania budżetu (+,-)".

Wartość przychodów wykazana w Rb-NDS za rok 2020 w stosunku do roku 2019 była wyższa, gdyż jednostka w 2020 roku zaciągnęła zobowiązania dłużne w kwocie wyższej niż w roku 2019, oraz uzyskała dodatkowo przychody ze spłaty udzielonych pożyczek. Przychody na dzień 31 grudnia 2020 roku wykonane zostały w kwocie 766.268.726,05 zł i stanowiły:

[1] przychody z tytułów dłużnych na łączną kwotę 476.000.000,00 zł, pochodzące z emisji obligacji w roku 2020 w kwocie 376.000.000,00 zł, oraz transzy kredytu zagranicznego w kwocie 100.000.000,00 zł zaciągniętego w 2019 roku,

[2] przychody ze spłaty pożyczek udzielonych przez Miasto Łódź – 200.000,00 zł,

[3] niewykorzystane środki pieniężne w wysokości 29.798.289,38 zł,

[3] wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w kwocie 260.270.436,67 zł, które wynikały z wyliczenia:

Budżet JST jest rocznym planem finansowym JST, wobec powyższego kontrolujący uwzględniając dane wykazane w części E sprawozdania Rb-NDS wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku, dokonali wyliczenia wolnych środków na koniec 2019 roku oraz rozliczenia wolnych środków z lat wcześniejszych (2017-2018), o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, a które wykazane zostały w sprawozdaniu Rb-NDS wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku w kwocie 260.270.436,67 zł, ustalając:

rok 2019 zamknął się deficytem w wysokości 184.060.721,85 zł, który sfinansowany został w części:

173.467.731,91 zł – przychodami dłużnymi,

10.592.989,94 zł – wolnymi środkami o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy, co ujęto poniżej:

Wyszczególnienie	Przychody dłużne 2019 roku	Wolne środki lat 2017-2018 wykazane w Rb-NDS na 31-12-2019
Wykonanie	433.500.000,00	215.867.807,21
Finansowanie deficytu wynoszącego 184.060.721,85	-173.467.731,91	-10.592.989,94
Różnica między wykonaniem a finansowaniem deficytu poszczególnymi składowymi	260.032.268,09	205.274.817,27

Wyliczenie wolnych środków podlegających wykazaniu w Rb-NDS wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku dokonano w oparciu o poniższe dane:

+260.032.268,09	–	pozostała część przychodów dłużnych uzyskanych w 2019 roku (433.500.000,00 zł – 173.467.731,91 zł),
-175.238.359,31	–	rozchody roku 2019,
84.793.908,78		nadwyżka przychodów roku 2019 – wolne środki roku 2019
+205.274.817,27	–	pozostała część wolnych środków z lat wcześniejszych wykazana w Rb-NDS na 31-12-2019 wynikająca z rozliczenia: roku 2017 (111.408.427,56 zł), roku 2018 (104.459.379,65 zł), pomniejszona o część deficytu roku 2019 (-10.592.989,94 zł),
-29.798.289,38	–	niewykorzystane środki pieniężne ze szczególnych rozliczeń na dzień 31 grudnia 2019 roku podlegające wykazaniu w poz. D13a sprawozdania Rb-NDS w 2020 roku, zwiększające de facto deficyt roku 2019, gdyż podlegały wykorzystaniu w kolejnych okresach sprawozdawczych,
260.270.436,67	–	wolne środki z lat 2017-2019 podlegające wykazaniu w Rb-NDS na dzień 31 grudnia 2020 roku.

Powyższe wyliczenie wolnych środków wynika również z syntetycznego rozliczenia przychodów, rozchodów, deficytu i niewykorzystanych środków:

649.367.807,21 zł (przychody ogółem 2019 roku) – 175.238.359,31 zł (rozchody 2019 roku) = 474.129.447,90 zł – 184.060.721,85 zł (deficyt 2019 roku) = 290.068.726,05 zł – 29.798.289,38 zł (niewykorzystane środki na 31 grudnia 2019 roku) = **260.270.436,67 zł.**

Na dzień 31 grudnia 2020 roku rozchody wykazane w Rb-NDS wynosiły 205.854.928,72 zł i wynikały ze spłaconych w ciągu 2020 roku rat kredytów w łącznej kwocie 153.803.551,95 zł (Wn 134), spłaconych pożyczek i wykupu obligacji na kwotę 52.051.376,77 zł (Wn 260). Natomiast wykazane w poz. D13a niewykorzystane środki pieniężne w kwocie 29.798.289,38 zł dotyczyły rozliczeń wykazanych w poniższym zestawieniu:

l.p.	Tytuł środków wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków.	Kwota niewykorzystanych środków
1.	Rozliczenie środków z programu Przeciwdziałanie narkomanii i alkoholizmowi	2.602.709,70
2.	Programy z udziałem środków UE	27.195.579,68
Razem niewykorzystane środki pieniężne na dzień 31 grudnia 2019 roku podlegające wykazaniu w Rb-NDS roku następnego, tj. roku 2020		**29.798.289,38**

[2] sprawozdanie Rb-NDS wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku

Plan po zmianach, w zakresie dochodów wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 rok wynosił 5.395.784.589,36 zł, natomiast dochody wykonane stanowiły kwotę 5.353.983.177,46 zł, tj. 99,23% planu, która to wartość była zgodna z saldem Ma konta 901 przed przeksięgowaniem na 961. Wysokość dochodów wykonanych odpowiadała wartości

dochodów wykonanych wykazanych w sprawozdaniu Rb-27S za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2021 roku. Natomiast planowane wydatki wykazane w ww. sprawozdaniu Rb-NDS wynosiły 5.614.364.585,36 zł, przy czym ich wykonanie zamknęło się wysokością 5.227.937.133,86 zł, która była zgodna z danymi wynikającymi ze sprawozdania Rb-28S wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz z saldem Wn konta 902 – Wydatki budżetu (przed przeksięgowaniem na konto 961).

Zgodnie z uchwałą budżetową na rok 2021 (XXXIV/1111/20) Miasto Łódź w 2021 roku planowało deficyt na poziomie 306.659.627,00 zł, którego plan w ciągu roku zmniejszył się do kwoty 218.579.996,00 zł. Ostatecznie Miasto rok budżetowy 2021 zamknęło nadwyżką w wysokości 126.046.043,60 zł (różnica między uzyskanymi dochodami 5.353.983.177,46 a poniesionymi wydatkami 5.227.937.133,86 zł). Wykonana nadwyżka była zgodna z saldem Ma konta 961 wynoszącym 126.046.043,60 zł oraz danymi wykazanymi w bilansie organu za rok 2021 w pasywach w poz. II.1 „Wynik wykonania budżetu (+,-)".

W sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2021 roku w pozycji D.1 – Przychody ogółem wykazano kwotę 853.847.534,12 zł, na którą złożyły się wartości:

[1] 518.134.646,00 zł – w tym: przychody z emisji obligacji w 2021 roku w kwocie ogółem 418.000.000,00 zł, z czego kwota 50.000.000,00 zł na projekty proekologiczne; przychody z pożyczek WFOŚiGW w kwocie ogółem 134.646,00 zł z przeznaczeniem na zadania inwestycyjne, przychody w kwocie 100.000.000,00 zł z kredytu zagranicznego zaciągniętego w roku 2019 z przeznaczeniem na zadania inwestycyjne,

[2] 400.000,00 zł – spłaty udzielonych przez Miasto Łódź pożyczek w 2007 roku,

[3] 96.036.828,04 zł – niewykorzystane środki pieniężne na dzień 31 grudnia 2020 roku, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych,

[4] 239.276.060,08 zł – wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych wynikające z rozliczeń lat wcześniejszych (2017-2020).

Powyższa kwota wolnych środków wynika z wyliczenia: 766.268.726,05 zł (przychody 2020 roku) – 205.854.928,72 zł (rozchody 2020 roku) = 560.413.797,33 zł – 225.100.909,21 zł (deficyt 2020 roku) = 335.312.888,12 zł – 96.036.828,04 zł (niewykorzystane środki na 31 grudnia 2020 roku) = **239.276.060,08 zł.**

Dokonana przez kontrolujących analiza sprawozdania Rb-NDS wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku wykazała, że przychody ujęte w Rb-NDS za rok 2021 w stosunku do roku 2020 były wyższe, gdyż mimo, iż zaciągnięte przez jednostkę zobowiązania dłużne w 2021 roku były niższe niż w roku 2020, to część środków, które wpłynęły w 2021 roku jako przychody dotyczyły zobowiązania zaciągniętego w 2019 roku w banku zagranicznym.

Biorąc pod uwagę fakt, iż budżet JST jest rocznym planem finansowym JST, kontrolujący uwzględniając dane wykazane w części E sprawozdania Rb-NDS wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku, dokonali wyliczenia wolnych środków roku 2020 oraz rozliczenia wolnych środków z lat wcześniejszych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, wykazanych w sprawozdaniu Rb-NDS wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku w kwocie 239.276.060,08 zł, ustalając:

rok 2020 zamknął się deficytem w wysokości 225.100.909,21 zł, który sfinansowany został w części:

157.057.903,43 zł – przychodami dłużnymi,

50.980.058,14 zł – wolnymi środkami o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy,

17.062.947,64 zł – niewykorzystanymi środkami na rachunkach wynikającymi ze szczególnych rozliczeń, co ujęto w zestawieniu:

	Przychody dłużne 2020 roku	**Wolne środki lat 2017-2019 wykazane w Rb-NDS na 31-12-2020**	**Niewykorzystane środki na r-ku bieżącym wynikające ze szczególnych rozliczeń wykazane w Rb-NDS na 31-12-2020**
Wykonanie	476.000.000,00	260.270.436,67	29.798.289,38
Finansowanie deficytu wynoszącego 225.100.909,21	-157.057.903,43	-50.980.058,14	-17.062.947,64
Różnica między wykonaniem a finansowaniem deficytu poszczególnymi składowymi	318.942.096,57	209.290.378,53	12.735.341,74

Wobec powyższego, wyliczenie wolnych środków podlegających wykazaniu w Rb-NDS wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku oparto na poniższych danych:

+318.942.096,57	–	pozostała część przychodów dłużnych uzyskanych w 2020 roku (476.000.000,00 zł – 157.057.903,43 zł finansowanie deficytu),
-205.854.928,72	–	rozchody roku 2020,
113.087.167,85		nadwyżka przychodów roku 2020, stanowiąca wolne środki z rozliczenia roku 2020
+209.290.378,53	–	pozostała część wolnych środków z lat wcześniejszych wykazana w Rb-NDS na 31-12-2020 wynikająca z rozliczenia: roku 2017 (111.408.427,56 zł), roku 2018 (104.459.379,65 zł), roku 2019 (44.402.629,46 zł) pomniejszona o część deficytu roku 2020 (-50.980.058,14 zł),
-96.036.828,04	–	niewykorzystane środki pieniężne ze szczególnych rozliczeń na dzień 31 grudnia 2020 roku podlegające wykazaniu w poz. D13a sprawozdania Rb-NDS, zwiększające de facto deficyt roku 2020, gdyż podlegały wykorzystaniu w kolejnych okresach sprawozdawczych,
226.340.718,34	–	wolne środki z lat 2017-2020 podlegające wykazaniu w Rb-NDS na dzień 31 grudnia 2021 roku.

Według wyliczeń kontrolujących wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych na dzień 31 grudnia 2020 roku, winny zostać w wykazane w sprawozdaniach Rb-NDS w 2021 roku w kwocie 226.340.718,34 zł. Miasto Łódź, wolne środki z roku 2020 wykazało w sprawozdaniu Rb-NDS na dzień 31 grudnia 2021 roku w kwocie 239.276.060,08 zł. Różnica między wolnymi środkami wyliczonymi przez kontrolujących a wolnymi środkami wykazanymi przez jednostkę to 12.935.341,74 zł, na którą złożyły się wartości:

12.735.341,74 zł - pozostała część niewykorzystanych środków pieniężnych wykazanych w Rb-NDS na dzień 31 grudnia 2020 roku wynikająca ze szczególnych rozliczeń roku 2019 (29.798.289,38 zł) pomniejszona o część środków przeznaczonych na sfinansowanie deficytu roku 2020 (-17.062.947,64 zł),

200.000,00 zł – przychody uzyskane w 2020 roku z tytułu spłaty udzielonych przez Miasto Łódź pożyczek w 2007 roku.

Jednostka kontrolowana do wolnych środków wykazywanych w sprawozdaniu Rb-NDS w poz. D15 – wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych uwzględniła środki pochodzące ze spłaty udzielonych pożyczek w latach wcześniejszych, oraz pozostałą część niewykorzystanych środków wynikających ze szczególnych rozliczeń roku 2019. Należy jednak zauważyć, iż wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2022 roku[8], to

[8] Art. 217 ust. 2 pkt 6 zmieniony przez art. 2 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2022.1964).

***nadwyżka środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikająca z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych*. Zatem łączna wartość środków 12.935.341,74 zł, którą jednostka wliczyła do wolnych środków, nie pochodziła z rozliczeń, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych i tym samym nie powinna zostać doliczona do wolnych środków wykazywanych w poz. D15 sprawozdania Rb-NDS.**

Na dzień 31 grudnia 2021 roku rozchody wykazane w Rb-NDS wynosiły 402.128.391,53 zł i wynikały ze spłaconych w ciągu 2021 roku rat kredytów, pożyczek oraz wykupu obligacji (Wn 134 i Wn 260). Natomiast wykazane w poz. D13a niewykorzystane środki pieniężne dotyczyły rozliczeń wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku z tytułów ujętych poniższym zestawieniu:

l.p.	Tytuł środków wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków.	Niewykorzystane środki pieniężne podlegające wykazaniu w poz. D13a sprawozdania	Numer analityczny konta księgowego na którym ujęto środki
1.	Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii	5.421.365,46	133.01
2.	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	67.691.791,20	133.03
3.	Projekty UE	22.923.671,38	133.10
Razem niewykorzystane środki pieniężne wg stanu na dzień 31-12-2020 roku podlegające wykazaniu w sprawozdania Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 31-12-2021		**96.036.828,04**	**X**

[3] sprawozdanie Rb-NDS wg stanu na dzień 30 czerwca 2022 roku

Dochody planowane na dzień 30 czerwca 2022 rok wynosiły 5.265.446.634,87 zł, za ich wykonanie było na poziomie 2.801.159.047,86 zł, co stanowiło 53,20% planu, która to wartość była zgodna z saldem Ma konta 901 na dzień 30 czerwca 2022 roku. Wysokość dochodów wykonanych odpowiadała wartości dochodów wykonanych od początku roku do dnia 30 czerwca 2022 roku wykazanych w sprawozdaniu Rb-27S wg stanu na dzień 30 czerwca 2022 roku. Natomiast planowane wydatki wykazane w ww. sprawozdaniu Rb-NDS wynosiły 6.116.390.858,87 zł, przy czym ich wykonanie na dzień 30 czerwca 2022 roku zamknęło się wysokością 2.630.554.017,30 zł, która była zgodna z danymi wynikającymi ze sprawozdania Rb-28S wg stanu na dzień 30 czerwca 2022 roku oraz z saldem Wn konta 902 – Wydatki budżetu na ten sam dzień.

W sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2022 roku – Przychody ogółem (pozycja D.1) wykazano w kwocie 579.516.591,62 zł, na którą złożyły się wartości:

[1] 200.000,00 zł – przychody z tytułu spłaty udzielonych przez Miasto Łódź w 2007 roku pożyczek,

[2] 35.125.963,65 zł – nadwyżka ogółem środków związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu – wykazana jako niewykorzystane – na dzień 31 grudnia 2021 roku – środki pieniężne o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych,

[3] 544.190.627,97 zł – wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych wynikające z rozliczeń lat wcześniejszych (2017-2021).

Wskazana w Rb-NDS wartość wolnych środków wynika z wyliczenia: 853.847.534,12 zł (przychody ogółem 2021 roku) – 402.128.391,53 zł (rozchody 2021 roku) = 451.719.142,59 zł + 126.046.043,60 zł (nadwyżka 2021 roku) = 577.765.186,19 zł –

35.125.963,65 zł (niewykorzystane środki na 31 grudnia 2021 roku) + 1.551.405,43 zł (zobowiązania wobec US z 2007 roku przyjęte jako środki budżetu Miasta)[9] = **544.190.627,97 zł.**

Nadwyżka środków związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu za rok 2021 wynosząca 35.125.963,65 zł – wykazana jako niewykorzystane środki pieniężne o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych, wynikała z rozliczenia poniższych środki:

l.p.	Tytuł środków wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków.	Niewykorzystane środki pieniężne podlegające wykazaniu w poz. D13a sprawozdania	Numer analityczny konta księgowego na którym ujęto środki
1.	Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii	2.371.009,23	133.01
2.	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	5.153.224,78	133.03
3.	Projekty UE	20.028.406,03	133.10
4.	Wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska	1.404.333,78	133.01
5.	Prawo geodezyjne	429.636,03	133.01
6.	Laboratoria przyszłości	5.129.478,80	133.03
7.	Centra Informacyjno-Doradcze	609.875,00	133.03
Razem niewykorzystane środki pieniężne wg stanu na dzień 31-12-2021 roku podlegające wykazaniu w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 30-06-2022		***35.125.963,65***	***X***

Analiza sprawozdania Rb-NDS wg stanu na dzień 30 czerwca 2022 roku dokonana przez kontrolujących wykazała, że przychody ujęte w Rb-NDS za II kwartał 2022 roku w stosunku do roku 2021 były niższe, gdyż do dnia 30 czerwca 2022 roku Miasto Łódź nie zaciągnęło nowych zobowiązań dłużnych i tym samym przychody z tego tytułu nie wpłynęły na rachunek organu.

Uwzględniając roczność budżetu JST, kontrolujący – analogicznie jak przy wcześniejszych sprawozdaniach Rb-NDS – dokonali weryfikacji prawidłowości wyliczenia wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w zakresie roku 2021 i lat wcześniejszych (narastająco). Miasto Łódź w 2021 roku, mimo planowanego deficytu wypracowało nadwyżkę w wysokości 126.046.043,60 zł. Przychody dłużne w roku 2021 wynosiły 518.134.646,00 zł, przy czym przychody w kwocie 150.134.646,00 zł były przychodami przeznaczonymi na konkretne cele inwestycyjne, w związku z czym nie mogły zostać przeznaczone na rozchody. Natomiast pozostała część przychodów w wysokości 368.000.000,00 zł mogła stanowić źródło finansowania rozchodów roku 2021, które ogółem wynosiły 402.128.391,53 zł. Pozostała część rozchodów (34.128.391,53 zł) mogła zostać sfinansowana wypracowaną w 2021 roku nadwyżką, pomniejszoną o środki niewykorzystane wynikające ze szczególnych rozliczeń (126.046.043,60 zł nadwyżka – 35.125.963,65 zł niewykorzystane środki = 90.920.079,95 zł nadwyżka do wykorzystania), bądź z wolnych środków z lat ubiegłych. Miasto Łódź w 2021 roku uzyskało również przychody w kwocie 400.000,00 zł z tytułu spłaty udzielonych przez Miasto pożyczek. Szczegółowe rozliczenia wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, podlegające wykazaniu w sprawozdaniach Rb-NDS w roku 2022, wskazano poniżej:

[1] rozliczenie przychodów dłużnych i nadwyżki do wykorzystania:

Wyszczególnienie	Przychody dłużne 2021 roku	Nadwyżka 2021

[9] Środki w kwocie 1.551.405,43 zł opisane zostały w dalszej części protokołu.

Wykonanie: przychodów / nadwyżki	518.134.646,00	126.046.043,60
Środki znaczone pomniejszające przychody dłużne i nadwyżkę	-150.134.646,00[10]	-35.125.963,65[11]
Pozostała część przychodów dłużnych i nadwyżki do wykorzystania	**368.000.000,00**	**90.920.079,95**

[2] wyliczenie wolnych środków podlegających wykazaniu w Rb-NDS wg stanu na dzień 30 czerwca 2022 roku – przyjmując do sfinansowania rozchodów nadwyżkę z przychodów dłużnych i część nadwyżki roku 2021 roku:

rozliczenie nadwyżki budżetu roku 2021:

368.000.000,00 zł – nadwyżka przychodów dłużnych do wykorzystania,

-402.128.391,53 zł – rozchody

-34.128.391,53 zł – pozostała część rozchodów do pokrycia,

+90.920.079,95 zł – nadwyżka roku 2021 do wykorzystania,

+56.791.688,42 zł – nadwyżka budżetu roku 2021

wyliczenie wolnych środków o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych:

+368.000.000,00	–	nadwyżka przychodów dłużnych uzyskana w 2021 roku po pomniejszeniu o przychody specjalnego przeznaczenia (518.134.646,00 zł – 150.134.646,00 zł),
+34.128.391,53	–	część nadwyżki budżetu roku 2021 finansująca rozchody,
-402.128.391,53	–	rozchody roku 2021,
0,00	–	wynik sfinansowania rozchodów 2021 środkami pochodzącymi z nadwyżki przychodów roku 2021 i wypracowanej nadwyżki budżetu roku 2021,
+150.134.646,00	–	przychody dłużne znaczone z 2021 roku – wolne środki z rozliczenia 2021 roku
+226.340.718,34	–	wolne środki z lat 2017-2020 podlegające wykazaniu w Rb-NDS na dzień 31 grudnia 2021 roku wyliczone przez kontrolujących,
376.475.364,34	–	wolne środki z lat 2017-2021 podlegające wykazaniu w Rb-NDS na dzień 30 czerwca 2022 roku.

Wolne środki, zgodnie z powyższymi wyliczeniami, przy założeniu, że część rozchodów pokryta zostanie nadwyżką z przychodów roku 2021 i nadwyżką budżetu roku 2021, należało wykazać w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2022 roku w kwocie 376.475.364,34 zł, a nie 544.190.627,97 zł. Różnica między wartością wykazaną w sprawozdaniu (544.190.627,97 zł), a wartością wyliczoną przez kontrolujących (376.475.364,34 zł) to 167.715.263,63 zł. Natomiast pozostałą część nadwyżki budżetu roku 2021 wynosząca 56.791.688,42 zł należało wykazać w przedmiotowym sprawozdaniu w poz. D13. – nadwyżka z lat ubiegłych pomniejszona o niewykorzystane środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych.

[10] Na przychody dłużne, w zakresie których wskazane zostało specjalne przeznaczenie złożyły się: 50.000.000,00 zł - emisja w 2021 roku zielonych obligacji (seria LODZ2032); 100.000.000,00 zł – transza kredytu z European Investment Bank zaciągniętego w dniu 1 października 2019 roku; 134.646,00 zł – pożyczki zaciągnięte w WFOŚiGW w Łodzi w dniu 10 grudnia 2021 roku (nr 701/OP/PD/2021) i w dniu 13 grudnia 2021 roku (710/OP/PD/2021).

[11] Niewykorzystane środki pieniężne o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku do wykazania w Rb-NDS w 2022 roku.

Na różnicę między wolnymi środkami wyliczonymi przez kontrolujących a wolnymi środkami wykazanymi przez jednostkę w Rb-NDS na dzień 30 czerwca 2022 roku wynoszącą 167.715.263,63 zł złożyły się wartości:

+12.935.341,74	–	pozostała część niewykorzystanych środków pieniężnych wykazanych w Rb-NDS na dzień 31 grudnia 2020 roku wynikająca ze szczególnych rozliczeń roku 2019 (29.798.289,38 zł) pomniejszona o część środków przeznaczonych na sfinansowanie deficytu roku 2020 (-17.062.947,64 zł), oraz przychody ze spłaconych w 2020 roku pożyczek
+400.000,00	–	przychody uzyskane w 2021 roku z tytułu spłat udzielonych przez Miasto Łódź pożyczek w 2007 roku
+96.036.828,04	–	niewykorzystane środki pieniężne wykazane w Rb-NDS na dzień 31 grudnia 2021 roku wynikająca ze szczególnych rozliczeń roku 2020, podlegające wykorzystaniu w kolejnych okresach sprawozdawczych,
+56.791.688,42	–	pozostała do wykorzystania część z nadwyżki budżetu 2021 roku, którą przyjęto jako wolne środki
+1.551.405,43	–	zobowiązania wobec US z roku 2017 przyjęte w 2021 roku do budżetu[12]
167.715.263,63	–	wynik sfinansowania rozchodów 2021 środkami pochodzącymi z nadwyżki przychodów roku 2021 i wypracowanej nadwyżki budżetu roku 2021.

Powyższe środki (167.715.263,63 zł), przyjęte przez jednostkę jako wolne środki o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych – nie są środkami, które należało uwzględnić w wolnych środkach, gdyż nie stanowią rozliczeń wynikających z wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych, które prawodawca wskazał w ww. art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych.

[3] wyliczenie wolnych środków podlegających wykazaniu w Rb-NDS wg stanu na dzień 30 czerwca 2022 roku – przyjmując do sfinansowania rozchodów część przychodów dłużnych i całość nadwyżki budżetu 2021 roku:

rozliczenie nadwyżki budżetu roku 2021:

126.046.043,60 zł – nadwyżka budżetu roku 2021,

-35.125.963,65 zł – niewykorzystane środki pieniężne na dzień 31 grudnia 2021 roku

+90.920.079,95 zł – nadwyżka budżetu roku 2021

wyliczenie wolnych środków o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych:

90.920.079,95	–	**nadwyżka budżetu roku 2021**
-402.128.391,53	–	rozchody roku 2021,
-311.208.311,58	–	pozostała część rozchodów do pokrycia,
+368.000.000,00	–	nadwyżka przychodów dłużnych uzyskana w 2021 roku po pomniejszeniu o przychody specjalnego przeznaczenia (518.134.646,00 zł – 150.134.646,00 zł),
56.791.688,42	–	wolne środki z przychodów dłużnych 2021 roku = wynik sfinansowania rozchodów 2021 środkami pochodzącymi z część nadwyżki przychodów roku 2021
+226.340.718,34	–	wolne środki z lat 2017-2020 podlegające wykazaniu w Rb-NDS na dzień 31 grudnia 2021 roku wyliczone przez kontrolujących,
+150.134.646,00	–	przychody dłużne znaczone z 2021 roku – wolne środki z rozliczenia 2021 roku
433.267.052,76	–	wolne środki z lat 2017-2021 podlegające wykazaniu w Rb-NDS na dzień 30 czerwca 2022 roku.

Wolne środki – przy założeniu, że część rozchodów pokryta zostanie całą nadwyżką budżetu roku 2021 oraz częścią przychodów dłużnych roku 2021, należało w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2022 roku – wykazać w kwocie 433.267.052,76 zł, a nie 544.190.627,97 zł. Różnica między wartością wykazaną w sprawozdaniu

[12] Rozliczenie zobowiązań wobec US opisane zostały w dalszej części protokołu.

(544.190.627,97 zł), a wartością wyliczoną przez kontrolujących (433.267.052,76 zł) to <u>110.923.575,21 zł</u>, na którą wpłynęły środki:

+12.935.341,74	–	pozostała część niewykorzystanych środków pieniężnych wykazanych w Rb-NDS na dzień 31 grudnia 2020 roku wynikająca ze szczególnych rozliczeń roku 2019 (29.798.289,38 zł) pomniejszona o część środków przeznaczonych na sfinansowanie deficytu roku 2020 (-17.062.947,64 zł), oraz przychody ze spłaconych w 2020 roku pożyczek
+400.000,00	–	przychody uzyskane w 2021 roku z tytułu spłat udzielonych przez Miasto Łódź pożyczek w 2007 roku
+96.036.828,04	–	niewykorzystane środki pieniężne wykazane w Rb-NDS na dzień 31 grudnia 2021 roku wynikająca ze szczególnych rozliczeń roku 2020, podlegające wykorzystaniu w kolejnych okresach sprawozdawczych,
+1.551.405,43	–	zobowiązania wobec US z roku 2017 przyjęte w 2021 roku do budżetu[13]
110.923.575,21	–	wynik sfinansowania rozchodów 2021 środkami pochodzącymi z nadwyżki przychodów roku 2021 i wypracowanej nadwyżki budżetu roku 2021.

Środki w kwocie 110.923.575,21 zł, przyjęta przez jednostkę jako wolne środki o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych – nie są środkami, które należało uwzględnić w wolnych środkach, gdyż nie stanowią rozliczeń wynikających z wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych, które prawodawca wskazał w ww. art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych.

[4] wyliczenie wolnych środków podlegających wykazaniu w Rb-NDS wg stanu na dzień 30 czerwca 2022 roku – przyjmując do sfinansowania rozchodów przychody dłużne i wolne środki z lat wcześniejszych:

<u>rozliczenie nadwyżki budżetu roku 2021:</u>

126.046.043,60 zł – nadwyżka budżetu roku 2021,

<u>-35.125.963,65 zł – niewykorzystane środki pieniężne na dzień 31 grudnia 2021 roku</u>

+90.920.079,95 zł – nadwyżka budżetu roku 2021

<u>wyliczenie wolnych środków o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych:</u>

+368.000.000,00	–	nadwyżka przychodów dłużnych uzyskana w 2021 roku po pomniejszeniu o przychody specjalnego przeznaczenia (518.134.646,00 zł – 150.134.646,00 zł),
-402.128.391,53	–	rozchody roku 2021,
-34.128.391,53	–	wynik sfinansowania rozchodów 2021 środkami pochodzącymi z nadwyżki przychodów roku 2021
		wolne środki z lat 2017-2020 podlegające wykazaniu w Rb-NDS na dzień 31 grudnia 2021 roku
+226.340.718,34	–	wyliczone przez kontrolujących,
192.212.326,81		wolne środki z lat 2017-2020 pomniejszone o pozostałą część rozchodów roku 2021 (226.340.718,31 - 34.128.391,53 zł),
+150.134.646,00	–	przychody dłużne znaczone z 2021 roku – wolne środki z rozliczenia 2021 roku
342.346.972,81	–	wolne środki z lat 2017-2021 podlegające wykazaniu w Rb-NDS na dzień 30 czerwca 2022 roku.

Przy założeniu, że rozchody pokryte zostaną nadwyżką z przychodów roku 2021 (368.000.000,00 zł) i wolnymi środkami z lat ubiegłych (34.128.391,53 zł), to w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2022 roku należało wykazać wolne środki o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w kwocie 342.346.972,81 zł, a nie 544.190.627,97 zł. Natomiast nadwyżkę budżetu roku 2021 wynoszącą 90.920.079,95 zł, pomniejszoną już o niewykorzystane środki, o których mowa

[13] Rozliczenie zobowiązań wobec US opisane zostały w dalszej części protokołu.

w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych – należało wykazać w przedmiotowym sprawozdaniu w poz. D13. jako nadwyżkę z lat ubiegłych pomniejszoną o niewykorzystane środki z art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy.

Różnica między wolnymi środkami wyliczonymi przez kontrolujących w przedmiotowym wariancie, a wolnymi środkami wykazanymi przez jednostkę w Rb-NDS na dzień 30 czerwca 2022 roku wynosi 201.843.655,16 zł i wynika z wartości:

+12.935.341,74	–	pozostała część niewykorzystanych środków pieniężnych wykazanych w Rb-NDS na dzień 31 grudnia 2020 roku wynikająca ze szczególnych rozliczeń roku 2019 (29.798.289,38 zł) pomniejszona o część środków przeznaczonych na sfinansowanie deficytu roku 2020 (-17.062.947,64 zł), oraz przychody ze spłaconych w 2020 roku pożyczek
+400.000,00	–	przychody uzyskane w 2021 roku z tytułu spłat udzielonych przez Miasto Łódź pożyczek w 2007 roku
+96.036.828,04	–	niewykorzystane środki pieniężne wykazane w Rb-NDS na dzień 31 grudnia 2021 roku wynikająca ze szczególnych rozliczeń roku 2020, podlegające wykorzystaniu w kolejnych okresach sprawozdawczych,
+90.920.079,95	–	pozostała do wykorzystania część z nadwyżki budżetu 2021 roku, którą przyjęto jako wolne środki
+1.551.405,43	–	zobowiązania wobec US z roku 2017 przyjęte w 2021 roku do budżetu[14]
201.843.655,16	–	wynik sfinansowania rozchodów 2021 środkami pochodzącymi z nadwyżki przychodów roku 2021 i wypracowanej nadwyżki budżetu roku 2021.

Różnica między wariantem wskazanym w pkt [2] a wariantem w pkt [3] i [4] wyliczenia wolnych środków polega na różnym finansowaniu rozchodów, co tym samym powoduje, że wysokość wolnych środków może przybierać różną wysokość. W pkt [2] do finansowania rozchodów przyjęto w całości nadwyżkę z przychodów i część nadwyżki budżetu roku 2021, w wyniku czego pozostała część nadwyżki roku 2021 wyniosła 56.791.688,42 zł. W wariancie wskazanym w pkt [3] przyjęto do finansowania rozchodów całość nadwyżki budżetu roku 2021 (po potrąceniu środków niewykorzystanych) i część nadwyżki z przychodów dłużnych roku 2021, co tym samym powoduje, że nadwyżka budżetu roku 2021 rozdysponowana została w całości i nie podlega wykazaniu w Rb-NDS. Natomiast w pkt [4] do finansowania rozchodów przyjęto w całości nadwyżkę z przychodów dłużnych 2021 roku i część wolnych środków z lat ubiegłych, co tym samym powoduje, że nadwyżka budżetu roku 2021 nie została wykorzystana i winna wynosić 90.920.079,95 zł. Bez względu na zastosowaną formę finansowania rozchodów roku 2021 wskazaną w pkt [2] i [4] – nadwyżka budżetowa roku 2021 czy to w wysokości 56.791.688,42 zł czy też w kwocie 90.920.079,95 zł – winna zostać wykazania w sprawozdaniu Rb-NDS wg stanu na dzień 30 czerwca 2022 w poz. D13 jako nadwyżka z lat ubiegłych.

W wyniku analizy sprawozdań Rb-NDS przyjętych do próby kontrolnej stwierdzono, iż:

1. **Miasto Łódź nieprawidłowo dokonywało wyliczeń wolnych środków o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych. Wolne środki, wg danych na 31 grudnia roku poprzedzającego okres sprawozdawczy, wyliczane były w oparciu o wykonanie budżetu danego roku, angażując do wolnych środków m.in. przychody ze spłaty udzielonych pożyczek, niewykorzystane środki pieniężne i zobowiązania wobec US z roku 2017 przyjęte w 2021 roku do budżetu. Powyższe było niezgodne z zasadą określoną w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych.** Należy wskazać, że wolne środki wynikają wyłącznie z rozliczenia przychodów

[14] Rozliczenie zobowiązań wobec US opisane zostały w dalszej części protokołu.

pochodzących z zaciągniętych tytułów dłużnych stosownie do zapisu wskazanej normy, gdzie określono, że *Deficyt budżetu jednostki samorządu terytorialnego może być sfinansowany przychodami pochodzącymi z: wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.*

Kontrolujący zwracają uwagę na stanowisko Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi przekazane Prezydentom Miast, Wójtom Gmin, Burmistrzom, a także Marszałkowi Województwa i Starostom Powiatów pismem WA 4120-16/2020-3 z dnia 23 października 2020 roku, gdzie w pkt 2) lit a) tegoż pisma wskazano definicję „wolnych środków", o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, tj.:

„Zgodnie z art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych wolne środki to nadwyżka środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikająca z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych. Wobec powyższej regulacji biorąc pod uwagę zmiany wprowadzone do art. 217 ust. 2 pkt 5 i 8 ustawy Izba podkreśla, że ustalając kwotę wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 pozostałą do dyspozycji jednostki po rozliczeniu budżetu rocznego należy stosować literalne brzmienie powyższego przepisu, a tym samym nie widzi już podstaw do stosowania dotychczasowych metod ustalania kwoty wolnych środków mogących służyć finansowaniu deficytu w oparciu o bilans z wykonania budżetu."

2. **Miasto Łódź, jak wynika ze sprawozdania Rb-NDS wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku, wykonanie budżetu 2021 roku zamknęło nadwyżką w kwocie 126.046.043,60 zł (poz. C). Miasto planowało przychody z tytułu kredytów, pożyczek i emisji papierów wartościowych w roku 2021 w kwocie 519.100.000,00 zł, z których do końca 2021 roku uzyskało środki w kwocie 518.134.646,00 zł. Przychody wykonane z tytułów dłużnych wyniosły 518.134.646,00 zł, gdzie przychody w kwocie 150.134.646,00 zł pochodziły z zaciągniętych pożyczek, kredytu zagranicznego i emisji zielonych obligacji z przeznaczeniem na finansowanie inwestycji. Niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych na dzień 31 grudnia 2021 roku ustalone przez Miasto Łódź wykazane zostały w wysokości 35.125.963,65 zł. Rozchody wykonane zostały w wysokości 402.128.391,53 zł, które można było pokryć przychodami z tytułów dłużnych w kwocie 368.000.000,00 zł, oraz wolnymi środkami z lat ubiegłych bądź nadwyżką budżetową roku 2021 w całości 90.920.079,95 zł, bądź w części kwotą 34.128.391,53 zł. Biorąc pod uwagę zaprezentowane formy finansowania rozchodów roku 2021, to wolne środki nie mogły wzrosnąć do kwoty 544.190.627,97 zł, a maksymalnie do kwoty 433.267.052,76 zł, gdyż Miasto Łódź do kwoty wolnych środków niezasadnie przyjmowało środki nie wynikające z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych. Przyjmując, wariant wskazany w pkt [2] bądź w pkt [4], tj. że rozchody 2021 roku sfinansowane zostały przychodami dłużnymi i wypracowaną nadwyżką budżetową roku 2021 – to wypracowaną nadwyżkę budżetu 2021 roku (w części bądź w całości) – pomniejszoną o środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych wynikającą z rozliczenia roku**

2021 – w sprawozdaniu Rb-NDS na dzień 30 czerwca 2022 roku należało wykazać jako kwotę przychodów z tytułu nadwyżki budżetu z lat ubiegłych, nie zaś powiększać stan wolnych środków.

Biorąc pod uwagę cytowaną wyżej normę prawną oraz stan faktyczny, kontrolujący zwracają uwagę, iż wskazana w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych kategoria przychodów identyfikowana jest kasowo. Wymieniona w przepisie „Nadwyżka środków pieniężnych na rachunku" wskazuje środki pieniężne posiadane przez jednostkę samorządu terytorialnego – według stanu na koniec roku budżetowego – które mają swoje pochodzenie ze ściśle określonego źródła. Nie ma prawnego uzasadnienia do utożsamiania całej kwoty nadwyżki środków na rachunku jednostki samorządu terytorialnego z kwotą wolnych środków. Wolne środki, jak również nadwyżkę budżetową należy identyfikować na gruncie podstawowych zasad określających reguły wykonywania budżetu, czyli zasady kasowości i zasady roczności. Wykonanie budżetu, który jest planem rocznym, kończy się np. osiągnięciem nadwyżki budżetowej – jak to miało miejsce w budżecie Miasta Łodzi za 2021 rok – identyfikowanej kasowo w ramach środków pieniężnych na rachunku bieżącym jednostki. Takie oznaczenie posiadanych na dzień 31 grudnia danego roku środków finansowych nie ulega już zmianie. W ustawie o finansach publicznych i przepisach wykonawczych dotyczących rachunkowości budżetowej – nie ma podstaw prawnych pozwalających na zmianę ustalonego w rezultacie określonego sposobu wykonania budżetu oznaczenia środków finansowych. W sytuacji gdy jednostka samorządu terytorialnego w danym roku osiągnęła przychody z tytułów dłużnych i jednocześnie wykonała nadwyżkę budżetową to brak jest uzasadnienia do wniosku, że nadwyżka środków pieniężnych na rachunku JST pochodzi z rozliczenia tytułów dłużnych, bo jej źródłem zgodnie z zapisem § 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej – jest rozliczenie *faktycznie (kasowo) zrealizowanych wpływów i wydatków dokonanych na bankowych rachunkach budżetów oraz rachunkach bieżących dochodów i wydatków budżetowych jednostek budżetowych*.

Przychody z nadwyżki budżetu za poprzedni rok (2021) powinny zostać pomniejszone o niewykorzystane środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych, <u>wyłącznie w zakresie rozliczenia 2021 roku</u>. Wobec powyższego, przyjmując iż rozchody sfinansowane zostały wg wariantów opisanych w pkt [2], [3] i [4], to w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2022 roku należało wykazać dane ujęte w zestawieniu[15]:

Wyszczególnienie	Rb-NDS na 30-06-2022			
	Wg Rb-NDS z dnia	Wg kontrolujących	Wg kontrolujących	Wg kontrolujących

[15] W piśmie o sygn. DSR-BAWiK-I.1710.3.2023 zarejestrowanym przez RIO w Łodzi w dniu 31 lipca 2023 roku jednostka kontrolowana w odniesieniu do przeprowadzonej analizy danych wykazanych w sprawozdaniach Rb-NDS – zaprezentowała odmienne stanowisko w stosunku do stanowiska wskazanego przez kontrolujących, które nie zostało uwzględnione przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi.

	21-07-2022	pkt [2]	pkt [3]	pkt [4]
Dochody wykonane	2.801.159.047,86	2.801.159.047,86	2.801.159.047,86	2.801.159.047,86
Wydatki wykonane	2.630.554.017,30	2.630.554.017,30	2.630.554.017,30	2.630.554.017,30
WYNIK (deficyt/nadwyżka)	170.605.030,56	170.605.030,56	170.605.030,56	170.605.030,56
Przychody ogółem:	579.516.591,62	**468.593.016,41**	**468.593.016,41**	**468.593.016,41**
- kredyty, pożyczki, obligacje	0,00	0,00	0,00	0,00
- spłata udzielonych pożyczek	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00
- nadwyżka z lat ubiegłych	0,00	**56.791.688,42**[16]	**0,00**	**90.920.079,95**
- niewykorzystane środki pieniężne	35.125.963,65	35.125.963,65	35.125.963,65	35.125.963,65
- wolne środki art. 217 ust. 1 pkt 6	544.190.627,97	**376.475.364,34**	**433.267.052,76**	**342.346.972,81**
Rozchody	236.808.382,66	236.808.382,66	236.808.382,66	236.808.382,66

3. Do wolnych środków wykazanych w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2022 roku Miasto Łódź przyjęło kwotę 1.551.405,43 zł, która nie była środkami pochodzącymi z rozliczeń, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych.

W bilansie z wykonania budżetu za 2017 rok, objętym kontrolą kompleksową przeprowadzoną w 2018 roku, wykazano zobowiązania wobec budżetów w kwocie 6.358.793,30 zł, na którą złożyły się m.in. nadpłaty udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych w kwocie 1.553.479,16 zł, w tym:

Lp.	Urząd Skarbowy	Należności	Dochody wykonane	Dochody przekazane w okresie sprawozdawczym	Zaległości netto	Nadpłaty
1	0271 Dolnośląski US we Wrocławiu	1.155.109,03	1.155.200,45	1.155.200,45	0,00	91,42
2	0471 Kujawsko-Pomorski US w Bydgoszczy	26.600,57	55.605,49	55.605,49	0,00	29.004,92
3	1071 Łódzki US w Łodzi	21.538.593,37	21.538.870,06	21.538.870,06	0,00	276,69
4	1438 US Warszawa-Ursynów	9.445,01	9.991,34	9.991,34	0,00	546,33
5	1472 II Mazowiecki US w Warszawie	8.673.567,69	9.928.432,32	9.928.432,32	0,00	1.254.864,63
6	0271 Dolnośląski US we Wrocławiu	241.006,36	241.025,43	241.025,43	0,00	19,07
7	0471 Kujawsko-Pomorski US w Bydgoszczy	5.550,05	11.601,74	11.601,74	0,00	6.051,69
8	1071 Łódzki US w Łodzi	4.493.894,30	4.493.952,03	4.493.952,03	0,00	57,73
9	1435 I US Warszawa-Śródmieście	-677,13	0,00	0,00	0,00	677,13
10	1472 II Mazowiecki US w Warszawie	1.809.686,26	2.071.506,00	2.071.506,00	0,00	261.819,74
	Razem	37.952.775,51	39.506.184,86	39.506.184,86	0,00	**1.553.409,35**

Jednocześnie wyjaśniono różnicę 69,81 zł między wartością 1.553.479,16 zł, a wartością nadpłat wskazaną w zestawieniu wynoszącą 1.553.409,35 zł, która wynikała z braku ujęcia różnicy między należnościami i dochodami wykonanymi jako nadpłaty przez Łódzki Urząd Skarbowy w Łodzi, w łącznej kwocie 334,42 zł oraz ujęcia jako nadpłaty kwoty 404,23 zł - zwróconej w dniu 9 stycznia 2018 roku Urzędowi Skarbowemu w Zgierzu.

Wartość nadpłat w podatku dochodowym od osób prawnych, stanowiąca zobowiązania wobec US w kwocie ogółem 1.553.409,35 zł, ujęta była na kontach analitycznych do konta rozrachunkowego organu 240:

Ma 240.01 – 334,42 zł,

Ma 240.05 – 1.553.074,93 zł.

[16] Nadwyżka z wykonania budżetu roku 2021 (126.046.043,60 zł) pomniejszona o środki z art. 217 ust.2 pkt 8 ustawy tylko za rok 2021 (35.125.963,65 zł) podlegająca wykazaniu w poz. D13. sprawozdania Rb-NDS wg stanu na dzień 30 czerwca 2022 roku.

Dowodem PK/21/00080 z dnia 9 marca 2022 roku dokonano wyksięgowania z konta rozrachunkowego 240.05 zobowiązań w kwocie 1.553.074,93 zł przenosząc je pod datą 31 grudnia 2021 roku na skumulowany wynik, księgując: Wn 240.05 / Ma 960.01. W analogiczny sposób, na podstawie dowodu PK/21/00081 z dnia 9 marca 2022 roku dokonano przeksięgowania zobowiązania w kwocie 334,42 zł, księgując pod datą 31 grudnia 2021 roku: Wn 240.01 / Ma 960.01.

Do wyliczenia wolnych środków na dzień 31 grudnia 2021 roku wykazanych w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2022 roku przyjęto kwotę zobowiązań Miasta wobec Urzędów Skarbowych w wysokości 1.553.409,35 zł, oraz pomniejszenia związane z korektą rozliczeń z lat ubiegłych dotyczącą projektów w wysokości 0,01 zł, oraz korektę o wynik na pozostałych operacjach dotyczącą rozliczeń projektów roku 2020 w kwocie 2.003,91 zł. Tym samym do wolnych środków uwzględniona została kwota 1.551.405,43 zł.

AKTA KONTROLI II-2 [str. 1-9] wydruki z ewidencji księgowej organu konta 240.01 i 240.05, dowodów PK/21/00080 i PK/21/00081 z dnia 9 marca 2022 roku

W odniesieniu do zobowiązań wobec Urzędów Skarbowych w łącznej kwocie 1.553.409,35 zł Zastępca Dyrektora Wydziału Budżetu – Sylwia Jakiel złożyła pisemną informację, wskazując:

„Zgodnie z załącznikiem nr 42 do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, informacja o wysokości udziału Miasta Łodzi w podatkach pobieranych przez Urzędy Skarbowe powinna pojawić się 10 lutego roku następującego po roku budżetowym. W związku z tym, że w 2018 roku 10 luty wypadł w sobotę, powyższa informacja pojawiła się w poniedziałek 12 lutego 2018r. zgodnie z którą zostało sporządzone sprawozdanie Rb-27S.

Dochody otrzymane od Urzędów Skarbowych na rachunek bankowy Miasta były wyższe niż wykazane w ww. informacji Ministra Finansów, w związku z czym w ewidencji księgowej Organu powstało zobowiązanie wobec Urzędów Skarbowych w kwocie 1.553.409,35 zł.

Po zatwierdzeniu sprawozdania z wykonania budżetu za 2017 rok stwierdzono, że w dniu 13.02.2018r. Ministerstwo Finansów dokonało aktualizacji kwot dochodów wykonanych zamieszczonych 12 lutego na stronie MF.

Dochody wykonane na dzień 31.12.2017r. zostały zwiększone o 1.553.409,35 zł wg poniższego zestawienia:

Lp.	Urząd Skarbowy	Kwota dochodów wykazana w dniu 12.02.2018	Kwota dochodów wykazana w dniu 13.02.2018	Różnica stanowiąca w ewidencji zobowiązania wobec US
1	Dolnośląski US we Wrocławiu	1.396.115,39	1.396.225,88	110,49
2	Kujawsko-Pomorski US w Bydgoszczy	32.150,62	67.207,23	35.056,61
3	Łódzki US w Łodzi	26.032.487,67	26.032.822,09	334,42
4	US Warszawa-Ursynów	9.445,01	9.991,34	546,33
5	II Mazowiecki US w Warszawie	10.483.253,95	11.999.938,32	1.516.684,37
6	I US Warszawa-Śródmieście	-677,13	0,00	677,13
	Razem	***37.952.775,51***	***39.506.184,86***	***1.553.409,35***

Powyższa informacja została wykazana w Protokole Kompleksowej kontroli przeprowadzonej w Mieście Łodzi przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi za 2017 rok (strona 65 i 70).

Po telefonicznym uzgodnieniu między pracownikami Wydziału Budżetu UMŁ a pracownikami II Mazowieckiego US w Warszawie w 2021 roku powyższa kwota jako błąd z lat ubiegłych została przeksięgowana na dzień 31.12.2021r. (PK/21/000810, PK/21/000809) na skumulowany wynik budżetu w celu wyksięgowania powstałego zobowiązania.

*Informacja złożona przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Budżetu – Sylwię Jakiel w zakresie kwoty 1.553.409,35 zł stanowi **załącznik nr 7** do Części II protokołu kontroli.*

Odnosząc się do dokonanych w dniu 9 marca 2022 roku przeksięgowań z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych z roku 2017 w łącznej kwocie 1.553.409,35 zł oraz złożonego wyjaśnienia, kontrolujący zwracają uwagę, iż przedmiotową korektę należało wykonać w okresie wcześniejszym. Jak wynika z wyjaśnienia, Ministerstwo Finansów dokonało aktualizacji kwot dochodów wykonanych w dniu 13 lutego 2018 roku, co zostało odnotowane już po zatwierdzeniu sprawozdania z wykonania budżetu roku 2017, wobec czego jednostka kontrolowana, po stosownych uzgodnieniach z Urzędami Skarbowymi, winna skorygować zapisy w zakresie powstałych nadpłat już w ewidencji roku 2018, bez konieczności wykazywania kwoty 1.553.409,35 zł jako zobowiązań wobec US. Dokonanie przeksięgowań dopiero na dzień 31 grudnia 2021 roku wskazuje, że saldo skumulowanego wyniku w latach 2018-2020 było nierealne.

W odniesieniu do powyższej kwestii, Miasto Łódź pismem o sygn. DSR-BAWiK-I.1710.3.2023 zarejestrowanym przez RIO w Łodzi w dniu 31 lipca 2023 roku, złożyło wyjaśnienie wskazując m.in. „(…) *przeksięgowanie środków z Urzędów Skarbowych na wynik wykonania budżetu zostało dokonane po upewnieniu się, że środki nie były nadpłatą i nie wymagały zwrotu do Urzędów Skarbowych. Nie można było dokonać księgowania zarówno w roku 2017 (rok objęty kontrolą RIO) jak również w latach 2018-2020, ponieważ Urząd Skarbowy nie przekazał stosowanych wyjaśnień uprawniających do dokonania przeksięgowania. W związku z powyższym korekta zapisów dotycząca dochodów z 2017 roku (rok objęty kontrola RIO) została dokonana w zakresie roku 2021. W związku z powyższym ww. środki zostały doliczone do wolnych środków, ponieważ środki pieniężne z US wpłynęły na rachunek budżetu. (…).”*

Kontrolujący w oparciu o przedstawione przez Wydział Budżetu dokumenty (ewidencję księgową dochodów i wydatków, wyciągi bankowe) zweryfikowali prawidłowość ujmowania w sprawozdaniach Rb-NDS w poz. „D13a – niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych” środków niewykorzystanych w części dotyczącej programu alkoholowego oraz środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

Program Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii

Szczegółowe rozliczenie środków na wydatki z określonym przeznaczeniem z tytułu Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii na przełomie lat 2018-2021 przedstawia poniższa tabela w rozbiciu na poszczególne lata:

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021
1.	Dochody wykonane	14.847.149,74	15.691.515,72	16.904.196,93	15.568.162,39
2.	Wydatki wykonane	14.925.951,39	14.576.522,75	14.085.541,17	15.928.518,62
3.	Wynik roku	-78.801,65	1.114.992,97	2.818.655,76	-360.356,23
4.	Nadwyżka/niedobór z roku poprzedniego	1.566.518,38	1.487.716,73	2.602.709,70	**4.381.365,46**
5.	Pozostała nadwyżka narastająco (w tym po pokryciu niedoboru)	1.487.716,73	2.602.709,70	5.421.365,46	4.021.009,23
6.	Rozdysponowanie nadwyżki	-	-	1.040.000,00	1.650.000,00

Faktyczny wynik (nadwyżka/deficyt)	1.487.716,73	2.602.709,70	***4.381.365,46***	***2.371.009,23***

Z powyższego zestawienia wynika, iż w latach 2019-2020 jednostka uzyskiwała dodatni wynik środków w ramach realizacji Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii, co w roku 2020 pozwoliło wypracować skumulowaną nadwyżkę w wysokości 5.421.365,46 zł. W 2020 roku Miasto Łódź ze środków pochodzących z programu alkoholowego rozdysponowało część nadwyżki w wysokości 1.040.000,00 zł na inne cele[17], tym samym ostatecznie nadwyżka zamknęła się na koniec 2020 roku kwotą 4.381.365,46 zł. Natomiast w 2021 roku roczne wykonanie programu alkoholowego zamknęło się deficytem w wysokości 360.356,23 zł, co spowodowało, że nadwyżka z lat ubiegłych wyniosła 4.021.009,23 zł. W 2021 roku Miasto część nadwyżki w kwocie 1.650.000,00 zł rozdysponowało na inne cele[18], w wyniku czego na dzień 31 grudnia 2021 roku Program Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii zamknął się nadwyżką z lat ubiegłych wynoszącą 2.371.009,23 zł.

Wypracowane w latach 2019-2021 nadwyżki zweryfikowano z danymi wykazanymi w sprawozdaniach Rb-NDS za okres od początku roku do dnia: 31 grudnia 2020 roku; 31 grudnia 2021 roku i 30 czerwca 2022 roku, co przedstawiono w poniższej tabeli:

Lp.	Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii – środki niewykorzystane	Wysokość środków na dzień 31.12.2019 wykazana w Rb-NDS wg stanu na 31.12.2020	Wysokość środków na dzień 31.12.2020 wykazana w Rb-NDS wg stanu na 31.12.2021	Wysokość środków na dzień 31.12.2021 wykazana w Rb-NDS wg stanu na 30.06.2022
1.	Dane ujęte w Rb-NDS w poz. D13a.	2.602.709,70	5.421.365,46	2.371.009,23
2.	Nadwyżka / deficyt na poszczególny okres sprawozdawczy	2.602.709,70	4.381.365,46	2.371.009,23
Różnica między uzyskanym wynikiem a danymi wykazanymi w Rb-NDS		***0,00***	***1.040.000,00***	***0,00***

W odniesieniu do sprawozdania Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2021 roku ustalono, iż w sprawozdaniu Rb-NDS w poz. D13a wykazano środki w łącznej kwocie 96.036.828,04 zł, przy czym w zakresie Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii niewykorzystane środki pieniężne wynosiły 5.421.365,46 zł. Natomiast faktyczna nadwyżka środków Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii stanowiła kwotę 4.381.365,46 zł. Różnicę w wysokości 1.040.000,00 zł uchwałą nr XXX/1005/20 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 16 września 2020 roku rozdysponowano na przychody, którymi zaplanowano sfinansowanie deficytu. Wobec powyższego, w sprawozdaniu Rb-NDS wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku środki w pozycji D13a. należało zmniejszyć o kwotę 1.040.000,00 zł i tym samym wykazać wartość 94.996.828,04 zł.

Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych

[17] Uchwałą nr XXX/1005/20 z dnia 16 września 2020 roku w sprawie zmian budżetu oraz zmian w budżecie miasta Łodzi na 2020 roku – Rada Miejska w Łodzi podjęła decyzję o zwiększeniu przychodów z wolnych środków, jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu o kwotę 5.247.349,00 zł. W załączniku nr 5 do ww. uchwały wskazano, że przychody w kwocie 5.247.349v zł, to: 1.040.000 zł – przychody z tytułu środków pieniężnych wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach (bez wskazania źródła pochodzenia środków), 674.052 zł – przychody wynikające z rozliczeń środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy; 3.533.297 zł – wolne środki, o których mowa w art. 217. ust. 2 pkt 6 ustawy.

[18] Uchwałą nr XLV/1404/21 z dnia 7 lipca 2021 roku w sprawie zmian budżetu oraz zmian w budżecie miasta Łodzi na 2021 roku – Rada Miejska w Łodzi podjęła decyzję o zwiększeniu przychodów m.in. o kwotę 1.650.000,00 zł z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z ww. uchwałą środki w kwocie 1.650.000,00 zł przeznaczone zostały na finansowanie deficytu.

Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych (RFIL) to program, w ramach którego jednostki samorządu terytorialnego w latach 2020-2021 otrzymały bezzwrotne wsparcie z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na realizację zadań inwestycyjnych.

Miasto Łódź środki z RFIL na przełomie lat 2020-2021 otrzymało w łącznej kwocie 95.500.000,00 zł, z czego w roku 2020 w kwocie 93.500.000,00 zł, zaś w roku 2021 w wysokości 2.000.000,00 zł.

W roku 2020 wpływ środków w kwocie 93.500.000,00 zł nastąpił w dniu 2 września 2020 roku (WB nr 1/2020) i ujęty został po stronie dochodowej w klasyfikacji budżetowej dział 758 – Różne rozliczenia, rozdział 75816 – Wpływy do rozliczenia § 6290 - Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł. Do otrzymanych środków ustalony został plan finansowy na rok 2020 zarządzeniem nr 5158//VIII/20 z dnia 17 września 2020 roku, który przewidywał wykorzystanie w roku 2020 środków w łącznej kwocie 41.213.287,00 zł. Pozostałe środki miały pozostać na wydzielonym rachunku bankowym. Z otrzymanych środków Miasto ostatecznie wydatkowało w 2020 roku kwotę 25.822.297,84 zł na zadania związane z przedsięwzięciami:

1) Gospodarka ściekowa faza III w Łodzi (wydatki nie objęte umową o dofinasowanie) – 827.553,56 zł,
2) Program wykorzystania obszarów rekreacyjnych Łodzi w celu stworzenia Regionalnego Centrum Rekreacyjno-Sportowo-Konferencyjnego – etap II – Rozbudowa Stadionu Miejskiego przy Al. Unii Lubelskiej – 16.205.856,21 zł,
3) Termomodernizacja budynków żłobków – 1.087.506,79 zł,
4) Racjonalizacja zużycie energii – Termomodernizacja obiektów edukacyjnych Łodzi – Etap II – część 1 – 2.735.950,67 zł,
5) Racjonalizacja zużycie energii – Termomodernizacja obiektów edukacyjnych Miasta Łodzi – 3.559.139,73 zł,
6) Termomodernizacja obiektów edukacyjnych (wydatki nie objęte umowami o dofinasowanie) – 1.406.290,88 zł.

Niewykorzystana w 2020 roku część otrzymanych środków wynosiła 67.677.702,16 zł, która na koniec 2020 roku zwiększona została o kwotę 14.089,04 zł stanowiącą odsetki bankowe naliczone od środków na wyodrębnionym rachunku dochodów w 2020 roku. Stan środków pozostających na wyodrębnionym rachunku bankowym wynosił 67.691.791,20 zł i był zgodny z saldem Wn konta organu 133.03 wskazującym wartość 67.691.791,20 zł.

Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia 2021 roku środków RFIL wynosił 67.691.791,20 zł. W roku 2021 na wydzielony rachunek organu wpłynęły w dniu 6 kwietnia 2021 roku dodatkowo środki w kwocie 2.000.000,00 zł, które ujęto w klasyfikacji budżetowej dział 758 – Różne rozliczenia, rozdział 75816 – Wpływy do rozliczenia § 6100 – Dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Łączna kwota pozostałych do wykorzystania środków z RFIL wynosiła 69.691.791,20 zł. W 2021 roku Miasto Łódź wydatkowało kwotę 64.565.048,21 zł na zadania związane z przedsięwzięciami:

1) Program wykorzystania obszarów rekreacyjnych Łodzi w celu stworzenia Regionalnego Centrum Rekreacyjno-Sportowo-Konferencyjnego – etap II – Rozbudowa Stadionu Miejskiego przy Al. Unii Lubelskiej – 45.054.758,00 zł,

2) Budowa ronda u zbiegu ulic Łanowa-Traktorowa oraz przebudowa ul. Traktorowej na odcinku od ul. Rojnej do ul. Aleksandrowskiej – 4.547.396,28 zł,
3) Przebudowa ul. Obywatelskiej na odcinku od ul. Nowe Sady do ul. Waltera-Janke – 4.376.375,78 zł,
4) Transport niskoemisyjny (wydatki nie objęte umową o dofinasowanie) – 3.086.518,15 zł,
5) Rozwój funkcji i usług oferowanych przez EC-1 Łódź – Miasto Kultury – „R" – 7.500.000,00 zł.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku niewykorzystana część środków pochodzących z RFIL wynosiła 5.126.742,99 zł, która zwiększona została na koniec 2021 roku o kwotę 26.481,79 zł stanowiącą odsetki bankowe naliczone od środków na wyodrębnionym rachunku dochodów w 2020 roku. Tym samym, stan środków pozostających na wyodrębnionym rachunku bankowym wynosił 5.153.224,78 zł i był zgodny z saldem Wn konta organu 133.03 wynoszącym 5.153.224,78 zł.

WERYFIKACJA DANYCH W SPRAWOZDANIACH RB-Z WG STANU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2021 ROKU I 30 CZERWCA 2022 ROKU

Weryfikację danych wykazanych w sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń jednostki samorządu terytorialnego wg stanu na koniec IV kwartału 2021 roku i koniec II kwartału 2022 roku oparto o dane wykazane w jednostkowych sprawozdaniach Rb-Z jednostki samorządu terytorialnego sporządzonych na ww. okresy w porównaniu o dane wykazane w sprawozdaniach Rb-Z łącznych na te same okresy sprawozdawcze.

W sprawozdaniach Rb-Z na koniec IV kwartału 2021 roku – jednostkowym jednostki samorządu terytorialnego i zbiorczym – zobowiązania ogółem wykazane zostały w łącznej kwocie 3.793.885.880,27 zł, na które złożyły się zobowiązania długoterminowe z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek w kwocie 3.793.784.449,25 zł (wiersz E2.) oraz z zobowiązania wymagalne w kwocie 101.431,02 zł (wiersz E4.). Na powyższą wartość zobowiązań długoterminowych wpłynęły:

5.442.824,66 zł – zobowiązania wobec wierzycieli grupy III,

2.320.664.612,00 zł – zobowiązania wobec banków,

411.293.260,00 zł – zobowiązania wobec przedsiębiorstw niefinansowych,

1.056.383.752,59 zł – zobowiązania wobec wierzycieli zagranicznych.

W sprawozdaniu Rb-Z na koniec II kwartału 2022 roku – jednostkowym jednostki samorządu terytorialnego (sporządzonym w dniu 8 lipca 2022 roku) wykazano zobowiązania w kwocie 3.530.165.997,15 zł, z czego 3.530.120.696,59 zł to zobowiązania długoterminowe, oraz 45.300,56 zł zobowiązania wymagalne. Natomiast w sprawozdaniu łącznym Rb-Z zobowiązania wg tytułów dłużnych wynosiły 3.530.262.254,46 zł, w tym 3.530.120.696,59 zł to zobowiązania długoterminowe, oraz 141.557,87 zł zobowiązania wymagalne. Na zobowiązania długoterminowe złożyły się:

4.522.850,34 zł – zobowiązania wobec wierzycieli grupy III,

2.104.268.896,00 zł – zobowiązania wobec banków,

384.437.890,00 zł – zobowiązania wobec przedsiębiorstw niefinansowych,

1.036.891.060,25 – zobowiązania wobec wierzycieli zagranicznych.

Zgodność danych wykazanych w powyższych sprawozdaniach z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz dokumentami na podstawie których Miasto Łódź zaciągnęło zobowiązania dłużne porównano i opisano we wcześniejszych częściach niniejszego protokołu.

Wskazane powyżej zobowiązania wymagalne wykazane w poz. E4.2 – odnośnie sprawozdań jednostkowych – w wysokości 101.431,02 zł na dzień 31 grudnia 2021 roku i w wysokości 45.300,56 zł na dzień 30 czerwca 2022 roku zostały ujęte w kolumnie 12 jako zadłużenie wobec przedsiębiorstw niefinansowych. W poszczególnych sprawozdaniach kwartalnych Rb-Z za lata 2019-2020 i I półrocze 2021 roku nie wykazano żadnych zobowiązań wymagalnych.

Kontrolowana jednostka sporządziła zestawienie stanu zadłużenia wobec „Przedsiębiorstw niefinansowanych" dotyczącego zobowiązań wymagalnych wykazanych w sprawozdaniach w Rb-Z wg stanu na dzień: 31 grudnia 2019 roku; 30 czerwca 2020 roku; 31 grudnia 2020 roku; 30 czerwca 2021 roku; 31 grudnia 2021 roku, 30 czerwca 2022 roku.

*Stan zadłużenia wobec „Przedsiębiorstw niefinansowych" stanowi **załącznik nr 8** do Części II protokołu kontroli.*

Zestawienie obejmowało następujące dane: oznaczenie podmiotu, datę zawarcia umowy, jej przedmiot i wartość, oznaczenie konta księgowego oraz stan zadłużenia na poszczególne okresy sprawozdawcze. Kwoty mające wpływ na wysokość zobowiązań ujętych w Rb-Z były ewidencjonowane na koncie księgowym 240.01.03 „Pozostałe rozrachunki" i dotyczyły depozytów mających charakter gwarancji należytego wykonania umowy, które nie zostały w terminie zwrócone przez Miasto Łódź i dotyczyły jednostek oświatowych. Wartość przedmiotowych umów wynosiła w granicach od 7.000,00 zł do 1.097.326,15 zł, zaś terminy ich zawarcia to od 2000 roku do 2021 roku. W zakresie niektórych kwot w sporządzonym zestawieniu stwierdzono brak danych co do umów, w tym co do jej wartości. Jak wynika z informacji zamieszczonej na zestawieniu powyższe dotyczyło Wydziału Edukacji UMŁ, który nie dysponował dokumentami źródłowymi w postaci umów i tym samym nie było możliwe podanie wartości umów oraz części dat ich zawarcia.

W dniu 23 stycznia 2023 roku Dyrektor Wydziału Edukacji Jarosław Pawlicki złożył w przedmiotowej sprawie wyjaśnienia, z których wynika w szczególności, że kwoty stanowiące gwarancje należytego wykonania umowy dotyczyły zadań inwestycyjnych realizowanych w latach 2000-2010 i z uwagi na znaczny upływ czasu część z umów została zarchiwizowana. Wydział Edukacji podejmował wielokrotne próby nawiązania kontaktu z wykonawcami robót, co częściowo skutkowało zwrotem zabezpieczeń dla wykonawców. W pozostałych przypadkach ze względu na brak istnienia w obrocie gospodarczym podmiotów uprawnionych do otrzymania wpłaconego zabezpieczenia środki nie zostały dotychczas zwrócone, a próby kontaktu z wykonawcami okazały się nieskuteczne. Środki przechowywane są na wyodrębnionym rachunku bankowym depozytów i nie stanowią środków budżetowych Miasta Łodzi.

*Wyjaśnienie złożone w dniu 23 stycznia 2023 roku przez Dyrektora Wydziału Edukacji Jarosława Pawlickiego dotyczące wykazywania wartości niezwróconych gwarancji należytego wykonania umowy w Rb-Z jako zobowiązań wymagalnych stanowi **załącznik nr 9** do Części II protokołu kontroli.*

WERYFIKACJA DANYCH W SPRAWOZDANIU RB-ST WG STANU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2021 ROKU

Sprawozdanie Rb-ST na dzień 31 grudnia 2021 roku

W rocznym sprawozdaniu Rb-ST na dzień 31 grudnia 2021 roku stan środków na rachunku budżetu j.s.t wykazany został w kwocie 591.741.645,31 zł, na który złożyły się salda 127 rachunków bankowych prowadzonych dla organu, w tym 9 rachunków walutowych wykazujących na dzień 31 grudnia 2021 roku salda. Powyższy stan środków wykazany w sprawozdaniu Rb-ST odpowiadał sumie sald Wn kont analitycznych: 133.01, 133.02, 133.03, 133.4, 133.10, które prowadzone były do rachunków bankowych organu.

Wykazany w sprawozdaniu Rb-ST na dzień 31 grudnia 2021 roku stan środków w wysokości 591.741.645,31 zł, będący zgodny z ewidencją księgową konta 133, zweryfikowano z potwierdzeniem sald na dzień 31 grudnia 2021 roku wygenerowanym przez Getin Noble Bank S.A. prowadzący obsługę bankową Miasta Łodzi, stwierdzając, iż na dzień 31 grudnia 2021 roku środki pieniężne pozostawały na 136 rachunkach bankowych prowadzonych dla organu, w tym na 9 rachunkach walutowych otwartych w euro. Łączna wartość środków pozostających na wszystkich rachunkach bankowych organu, z uwzględnieniem przewalutowania wynosiła 595.099.831,27 zł. Różnica między środkami wynikającymi z potwierdzenia sald rachunków bankowych organu, a stanem środków wykazanym w przedmiotowym sprawozdaniu Rb-ST wynosiła 3.358.185,96 zł i wynikała z poniższych 9 rachunków bankowych:

97… 0007	–	1.133.487,38 zł	–	Środki PFRON – Powiat 113
05… 0014	–	298.899,65 zł	–	Dochody Skarbu Państwa
05… 0041	–	40,24 zł	–	Środki Funduszu Pracy
82… 0463	–	1.830.113,31 zł	–	Środki PFRON – Aktywny Samorząd
71… 0661	–	180,62 zł	–	Środki Funduszu Solidarnościowego – Opieka wytchnieniowa
94… 0732	–	0,03 zł	–	Środki PFRON – Aktywny Samorząd 2020
93… 0847	–	234,67 zł	–	Środki Funduszu Solidarnościowego – Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej
66… 0363	–	95.143,65 zł	–	Środki PFRON – Program wyrównywania różnic I nr 0-05-OPP.4141.2.27.2016
39… 0364	–	86,41 zł	–	Środki PFRON – Program wyrównywania różnic II nr 0-05-OPP.4141.2.28.2016

Wskazane salda powyższych dziewięciu rachunków bankowych prowadzonych dla organu ujęte zostały na kontach analitycznych do konta 139, tj. 139.01 – Dochody Skarbu Państwa (298.899,65 zł), 139.02 – Środki Fundusz Pracy (40,24 zł), 139.03 – Środki PFRON (3.058.830,78 zł) i 139.04 – Środki Fundusz Solidarnościowy (415,29 zł).

Na wykazany w przedmiotowym sprawozdaniu stan środków na rachunku budżetu j.s.t. w kwocie 591.741.645,31 zł wpłynęły m.in.:

- środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym – 3.722.212,39 zł (poz. 1),
- środki dotacji i subwencji przekazane w grudniu na styczeń następnego roku – 62.198.785,00 zł (poz. 2).

Wykaz akt kontroli stanowi załącznik nr 10 do Części II protokołu kontroli.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Ogrodowa 28d
91-065 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424